
COLL. REG. MED. LOND.
MDXVIII
Ο ΒΙΟϹ
ΤΕΧΝΗ
ΒΡΑΧΥϹ Η
ΔΕ
ΜΑΚΡΗ

Caldani (L. M. A.)

ICONUM

ANATOMICARUM

EXPLICATIO

PARTIS SECUNDAE

SECTIO ALTERA.

VENETIIS

MDCCCV.

L E C T O R I

S.

Iconibus editis, quae humani corporis ossa, ligamenta, musculos, bursas denique tendinum mucosas ostendunt, eo pervenimus ut si ab iis, quae in Operis hujus Programmate de Tabularum in ordinem distributione dicta sunt, ne transversum quidem unguem discedere vellemus, vasorum nervorumque Icones nunc essent evulgandae. Consilium tamen, neque absque ratione, commutavimus. Cum enim in vasorum sive decursu probe intelligendo, sive nomine memoriae mandando necesse primum sit uniuscujusque visceris collocationem et formam cognoscere et considerare; id proinde requiri videtur ut fabricae viscerum notionem aliquam ille sibi comparet, qui in vasorum distributione prosequenda velit erudiri. Et quomodo sane si de coeliaca arteria forte dicendum esset, ejusdem minores rami enumerari eorumque propagines ab imperitis mente comprehendi possent, qui aut hepatis situm ignorant, aut lienis cum ventriculo connexionem? Accedit quod Tabularum nitori consulendum fuit, atque imaginum perspicuitati; quae duo obtineri profecto non potuissent, si Tabulae quae ad Angiologiam spectant vel ad Neurologiam minima quaelibet continerent filamenta in visceribus disseminata, quemadmodum manca esset et imperfecta viscerum ipsorum doctrina, si in eorum Figuris vasa ac nervi desiderarentur.

Organa autem sensuum externorum diligenter efficta caeteris Splanchnologiae partibus praeponere existimavimus, utpote quae cum et fabricae praestantia et officii nobilitate sese plurimum commendent, et nil habeant quo cum caeteris visceribus confundenda sint, Tyronum animos permovent quam maxime, atque ad Anatomicae artis studium alliciunt, disponunt, invitant. Seorsim quoque ipsamet organa Anatomici nonnulli contemplati sunt, quorum tamen studiis parcius uteremur, si quae cl. Soemmerringus *sibi jamdiu proposuit, ad finem per-*

duxisset. Organa etenim istiusmodi tam eximio praestare supremi Auctoris artificio cum probe intellexisset, nullis pepercit laboribus, ut pari, si fieri posset, elegantia ea nobis ante oculos poneret, quam nemo quidem nostro judicio est hactenus consecutus. Utinam vero pulcherrimis oculorum Iconibus eas quoque addidisset ipse quas pollicitus est! At ne tanta nos diligentia videremur deterriti, experiri voluimus, qua per nos (a) datum fuit, quid efficere aut quo progredi possemus; propterea que et gustus organum naturali non fucato nitore depictum exhibere, et aurium, cutis nasique Tabulas novis quibusdam aut accuratius delineatis Figuris locupletare curavimus.

Nec minor quidem in exprimendis nonnullis visceribus industria fuit, tum maxime in iis Tabulis perficiendis, quae ad eorum syntaxim pertinent multiplici adspectu consideratam. Tam difficilis est optimi perfectio et absolutio! Diversa siquidem in cadaveribus hepatis et lienis tum figura cum magnitudo, inconstans ventriculi amplitudo et positus, inusitatus intestinorum anfractus, praeternaturalis partium color, varia hominum aetas, statura, morbi in causa fuerunt, cur in unius hepatis forma recte determinanda duodecim cadaveribus opus fuerit, ne naturalem partium conformationem inquirentes deformitatem aliquam pravitatemque imitaremur. At omnia de novo cudere temporis angustia aliaeque causae impedimento fuerunt; et utinam non fuissent! Etsi enim in humano corpore describendo summa anatomicorum ingenia plurimo cum labore consumpta esse intelligamus, non ea tamen arte partes ipsius omnes delineatae fuerunt, ut earum simulacra in unum locum absque criminis nota compelli possint et congregari.

Neque haec ideo dicta esse volumus, ut his picturis cogitari nequeant pulchriora: satis est enim nobis in Anatomicis hisce Tabulis omnia ad naturae speciem limatius esse repraesentata quam ab aliis factum fuerit, et inter electas clarissimorum Virorum Iconas aliquid nos quoque novi protulisse.

(*a*) *Notum est ex Programmate Tabulas et Figuras quascumque, quae* ex cadavere *depromptae sunt, a cl.* Floriano Caldani *praeparatas fuisse. Ipso autem duce eas summa diligentia delineavit* Cajetanus Bosa *in hac arte peritissimus* (Typographus).

ORGANA
SENSUUM EXTERNORUM

TABULA XC.

TACTUS.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Manus sinistra adolescentis duodecim annorum e qua ope ferventis aquae epidermis detracta fuit.

a. a. Dorsum manus epidermide spoliatum, et in eo rugae ac pili.

b. Epidermis dissecta et revoluta.

c. c. c. Partes quae epidermide adhuc conteguntur crispata tamen et in bullulas elevata aquae ferventis actione.

d. d. Medius digitus denudatus, in quo levis est cutis superficies.

e. e. e. e. e. Papillae sub unguibus in lineas dispositae.

FIG. II.

Ex Cadavere.

Pars integumentorum mammae mulieris xx. annorum.

Interna cutis superficies hîc exhibetur, in qua foveolae minimae conspiciuntur elegantissimae, cuti insculptae, quibus adiposae membranae globuli quodammodó infiguntur.

FIG. III.

Ex Albini Academ. Annotat. Lib. VI.

Cuticula cum reticulo genae hominis adulti, ea parte expressa, qua ad cutem adhaeserat.

Pendent ex ea radices pilorum pene innumerabiles, pleraeque parvae, intersertis majoribus. Protractae ex poris cutis.

FIG. IV.

Ex eodem Opere.

Portio cutis capitis hominis adulti, continens partem frontis proximaeque partis capillatae. Detracta cuticula et reticulum, unaque cum iis pili evulsi.

a. a. Pars capillata, in qua pori majores, in quibus capilli infixi fuerant.

b. b. Pars ad frontem pertinens, in qua pori minores, e quibus pili subtiles evulsi.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Portio cutis genae hominis adulti, unde dependet detracta cuticula cum reticulo.

a. a. Cutis in qua pori.

b. b. Cuticula a cute illa detracta: ex qua cuticula pendent radices pilorum e poris cutis protractae.

c. c. Radices eaedem hîc partim ad cuticulam adhaerent, partim inhaerent poris cutis non nisi ex parte protractae.

FIG. VI.

Ex eodem Opere.

Auris humana, detracta cuticula et reticulo.

Cutis plena pororum parvorum innumerabilium.
a. b. Pori majores in concha et antitrago.
c. Cicatrix variolae.

FIG. VII.

Ex eodem Opere.

Nasus hominis cum labio superiore, detracta cuticula cum reticulo.

Cutis plena pororum innumerabilium, quibus interserti majores.
A. A. Pori in latere nasi dextero.
b. Majores intus in foramine nasi.
c. Rubra pars labii veluti villosa.

FIG. VIII.

Ex W. Hunter in Medical Observations, and Inquiries. Vol. II.

Portio cutis e planta pedis depromptae, vitro aucta, atque ita disposita ut filamenta innumera conspici possent, seu vasa, quae a cute transeunt ad reticulum mucosum. Oblique praeparatio collocata est.

A. Cutis deorsum flexa. Externa ejus superficies convexa est.
B. Reticulum mucosum et epidermis. Hae membranae, solito crassiores, sursum reflexae sunt. Interior reticuli superficies lineis nonnullis spiralibus notata est.

C. Filamenta tenuissima, quae a cute ad reticulum et epidermidem transeunt, et in angulo reflexionis harum membranarum distincte conspiciuntur.

D. Cuticulae superficies exterior.

FIG. IX.

Ex eodem Opere.

Idem preparatum sed a fronte conspectum.

FIG. X.

Ex Albini Dissertatione de sede et causa color. Aethiop. et caeteror. hominum.

Pars epidermidis foeminae aethiopis una cum adhaerente reticulo; detracta de calce et parte pedis illa, quae supra calcem est. Ex interiore parte exhibita, quâ reticulum est.

a. a. Crassitudo sectae epidermidis.

b. b. Pars quae calcem vestiebat, ubi reticulum longe minus coloratum.

c. Hac parte epidermidis vestiebatur pars pedis quae mox supra calcem est, eaque pars longe tenuior est, et habet *d.* reticulum coloratius.

FIG. XI.

Ex eadem Dissertatione.

Pars cutis mammae ejusdem foeminae, una cum epidermide et reticulo.

A. Cutis nuda, qua parte reticulum *D.* ipsi adhaerebat.

B. Reticulum, cuti extrinsecus adhaerens; nudum et liberatum ab epidermide *C.* quae ipsi extrinsecus adhaerebat.

C. Epidermis detracta, dependens, eaque parte expressa, qua reticulo *B.* a quo separata est adhaerebat.

D. Reticulum solum, detractum de cute *A.* dependens, et separatum ab epidermide. Ex interiore parte exhibitum.

e. e. e. Albae pilorum radices e cute protractae; pilis reticulo adhuc inhaerentibus.

FIG. XII.

Ex Albini Academ. Annotat. Lib. VI.

A. Cutis imae calcis hominis adulti, detracta cuticula cum reticulo.

Plena papillarum est, filorum speciem habentium. Magnitudine differunt; etenim circa mediam calcem fere majores *a.*: mediam plantam versus minores *b.*: juxta latera etiam minores *c. c.* Omnes impletae, liquore in arterias pulso.

B. Una ex papillis mododictis, eaque major, aucta per conspicillum magnitudine. Constat e filis, aliis juxta alia per latitudinem positis; quibus in summo extremis mucronibus coeuntibus coangustatur. Per unumquodque filum vas impletum ducitur ad mucronem usque.

FIG. XIII.

Ex ejusdem Academ. Annotat. Lib. I.

A. Frustulum cuticulae cum reticulo de brachio humano detractum, ex interiore parte, qua reticulum est vera magnitudine exhibitum.

a. a. a. Eminentiae, quae incisuris cutis respondent in exteriore parte cutis, et quae eminentiae incisuris inseruntur ejusdem cutis.

B. Idem frustulum, aucta conspicillo magnitudine.

a. Foveolae reticuli in quibus continentur papillae cutis.

b.b.; b.c.; b.c.; b.c. Eminentiae, de quibus supra dictum est cum de frustulo *A.* loquuti sumus. In iis reticuli foveolae maximam partem nullae aut imperfectae. Perfectiores paucae.

C. Una ex foveolis reticuli, cujus multo magis aucta magnitudo.

FIG. XIV.

Ex ejusdem Operis Lib. III.

Extremus penis humanus, a quo cuticula detracta cum reticulo. Impletis corporibus nervosis intentus.

a. Glans papillarum plena.

b. In corona glandis majores. Eminent e cute glandis, continuata cuti praeputii.

c. Reticulum cum cuticula de glande detractum et inversum.

FIG. XV.

Ex eodem Opere.

Pars mammae virgunculae, detracta cuticula cum reticulo. Plena papillarum, inter quas incisurae cutis. In capitulo eminentiolae majores.

FIG. XVI.

Ex eodem Opere.

Cuticula de mamma mulieris cum reticulo detracta.

a. a. Cuticula.

b. Pars ejus papillam vestiens: in qua ostia canalium lactiferorum.

c. Reticulum, inversa cuticula apparens.

FIG. XVII.

Ex Cadavere.

A. Digitus annularis manus sinistrae hominis adulti.

B. Idem digitus vitrea lente auctus: *a.* centrum circulorum, in quos papillae digitorum dispositae sunt: *b.* quâ lineae papillarum separantur ab invicem; papillae autem grandiores sunt: *c.* Cutis plicae in articulo ossis secundi ordinis cum proximo osse tertii.

C. Digitus idem cuticula et reticulo denudatus et a latere visus. Papillae in strias distributae sunt, et in apice digiti floccosam speciem exhibent. Detractus est etiam unguis, ut longitudinales striae apparerent parallelo ordine sub ungue dispositae (vide Tab. XCI. Fig. X. tum VII. VIII. IX.).

FIG. XVIII.

Ex Jo. Gottl. Haase Annotat. Anatom. de vasis cutis etc.

Portio cutis faciei et labiorum oris, e quibus cum epidermis detracta sit, villi seu fasciculi vasorum absorbentium in oculos incurrunt, microscopio conspecti.

TABULA XCI.

TACTUS.

FIGURA I.

Ex Frider. Ruischii *Thesaur. Anatom. IX.*

Exhibet portionem cutis plantae pedis humani, cujus vasa sanguinea adeo sunt locupletata, ut ne cuspide quidem acus, sine laesione vasorum pungi possit; id autem a sculptore hîc satis repraesentari non potuit.

a. a. Cutis.
b. b. b. Vasa, praesertim arteriosa, quorum reptatus plane diversus ab iis, quae Lienem, Renes, Hepar, Placentam uterinam conficiunt.

FIG. II.

Ex Loderi *Tabulis Anatomicis.*

Arteriae cutis.

Sistit haec figura partem cutis sincipitis pueri annorum circiter trium, cujus vasa arteriosa felicissime repleta sunt. Majores rami rescissi sunt a truncis suis, dum cutis detraheretur; minores innumeris anastomosibus sibi invicem junguntur: omnes serpentino ductu decurrunt.

FIG. III.

Ex eodem Opere.

Venae cutis.

Pars cutis detracta a laterali parte cruris foeminae junioris paullo supra malleolum externum. Majores venae sub cute per adipem feruntur, minores ad ipsam cutem pertinent, multisque anastomosibus inter se confluunt. Differunt ab arteriis tum majori amplitudine, tum rectiori surculorum ductu, tum majoribus spatiis aut areis intercedentibus.

FIG. IV.

Ex Cadavere.

Portio cutis sincipitis foetus nonimestris, in qua arteria *a.* rubra, venae autem viridi materia repletae fuerunt. Inter has venas nonnullae *b. b.* ideo truncatae sunt quia per ossium connexiones (suturas appellant) decurrentes sanguinem in sinus traducebant durae meningis.

FIG. V.

Ex Jo. Gottl. Haase de vasis cutis etc.

Lymphatica vasa cutis.

Partem refert cellulosocutaneam sinistri femoris ex cadavere feminino infra ligamentum Poupartii collocatam cum glandulis nonnullis inguinalibus vasisque lymphaticis hydrargyro repletis.

A. A. Cutis a contextu celluloso subcutaneo caute separata et pudendum versus reclinata.

B. B. Contextus cellulosus subcutaneus, qualis sub cute apparet.

C. Glandula inguinalis transversim oblonga ligamento Poupartii assidens, e qua vasa lymphatica sub hoc ligamento juxta vasorum cruralium tractum in abdomen intrant.

D. Glandula inguinalis minor et exterior.

E. Alia glandula quae portione aliqua profundius latescit.

F. Alia inguinalis glandula oblonga, a qua cellulosa subcutanea remota est, ut nexus ejus cum lymphaticis vasis oculis offeratur.

a. Truncus vasis lymphatici semiprofundi inter cellulosum contextum et Fasciam latam femoris adscedens, insertus in glandulam *F.*

b. Similis truncus qui adscensurus a latere ramum paullo majorem immittit in glandulam *F.* et postea superius per contextum cellulosum cutim versus remotum in duos dividitur ramos, quorum interior glandulam *E.* sub contextu celluloso petit, exterior ad aliam glandulam adscendit contextu celluloso adhuc tectam.

c. Vas lymphaticum subcutaneum.

d. e. Vasa a trunco *c.* enata, quae sub cute versus *h.* iterum in unum vas conveniunt.

f. Alius subcutaneus ramus tres surculos lymphaticos cutis decussans, in ramum *e.* insertus.

g. g. g. Vascula lymphatica cutanea absorbentia mercurio conspicua reddita.

h. Locus ubi truncus *c.* e cute in contextum cellularem redit.

i. i. Continuatus truncus *h.* inter cutem et cellulosum textum adscendens.

l. Confluit cum vasis subcutaneis *k. o.*

m. Anastomosim init cum vase subcutaneo, quod adscendit a glandula *E.*

n. Insertio trunci in glandulam *C.*

FIG. VI.

Ex eodem Opere Loderi.

Inversum intestinum rectum aethiopis cum perinaeo.

a. a. Raphe sive sutura perinaei.
b. Perinaeum.
c. c. Hac parte anus est, per quem externa perinaei integumenta ad intestini recti superficiem internam transeunt. Rugae, quae ibi apparent transversae ab inversione recti intestini enatae sunt.
d. d. d. Rugae longitudinales intestini recti, inter quas majores lacunae mucosae.
e. e. Ostia glandularum simplicium seu cryptarum quibus rectum intestinum abundat. Solito majora apparent in hac praeparatione.

Elegantissime cernitur in praeparatione transitus reticuli a perinaeo ad anum et ad intestini recti principium, quem tamen calcographus caelo exprimere non potuit. Reticulum quippe in perinaeo intense nigrum est: quo per anum ad intestinum adscendit, eo reticuli niger color in fuscum seu brunneum transit, qui tandem versus longitudinales rugas disparet.

FIG. VII.

Ex Cadavere.

Unguis ad pollicem spectans, ea facie repraesentatus quâ ipsimet digito adhaeret, cum cuticula.

a. a. a. Cuticula cum reticulo quae apicem et latera pollicis vestiebat.
b. b. Pars ipsiusmet cuticulae prope articulum primi ossis cum secundo.
c. Pars rugosa ad dorsum pertinens digiti.

d. Corpus unguis, in quo sulci conspiciuntur in longum dispositi parallelo ordine. In eo etiam latera sunt, quae notis peculiaribus distinguere minime necessarium existimavimus.

e. Radix unguis, inferius serrata.

FIG. VIII.

Ex Cadavere.

Unguis ad digitum medium pertinens una cum cuticula et reticulo, dein per longum dissectus, et a latere ita delineatus, ut crassities ejus et superficies illa tantum conspiceretur, quâ digito adhaerebat.

a. a. Cuticula cum reticulo in apice et latere digiti. In ea foveae apparent evidenter, quae papillis respondent.

b. Unguis corpus.

c. Apex unguis ipsius, qui more resecatur. Cum in eo tamen apice, cuticula ungui continua sit, id, quoad fieri potuit, icone demonstrandum curavi.

d. Cuticula, quae ad lunulam surgit unguis ipsius, dein facta plica descendit, et cum ipsomet ungue continuatur.

FIG. IX.

Ex Albini Dissertatione de sede et causa color. Aethiop.

Unguis detractus de pollice manus foeminae aethiopis, una cum epidermidis portione, cui circumcirca inhaeret et continuatus est. Ex interiore parte, qua cutim spectat.

a. Reticulum epidermidis.

b. c. Reticulum unguis: *b.* coloratius, qua unguem vestit: *c.* albicantius, qua radicem unguis.

FIG. X.

Ex ejusdem Academ. Annotat. Lib. II.

Pollex pedis hominis adulti, a quo unguis detractus et reflexus est.

a. b. c. Locus ubi unguis detractus.
a. a. Alba cutis macula, respondens albae unguis radici.
c. Fila per longitudinem jacentia, suisque extremis *b.* eo pertinentia, ubi ab extremo ungue cuticula recedit: *papillas* vocant.
d. Sulcus cui lateralis unguis margo inhaesit.
e. Hîc subtus sulcus profundus est, cui radix unguis primis suis partibus inhaesit.
f. g. Unguis ex parte interiore: *f.* radix alba: *g.* reticulum unguis per longitudinem sulcatum; sulci vero respondent filis *c.* eaque continent.
h. Reticulum cuticulae.
m. Cuticula.

FIG. XI.

Ex eodem Opere.

Hominis adulti digitus pedis minimus extremus, unde unguis Fig. XII. detractus fuit.

n. Papillae breves in loco quem unguis integit.

FIG. XII.

Ex eodem Opere.

Unguis digiti minimi pedis hominis adulti, cum illa cuticulae parte, cui inhaeret detractus de digito Fig. XI. exhibito, et ex interiore parte expressus.

o. Reticulum cuticulae.

FIG. XVIII.

Ex Cadavere.

Pars cutis e naso deprompta Fig. XVII. et ab interiori parte delineata.

Superficiem cutis interiorem repraesentat, quae subjectae cellulosae et cartilaginibus nasi respondet; ut sedes folliculorum, de quibus in Fig. XVII. dictum est, in oculos incurrat.

FIG. XIX.

Ex Ruischii Thesauro Anatom. X.

Portio epidermidis ex Aethiope.

a. a. Epidermis admodum crassa.
b. b. Papillarum agmen.

FIG. XX.

Ex Cadavere.

Pinguedinea membrana foetus nonimestris, quae granulis fit fere rotundis, minimis, aequalibus.

FIG. XXI.

Ex Cadavere.

Pinguedo hominis adulti, glebis constans majoribus, et inaequalis magnitudinis.

TABULA XCII.

VISUS.

Ex S. T. Soemmerring *Icon. ocul. humani.*

FIGURA I.

Sinistrum oculum bene formatum atque modice apertum hominis Europaei mediae aetatis a fronte exhibet.

a. b. c. Supercilium: *a.* extremitas supercilii nasalis, quam alii vocant caput supercilii: *b.* media pars supercilii, quae crassissima esse solet: *c.* extremitas supercilii temporalis, quae a nonnullis dicitur cauda.

†. *d.* *. Palpebra superior: †. pars palpebrae superioris minus mobilis, quam nictitantem seu nutantem vocaveris: *d.* *. pars palpebrae superioris maxime mobilis.

d. Palpebrae superioris plica, quae dum oculi rimam claudimus, disparet.

e. *. *r. m.* Apertura seu orificium palpebrarum.

*. Margo palpebrae superioris ciliis obsitus.

e..f.g.h.i. Canthus oculi internus seu major.

e. Caruncula lacrymalis.

f. Plicula lunaris membranae conjunctivae.

g. h. Lacus lacrymalis, seu fossa circa carunculam.

i. Locus, ubi ligamentum palpebrale, transverse super saccum lacrymalem expansum, pellucet.

k. l. Linea ad horizontem ducta, quae monstrat, quantum oculi canthus internus externo esse soleat inferior.

m.n.o.p.q. Palpebra inferior: *m. n.* Margo palpebrae inferioris: *m. n.* Internum hujus marginis labium: *n.* Externum ejus labium: *o.* Oscula glandularum sebacearum, quorum

series introrsum spectat: *p.* Cilia inferiora: *q.* Plica palpebrae inferioris.

r. Canthus oculi minor seu externus.

s.t.u.v.w. Iris per membranam corneam translucens: *s. t.* Dimidia pars iridis angustior seu nasalis: *v. w.* Latior seu temporalis pars iridis dimidia.

u. Pupilla iridis: *t. v.* circulus iridis minor seu interior: *s. w.* circulus iridis major seu exterior.

x. Vasa sanguifera in tunica sclerotica atque conjunctiva bulbi, quae per conjunctivam pellucent.

FIG. II.

Idem oculus masculus a latere seu ex adverso consideratus.

a. b. c. Supercilium, ut in Fig. I.

d. e. f. Palpebra superior: *d.* pars palpebrae superioris stabilior, seu minus mobilis: *f.* pars palpebrae superioris valde mobilis: *e.* plica palpebrae superioris, quae, dum orificium clauditur, disparet.

f. g. Crassities palpebrae superioris, vel latitudo marginis palpebrae ipsius.

h. g. Cilia superiora, quae, ut longitudo, directio atque flexio pilorum rite appareat, summa diligentia fuerunt delineata. Vides quantum eadem numero, longitudine, crassitie ac flexione externum canthum versus decresçant.

i. k. Tunica cornea: *i.* convexitas corneae: *k.* ambitus corneae.

l. Iris, quae oculum ex adverso et sub dio contemplantibus ope declinationis radiorum in humore aqueo, in conspectum venit. Ubi contra oculum a latere sub aqua intuemur, iridis nihil occurrit, sed cornea sola conspicitur.

m. n. p. q. Palpebra inferior: *m. n.* Margo palpebrae inferioris: *m.* labium internum hujus marginis: *n.* labium externum.

p. Cilia inferiora.

q. Plica palpebrae inferioris.
f. m. Angulus palpebrarum minor seu externus.
m. k. Vascula sanguifera tunicae scleroticae.

FIG. III.

Oculus sinister bene formatus e foemina Europea viginti annorum, ut cum proximo oculo masculo Fig. I. comparari possit.

Universe si spectas, marium oculus globosi, crassiusculi aliquid habet; in foeminis oblongior, planior, tenerior, tenuior placidam mollitiem spirat.

Cutaneum superciliorum tuber in maribus crassius, magis prominens et angulosum est; ipsa supercilia latiora sunt, stipata magis, e pilis procerioribus conflata, hispidiora et asperiora; in foeminis tuber illud planius et teretioris formae est, supercilia arctiora, rariora, brevioribus pilis minus prosiliunt, sed cuti propius applicantur.

Supercilia a plica palpebrali (Fig. I. †. Fig. II. *d.*) minus distant in sexu masculo quam in foemineo.

Plica ipsa (Fig. I. *d.* Fig. II. *e.*) in maribus major est, seu palpebra superior, cum sursum magis attracta sit, minor videtur apud mares, quam apud foeminas.

Hiatus inter palpebras, si quidem placide palpebra superior elevata est, in maribus diductior videtur, seu amplior atque teretior.

Uterque inter margines palpebrarum angulus manifesto major est.

Mares palpebrarum margines simplicius arcuatos habent; tortuosiores, quae figuram litterae s. repraesentant, foeminae.

Facies marginalis palpebrarum (Fig. II. *m. n.*) in maribus latior deprehenditur.

Cilia marium densiora, et si singula spectas, crassiora esse videntur.

Plica etiam palpebrae inferioris (Fig. I. et II. *q.*) major esse videtur.

Caeterum differentiae istiusmodi non in omnibus oculis insignes

sunt facileque occurrunt, sed, ut supra dixi, in exquisitis nonnisi marium ac foeminarum oculis, quales quatuor figurae primae exhibent.

Singulas hujus Figurae partes litteris signare superfluum fuisset, quippe in quam omnis Figurae primae explicatio quadret.

FIG. IV.

Idem oculus foemineus a latere visus.

Explicatio Figurae II. tota ad hanc potest referri.

FIG. V.

Oculus sinister Aethiopis maris triginta circiter annorum ad vivum depictus.

a. b. c. Supercilium, e pilis brevibus, rectis, raris conflatum.

d. e. f. g. Palpebra superior farciminis instar tumida: *d.* pars palpebrae stabilior, angusta: *e. f.* pars ejus valde mobilis, haud parum lata: *e.* tenuior ejus plica, quae ad angulum oculi internum usque porrigitur: *f.* plica altior, seu praecipua palpebrae superioris.

g. h. k. p. Apertura palpebrarum oblonga ad figuram litterae *s.* nonnihil accedens.

g. Margo palpebrae superioris.

h. Angulus internus seu major, qui ob palpebrarum crassitiem angustatus quasi apparet.

i. Caruncula, quae eamdem ob causam profundior, sive tamquam recondita latet.

*. Plicula lunata.

k.l.m.n.o. Palpebra inferior, ratione ad superiorem habita haud exiguae latitudinis.

k. l. Margo palpebrae inferioris: *k.* Labium internum inferioris hujus marginis: *l.* externum ejus labium rotundulum.

m. Glandularum sebacearum orificia, quae in vivo puncta alba referunt.

n. Cilia inferiora.

o. Plicae palpebrae inferioris.

p. Angulus externus seu minor aperturae palpebrarum, qui non multo minor interno esse videtur.

FIG. VI.

Idem oculus Aethiopis a latere, ita ut partes ejus ex adverso accuratissime expressae occurrant.

†. Pars frontis.

a. b. c. Supercilium, quod bulbum a luce vix multum tuetur.

e. h. Palpebra superior: *e.* pars ejus minus mobilis.

g. f. Pars ejus instabilis, quae hîc satis lata apparet.

e. Plica palpebrae superioris laevis.

f. Plica ejusdem palpebrae superioris major.

g. h. Margo tortuosus palpebrae superioris: *g.* Crassities ejusdem palpebrae.

i. Cilia superiora, quorum pili longe magis recurvati, quam in Europaeis sunt.

k. o. Palpebra inferior.

k. p. Margo palpebrae inferioris, qui tortuoso margini superiori respondet.

k. Internum hujus marginis labium.

l. Externum ejus labium longe rotundius quam in Europaeis.

n. Cilia inferiora, quae, sicuti superiora, multo magis incurvata apparent, quam apud Europaeos.

o. o. Plicae palpebrae inferioris.

p. Angulus minor seu externus aperturae palpebrarum.

*. Radix nasi. E latitudine hujus partis exigua manifesto elucet, quam proximos sibi et in eodem fere plano bulbos oculorum positos esse.

FIG. VII.

Oculus sinister puellae lucifugae undecim annorum, quae Moguntiae nata in vivis adhuc est, seu puellae, quae vocatur, Leucaethiopis.

Dissimilitudo quae oculum hunc tenerum, languidum, pallentem, atque lucifugum, et crassum illum, robore, nigrite et lucis patientia insignem Aethiopis oculum intercedit, tanta est, ut ulteriori explicatione haudquaquam indigeat.

FIG. VIII.

Ejusdem oculi lucifugi, ex adverso depicti, adspectus a latere.

Singularum partium hujus oculi ratio satis e Figurae primae explicatione patet, quippe tota ad hanc Figuram composita.

FIG. IX.

Oculus sinister foeminae vigintiquinque annorum, per placidum somnum matutinum delineatus.

Icon haec docet, palpebrarum canthum externum infra lineam horizontalem, in qua positus internus est, aliquot lineas descendere, a palpebra superiore sola, dum duabus lineis altior infra corneam demittitur, plus quam totam hujus superficiem obtegi: docet insuper, canthos oculorum, vel apertura clausa, variam suam formam retinere, ita quidem, ut internus teres, externus acutus sit; tum etiam in palpebra superiore expansa rete venarum cutanearum melius conspici. Tandem icon haec verum situm bulbi inter somnum exhibet.

a. b. c. Supercilium, ut in Fig. I.

o. d. e. f. Palpebra superior plane explicata.

e. f. Apertura palpebrarum prorsus clausa, cujus situs docet, palpebram superiorem non rectam sed obliquam delabi.

e. Aperturae palpebrarum extremitas teres, seu interna, quae tereti formae anguli majoris respondet.

f. Rimae extremitas acuta seu externa, acuto angulo minori respondens.

g. Cilia utriusque palpebrae.

h. i. Linea horizontalis, quae profundiorem situm extremitatis externae superioris palpebrae per somnum denotat.

k. l. Locus iridis, sive corneae, qui in figura umbris distincta elatior apparet, ut bulbi situs dignoscatur.

m. n. o. Venae cutaneae translucentes, quae cum venis congruunt Fig. XIV.

q. Plica palpebrae inferioris.

FIG. X.

Idem oculus per somnum a latere expressus.

Cornea in vita non solum lividae instar maculae perlucebat, sed etiam in hoc quidem oculo tenui et paullulum extante peculiari modo protuberabat.

a. Frontis pars.

b. Radix nasi.

c. Supercilium.

d. e. f. g. Palpebra superior plane explicata.

e. Immobilis pars palpebrae superioris.

k. Palpebrae superioris media pars, quae oculo aperto in plicam *e* Figurae II. abit, sed clauso eodem super corneam expanditur, et, si modo bulbus, ut in nostro exemplo, aliquantulum prominet, corneae protuberantiam satis insignem prodit.

d. f. Margo palpebrae superioris.

g. Cilia utriusque palpebrae.

k. l. Situs corneae in oculo dormiente.

q. Plica palpebrae inferioris.

FIG. XI.

Musculus palpebras contrahens, seu sphincter palpebrarum lateris sinistri e viro adulto.

a. b. Apertura palpebrarum clausa: *a.* internus aperturae angulus: *b.* externus.

c. Ligamentum tendineum, quod palpebras in cantho interno jungit, et processui nasali maxillae superioris affigit.

d. Fasciculi fibrarum hujus musculi crassissimi, qui superne circa os frontis, statim supra os lacrymale, et nasali superioris maxillae processui adhaerent.

e. f. Fibrarum fasciculi, qui musculo corrugatori superciliorum et frontali immiscentur.

g Teneriores fibrarum fasciculi, qui ad palpebram superiorem pertinent.

h. Fibrae paullo crassiores, qui infra ligamento palpebrarum et processui nasali maxillae superioris inseruntur.

i. Fibrae, quae nasum versus tendunt.

k. Fibrae tenues, quae ad palpebram inferiorem pertinent, cumque fibris palpebrae superioris circa angulum externum rimae oculorum sub angulis acutis contextae seu commixtae jacent.

l. m. Tenerrimae fibrae tempora versus positae.

m. n. Fibrae, quae genam versus feruntur.

o. o. Fibrae extimae, quae, separatae quasi seu dispersae, remotissimae jacent.

p. p. Stipatae fibrae, quae aperturam proximae circumdant, ab Albino musculi proprii, *ciliaris* nomine insignitae.

FIG. XII.

Palpebrarum nervi a latere dextro juvenis octodecim annorum tabe perempti.

a. *Nervus frontalis primi rami* a quinto pari nervorum cerebralium, qui vel per excisuram, vel per foramen superioris marginis orbitae ad faciem transit.

b. Internus ramus nervi hujus frontalis, qui in cute glabellae dissipatur.

c. Nervi hujus frontalis ramus medius, qui in musculum frontalem et cutem huic impositam diffunditur.

d. Nervi hujus frontalis exterior et crassissimus ramus, qui in musculo frontali et in frontis cute longe lateque disseminatur.

e. f. *Rami superciliares* nervi frontalis, qui

g. g. partim in musculum frontalem,

g. e. partim in cutem supercilii,

h. h. partim in palpebram superiorem disperguntur,

i. i. et tandem cum filamentis nervi facialis coeunt.

k. k. *Nervi palpebrales superiores.*

l. l. Surculi anastomotici, seu surculi qui ansas inter se nectunt.

m. m. Ramuli tenelli, qui ex ansis illis egressi marginem superioris palpebrae versus abeunt.

n. n. Ramuli, qui in cantho oculi interno dissipantur, et cum filamento nervi orbitalis inferioris uniuntur.

p. q. r. *Nervi palpebrales inferiores; p.* superior; *q.* medius; *r.* inferior. E nervo infraorbitali oriundi venam facialem circumeunt.

Superior ex his nervis palpebrae inferioris *p.* dividitur in

s. ramum, qui in sphinctere palpebrarum consumitur,

t. ramum, qui circa marginem palpebrae cum finitimis coit,

u. ramum, qui recurrit, et

v. v. partim cuti prospicit, partim cum filamentis nervi facialis conjungitur.

Medius horum nervorum palpebrae inferioris *q.* dividitur in

w. ramum, qui cum descendente ramo nervi palpebrae superioris combinatur,

z. ramum, qui palmae instar in sphincteres palpebrarum distribuitur,

y. ramum, qui partim in eodem musculo dispescitur, partim cum surculis nervi facialis jungitur.

Nervus *inferior* inferioris palpebrae *r.* finditur in

z. ramum, qui introrsum in sphincterem palpebrarum abit; in
α. ramum conjungentem; in
β. γ. ramum, qui et extimae illius musculi parti prospicit, et cum filamentis nervi facialis conjungitur.
δ. δ. Ex arcuatis filamentis conjunctis nascuntur surculi subtiliores, qui versus marginem palpebrae excurrunt.
ε. ε. Rami arteriae frontalis.
ζ. Ramuli arteriae temporalis.

FIG. XIII.

Accuratissima pictura arteriarum palpebralium viri mediae aetatis, a latere dextro, quae cinnabare subtilissimo modice sunt repletae. Delineatio ipsa talis est, quae partem iconis arteriarum facialium constituat.

Patet, palpebras arteriis largissime esse instructas, ut vel ad minima loca undequaque sanguis commodissime advehatur scilicet quatuor maxime regiones notandae sunt, unde vasa accedant, et quidem

a *superiori*, per arteriam temporalem *K*.
ab *inferiori*, per arteriam infraorbitalem z.
ab *interiori*, per arteriam ophthalmicam *C*.
ab *exteriori*, per arteriam temporalem et facialem transversam *F. G. H. I.*

A. Arteriae ophthalmicae ramus externus, seu profundus, qui ex orbita prodit.
B. Ejusdem arteriae ramus internus seu cutaneus.
C. Truncus arteriae ophthalmicae continuatus, qui, ut palpebris prospiciat, ex orbita egreditur, seu *trunculus palpebralis*.

Ex eo oritur

a. *Arteria superciliaris*, quae cum ramo arteriae nasalis e faciali oriundae, *arcum orbitalem* superiorem construit. Ex hoc arcu praeter surculos minores pro musculo ac cute, eduntur:
b. surculus ad diversas partes frontis,

c. surculus, qui partim in fronte diffunditur, partim surculis arteriae temporalis inosculatur,

d. surculus ad musculum frontalem,

e. f. g. h. surculi quatuor, qui surculis arteriae temporalis inosculantur,

i. surculus, qui surculo inosculatur arteriae temporalis.

k. Continuatio rami superciliaris, qui cum

l. l. *arteria media* palpebrae superioris jungitur.

m. E trunculo palpebrali ulterius porrecto *e.* exit

n. arteria palpebralis superior, quae mox in

o. ramum superiorem, et

p. ramum inferiorem finditur. Inferior hic ramus arcum palpebralem superiorem format, et per insignem surculum arteriae palpebrali inferiori circa

q. inosculatur, postquam surculo arteriae lacrymalis conjunctus fuerat,

r. porro ramum, qui cum arteria nasali anastomosin init,

s. et *arteriam palpebralem inferiorem*, quae pone ligamentum palpebrale palpebram inferiorem petit, *arcum palpebralem inferiorem q. s.* format; *t.* mediam arteriam pro inferiori palpebra edit, cumque surculo arteriae infraorbitalis ipsi adjuncto anastomosim init.

D. *Arteria nasalis*, quae a faciali originem trahit, et tres ramos insignes palpebris largitur; nempe

u. *ramum inferiorem*, qui ramis arteriae coronariae labiorum, transversalis faciei, et infraorbitalis inosculatur,

v. *ramum medium*, qui arteriae palpebrali ex ophthalmica oriundae inosculatur,

w. *ramum superiorem*, cujus alter surculus in fronte dispergitur, alter in *arteriam superciliarem* transit.

y. Quartus arteriae nasalis ramus supremus in cutem frontis excurrit.

E. Ramus arteriae coronariae labii superioris, qui ad palpebram inferiorem ascendit, cumque insigni surculo arteriae transversalis faciei anastomosi nectitur.

F. Ramus arteriae transversalis faciei, cujus surculi cum

surculis arteriae temporalis *G.* conflati ad arcum usque palpebralem inferiorem perveniunt.

z. Ramulus arteriae infraorbitalis, qui arteriae transversali faciei inosculatur.

G. H. I. Rami arteriae temporalis, qui usque ad palpebras porriguntur.

K. Truncus arteriae temporalis, qui partim per frontem, partim per supercilia, partim per palpebram superiorem diffunditur.

1. 2. 3. 4. Hoc loco quam distincte cernitur, arterias situi fibrarum muscularium sensim ita accomodari, ut subtiliores earum surculi eamdem prorsus directionem sequantur.

FIG. XIV.

Venae palpebrarum repletione artificiosa nonnihil dilatatae.

Palpebrarum venae, quae primis suis radicibus ex arteriis capillaribus ad certum gradum extenuatis nascuntur,

a. a. a. remotissimae apparent circa margines palpebrarum,

b. b. b. frequentissima anastomosi in rete coeunt, et in trunculos congregatae truncis committuntur, qui palpebras ambiunt, nempe

c. c. c. venae faciali,

d. d. venae supraorbitali,

e. e. venae temporali profundae.

Venae palpebrae superioris intrant

f. f. partim per anastomoses venas palpebrae inferioris,

g. g. partim venam facialem,

h. h. partim venam supraorbitalem,

i. i. i. partim venam temporalem profundam, partim, circa extremum fissurae palpebrarum finem, inosculando venas palpebrae inferioris subeunt.

Venae palpebrae inferioris confluunt in

l. l. trunculum anteriorem, minorem, breviorem, qui altius seu citius quam trunculus posterior in venam facialem transit, et in

m. m. trunculum posteriorem, majorem, longiorem, qui anteriore profundior seu serior venae faciali inseritur.
Radices utriusque hujus trunculi in retibus
k. b. b. crebra anastomosi junguntur et per breves ramulos maturius seu altius subinde, quam per hos trunculos, in venam facialem transeunt,
n. ramulus ejusmodi brevis,
o. o. duae venae frontales posteriores, quarum anterior surculum venae supraorbitalis suscipit.
p. Vena frontalis.
q. Vena dorsalis superior nasi.
r. Interna et superior ex anterioribus venis nasalibus.
s. Interna et inferior ex anterioribus venis nasalibus.
t. Vena magna, superior labii superioris.
u. Vena tendinis musculi temporalis.
v. Vena, quae cum vena transversali faciei anastomosin init.
w. Duo venarum trunculi, qui e musculo zygomatico majori proficiscuntur.
y. Vena, quae internae venae massetericae et transversali venae faciei inosculatur.
z. Tertius venarum ramulus e musculo zygomatico majori.

FIG. XV.

Palpebrae sinistri lateris latius diductae, e viro juvene. Praeter veram supercilii formosi delineationem, Figura haec ordines ciliorum, orificia glandularum sebacearum in marginibus palpebrarum, nexum utriusque palpebrae in canthis, aut marginis palpebrae superioris in inferioris marginem transitum quam accuratissime exprimit.

a. Supercilium.
b. Plicae palpebrae superioris paullulum inversae.
c. Lacunae seu foraminula cutis, quae post evulsa cilia palpebrae superioris remanent.
d. e. n. m. Lacus lacrymalis.
d. Punctum lacrymale superius.

e. Crus superius interni oculorum canthi.

f. Oscula glandularum sebacearum palpebrae superioris.

g. Loca, quibus palpebra superior in inferiorem transit circa externum oculi canthum.

h. Caruncula.

i. Plica semilunata membranae conjunctivae.

k. Plicae palpebrae inferioris.

l. Foraminula cutis, quae post evulsa cilia inferiora conspici possunt.

m. Punctum lacrymale inferius.

n. Inferius crus canthi interni oculorum.

o. Oscula glandularum sebacearum.

FIG. XVI.

Pilus longior et brevior superciliis evulsus, et quadruplo majori diametro propositus.

a. Uterque nodulo seu bulbo terete in cute abscondito orditur,

b. deinde extenuatur, et

c. cylindricus et serpentinus pergit, donec

d. in tenuem apicem desinat.

FIG. XVII.

Pilus longus ac brevis ciliorum, evulsus, magnitudine auctus.

a. Ambo e nodulo seu bulbo fusiformi per cutem egrediuntur; deinde

b. multum attenuantur, et lucidiorem colorem induunt, tum

c. sensim crassiores fiunt,

d. donec circa mediam longitudinem ad maximam crassitiem perveniant, postea

e. conici rursus gracilescunt, et tandem

f. apice tenui finiuntur.

FIG. XVIII.

Palpebrae separatae lateris dextri e viro adulto, a postica facie spectatae, cum glandula lacrymali, quae paullulum antrorsum reflexa, in anteriore apice membrana conjunctiva tegitur.

a. Pars musculi sphincteris palpebrarum a latere interno.
b. Rima palpebrarum.
c. Glandula lacrymalis ab inferiori latere, ut exigua ejus pars membrana conjunctiva tegatur.
d. Divisio glandulae lacrymalis in duos lobos principes.
e. Ductus excretorii glandulae lacrymalis.
f. Ostiola horum ductuum in membrana conjunctiva.
g. Membrana conjunctiva, quae internam palpebrarum superficiem obducit. Pars ea, quae laxiori seu plicato ambitu conspicitur, ejusdem lacinia est a bulbo separata.
h. Glandulae sebaceae palpebrae superioris, quae membranam conjunctivam translucent.
i. Punctum lacrymale superius, idest ostiolum ductus lacrymalis superioris.
k. Glandulae sebaceae palpebrae inferioris, quae membranam conjunctivam translucent.
l. Punctum lacrymale inferius, hoc est ostiolum ductus lacrymalis inferioris.
m. Caruncula.
n. Plica semilunaris, quae cum membrana conjunctiva a bulbo separata reclinabatur.

FIG. XIX.

Eadem glandula lacrymalis tota seorsim depicta.

a. a. Ab inferiore parte spectata, cum ductibus excretoriis in Tabula lineari.
Quam inferiorem glandulae lacrymalis faciem ubi cum superiore (Fig. XXI.) comparamus, patet eam non

modo inaequalem esse, sed etiam in inferiorem, anteriorem, majorem et superiorem, posteriorem minoremque portionem esse divisam. Utraque facies abnormem ambitum glandulae monstrat, quae nec cum rhombo, nec cum spheroide possit conferri.

FIG. XX.

Eadem glandula lacrymalis ab antica seu angustiore parte visa.

Ex hac Icone crassitiem hujus glandulae metiri licet.

FIG. XXI.

Eadem glandula lacrymalis desuper visa.

Apparet, superficiem hanc satis laevem et planam esse. Caeterum, omnes hae Figurae fabricam hujus glandulae e pluribus particulis seu lobulis compositam exhibent.

FIG. XXII.

Interior facies membranae conjunctivae e viro adulto, quae maximam partem a palpebris sejuncta est, magnitudine bis aucta, ut holoserica ejus seu verrucosa fabrica, ubi laminas cartilagineas tegit, in conspectum veniat.

a. a. Membrana conjunctiva.
b. Apertura palpebrarum clausa.
c. Punctum lacrymale superius.
d. - - - - - - - - - - - inferius.
e. Caruncula.
f. Plica semilunaris membranae conjunctivae.
g. Ostia ductuum excretoriorum glandulae lacrymalis.
h. Ambitus fabricae verrucosae membranae conjunctivae.
k. (tum et prope angulum internum in palpebra superio-

re) Loca, in quibus verrucosa fabrica maxime insignis est.

FIG. XXIII.

Interna palpebrarum superficies e viro adulto, bis magnitudine aucta, ut fabrica glandularum sebacearum cognoscatur.

a. Sphincter palpebrarum e latere interno seu ossi obverso.
b. Apertura palpebrarum, per quam cilia palpebrae superioris cernuntur.
c. Musculus elevator palpebrae superioris.
f. f. Ostia ductuum excretoriorum glandulae lacrymalis.
g. Membrana conjunctiva.
h. Glandulae sebaceae superioris palpebrae, quae per conjunctivam translucent.
i. Reflexae laciniae conjunctivae, ut glandulae sebaceae nudae appareant.
k. Oscula harum glandularum.
l. Glandulae sebaceae inferioris palpebrae, conjunctiva plane denudatae, ut earum structura racemosa et e pluribus acinis conflata pateat.

FIG. XXIV.

Continuatio Figurae XV. qua legitimus glandulae lacrymalis situs indicatur, et vera forma ductuum lacrymalium oculis subjicitur.

a. b. c. d. Canaliculus lacrymalis superior et inferior, seu partes palpebrales ductus lacrymalis.
a. Ostiolum hujus canaliculi, quod ab ipso puncto lacrymali orditur.
b. Caeca ejus particula.
c. Continuatio canaliculi.
d. Exitus ejus in saccum lacrymalem.
e. f. g. Saccus lacrymalis.

e. Caeca pars sacci lacrymalis.
f. Media ejus pars.
g. Finis ejus.
h. i. Portio nasalis ductus lacrymalis.
i. Osculum inferius seu terminans ductus lacrymalis.

FIG. XXV.

Ductus lacrymalis sinister a latere cavi narium visus, ut de directione ejus, latitudine et osculo constat.

a. b. Portio palpebralis superior et inferior ductus lacrymalis.
c. d. Saccus lacrymalis.
e. f. Portio nasalis ductus lacrymalis.
f. Osculum portionis nasalis ductus lacrymalis integerrimum, ne specillo quidem tactum.

FIG. XXVI.

Ductus lacrymalis Figurae XXIV. cultro omnis apertus et dimidiatus, ut internum ejus spatium, crassities et glandulosa fabrica membranarum in conspectum veniat.

a. b. Particula palpebralis ductus lacrymalis.
c. d. Saccus lacrymalis.
d. Membranae internae duplicatura, seu plica, quae sacci lacrymalis finem intus constituit.
e. f. g. Pars nasalis ductus lacrymalis.
e. Initium partis nasalis.
f. Internae membranae duplicatura seu plica, interdum obvia.
g. Osculum terminans ductus lacrymalis.
h. Cryptae mucosae, quae ubique in ductu lacrymali ab osculo inde superiori *a.* ad inferius *g.* post felicem subtilissimorum vasorum repletionem optime possunt conspici.

TABULA XCIII.

VISUS.

Ex S. T. Soemmerring Icon. oculi humani.

FIGURA I.

Orbitarum cranii turcici delineatio. Orbita sinistra ita collocata est, ut media ipsa possit introspici.

a. b. Musculus *corrugator superciliorum.*

a. Tres ejus portiones, brevibus tendinibus instructae, quae ossi frontis adhaerent, et punctum fixum musculi constituunt.

b. Extremitas ejus mobilis, quae fibris sphincteris palpebrarum et musculi frontalis intermixta tuberculo supercilii affigitur.

c.d.e.f.g.h.i. Os frontale.

Limites ossis frontalis: *c.* ad os nasi, *d.* ad maxillam superiorem, *e. e.* ad os lacrymale, *f.* ad ethmoideum, *g.* ad alam minorem ossis basilaris, *h.* ad alam majorem ossis basilaris, et *i.* ad os zygomaticum.

c. d. e. Pars frontalis ossis frontis.

e. g. h. Ejusdem pars orbitalis.

h. Sedes glandulae lacrymalis.

k. l. i. Os basilare.

h. k. Ala ejus major.

g. w. l. Ala minor ossis basilaris.

m. Os palatinum.

n. Os ethmoideum.

p. q. Os lacrymale.

p. Pars postica ossis lacrymalis.

q. Pars ejus antica.

r. s. s. t. t. Maxilla superior: *r.* processus nasalis maxillae superioris: *s. s.* superficies ejus facialis: *t. t.* superficies orbitalis maxillae superioris.

u. u. v. Os zygomaticum: *u. u.* superficies facialis ossis zygomatici: *v.* superficies ejus orbitalis.

w. Canalis nervi optici.

l. Fissura orbitae superior.

l. k. Fissura orbitae inferior.

x. y. Canalis infraorbitalis: *x.* semipatulum hujus canalis initium: *y.* orificium ejus anticum.

e. q. Excavatio seu sulcus pro sacco lacrymali.

z. Satis alta vasorum vestigia.

e. l. z. Internus orbitae paries, qui brevior hîc; in Figura autem IV. *o. s. z.* totus in conspectum venit.

e. l. h. Superior orbitae paries, qui brevior hîc; in Figura autem III. *e. p. z.* totus conspicitur.

h. l. k. Externus orbitae paries, qui hîc brevior, in Fig. V. *n. g. d.* totus conspicitur.

z. l. k. Inferior orbitae paries, qui contractus hîc, in Fig. autem II. *V. X. *. n. x. u.* totus patet.

1. - 6. Orbita dextra.

1. 2. 3. 4. Baseos ambitus, qui in quatuor margines dividitur, *1. 2.* in superiorem, *3. 4.* inferiorem, *1. 3.* externum, et *2. 4.* internum. Hi in quatuor angulos coeunt, unde *1.* angulus temporalis, *2.* frontalis, *3.* zygomaticus, et *4.* lacrymalis nascuntur.

5. Fissura orbitae superior.

6. 6. Fissura orbitae inferior. De quatuor parietibus, quos orbita sinistra in brevius contractos offert, in hoc cranii situ tres tantummodo, iique nonnisi ex parte conspiciuntur, nempe superior *1. 2. 5.*, externus *1. 3. 5. 6.* et inferior paries *3. 6. 6. 4.*

7. Excisura marginis superioris pro nervo frontali.

8. - 12. Cavitas narium.

8. 8. 8. Os vomeris quod ad septum narium pertinet.

9. Limites ossis dextri nasalis ad maxillam superiorem.

10. 11. Concha inferior dextra, pone quam canalis lacrymalis aperitur.

12. Concha media dextra, quae ad os ethmoideum pertinet.

FIG. II.

Pars anterior inferioris segmenti cranii turcici masculini ad horizontem discissi.

Sectio quidem ita facta est, ut orbita dextra et sinistra in duas partes satis aequales, superiorem et inferiorem, divideretur. Inferiorem partem haec Figura repraesentat, proxima superiorem. Ne Figura linearis litteris nimium obrueretur, et omnia confunderentur, sinistrae tantum ejus parti addita signa fuerunt.

A. ad *Z.* Os basilare.

E.F.G.A.Q.R.W. Terminus ossis basilaris circa os temporum.

Y. Ejusdem terminus circa os jugale.

Y. Z. Terminus ejusdem circa maxillam superiorem, per fissuram orbitalem inferiorem.

X. U. Terminus ejusdem circa os palati per fissuram orbitalem inferiorem.

U.M.N.M. Ejusdem terminus circa os ethmoideum.

D.G.E.F. Pars occipitalis ossis basilaris.

B.A.C. Pars ejus basilaris.

P.Q.R.W.Y.X.V. Pars ejus alaris (pterygoidea).

R.W.Y.U. Ala magna seu media.

A. Vestigium sinus pyramidalis inferioris.

B. Pars foraminis pro medulla spinali.

C. Sinuositas pro nodo cerebri, et suprema parte medullae spinalis.

D. Ostium internum foraminis seu canalis pro nervo linguali, opertum.

E. Canalis, orificium et sulcus pro vena, ab externis capitis partibus in sinum transversum magnum cerebri abeunte. Orificium in Tabula umbris distincta paullo profundius deprehenditur.

F. Vestigium sinus magni transversi.

G. Angulus extans, quo foramen pro trunco venarum cerebralium et pro nervis glossopharyngeo, vago et accessorio in sinistro hoc latere bifariam dirimitur, cum idem in dextro simplex occurrat.

H. I. K. L. M. Sella sphaenoidalis ossis basilaris.

H. I. Apophysis clinoides: *I.* Processus clinoidei posteriores. His duo processus minores inferiores teguntur.

K. Foveolae sellae pro hypophysi cerebri.

L. Sellae tuberculum serra divisum, in quo locus decussationis nervorum opticorum.

M. N. M. Sinus mucosus in sellae substantia: *N.* lamina ossea, quae sinum illum mucosum in duos loculos inaequales *M. M.* dividit.

P. Excisura et vestigium pro carotide interna, serpentino ductu ad cerebrum adscendente.

Q. Apicula seu discus quidam eminens, cujus loco peculiare nonnumquam ossiculum separatum deprehenditur.

R. Foramen spinosum pro media arteria membranae durae cerebri.

S. Foramen ovale pro ramo tertio nervi quinti cerebri.

T. Foramen rotundum pro secundo ramo nervi quinti cerebri.

U. Orificium hujus canalis anterius.

V. Pars fissurae superioris orbitae.

*V. *.* Fissura orbitae inferior.

W. Foramen inconstans pro transitu arteriae.

X. Y. Paries orbitalis alae magnae ossis basilaris.

V. Z. Dissecta substantia alae magnae ossis basilaris.

TZ. Os bregmatis, cujus, quae a serra remansit, exigua pars in latere nonnisi dextro patet. Scilicet dextrum bregmatis os minus sinistro antrorsum porrigitur.

a. - n. Os temporum.

E. G. Terminus ossis temporum ad partem occipitalem ossis basilaris.

A. d. Terminus ejus ad basilarem partem ossis basilaris.

A. Q. Ad sellam ossis basilaris.

i. R. a. Ad alam magnam ejusdem ossis basilaris.

l. b. Terminus ejus ad processum zygomaticum ossis jugalis.

a. a. c. k. Pars squamosa ossis temporum: *a. a.* ejusdem partis dissecta substantia, in cujus amplissimis locis cellulae medullares conspiciuntur.

b. b. Processus zygomaticus ossis temporis ad os jugale.

c. c. Impressiones pro gyris baseos ancephali.

d. e. f. g. h. i. k. Pyramis ossis temporum: *d.* posterior ejus facies: *e. f. g. h.* facies anterior: *e. f. g.* Angulus superior, seu dorsum pyramidis hîc in cristam assurgens. Crista haec circa *f.* ostiolum tegit pro nervo faciali et acustico; circa *g.* foramine pertusa est: *e.* vestigium sinus pyramidalis superioris: *h.* sinuositas pro trunco nervi cerebralis quinti: *i.* orificium anterius canalis carotici: *k.* fissura pro transitu filamenti nervei, quod nervum facialem cum quinto cerebri connectit.

l. - p. Os jugale.

l. p. Terminus ossis jugalis ad os temporum.

Y. p. Ejus terminus ad alam supremam ossis basilaris.

Y. n. Terminus ejus ad maxillam superiorem.

l. l. Processus zygomaticus ossis jugalis.

m. Dissecta ejus substantia.

n. p. Facies ejus orbitalis: *p.* foramina, seu canalium ostia pro transitu vasorum sanguineorum atque nervorum.

q. - t. Maxilla superior.

*w. q. *.* Limites maxillae superioris ad alam magnam ossis basilaris, per fissuram orbitalem inferiorem: *w.* limites ejus ad os palatinum.

3. 4. 12. 4. Limites ejusdem maxillae ad os ethmoideum.

s. t. x. Ad os lacrymale.

y. n. Ad os jugale.

*w. q. *. n. x. 4. 12. 4.* Facies orbitalis maxillae superioris.

q. Initium canalis infraorbitalis semiapertum, quod quasi introrsum, os lacrymale versus, finditur.

r. s. t. Processus ejus nasalis: *s.* substantia processus nasalis, serra divisa: *t.* sulcus ejus ad formandum canalem sacci lacrymalis.

u. v. w. Ossis palatini facies, ad internum orbitae parietem per-

tinens: *u.* limites ejus ad sellam ossis basilaris, *v.* ad os ethmoideum, *w.* ad maxillam superiorem.

x. ad *z.* Os lacrymale.

t. z. z. x. Terminus ossis lacrymalis ad maxillam superiorem.

3. 3. Terminus ejus ad os ethmoideum.

z. 1. y. Substantia ejus dissecta, quae cum angusta valde sit, angularem lineam *z. 1. 2. y.* interpositam refert.

2. x. Dorsum acutum, quod medium os lacrymale dividit, et per interpositam lineam curvam *2.* et *x.* signatur.

x. Hamulus, quo dorsum ossis lacrymalis acutum cum maxilla superiore conseritur.

y. Pars superior latior, sive facies ossis lacrymalis, quae ad internum orbitae parietem pertinet.

z. Pars anterior contractior, seu superficies ossis lacrymalis, quae ad excipiendum saccum lacrymalem pertinet.

1. Interna ejus superficies, quae ad cavum narium spectat.

2. Orificium canalis sacci lacrymalis.

3. - 12. Os ethmoideum: *3. 3.* limites ejus ad lacrymale: *4. 4.* ad maxillam superiorem: *5. v.* ad os palati: *6. 6.* ad sellam ossis basilaris: *7.* ad ossa nasi.

8. 8. Pars cribri dextra et sinistra, ossis ethmoidei residua.

7. 9. Media ossis ethmoidei pars, qua septi narium summa pars formatur.

10. 11. Partes laterales, seu Labyrinthus ossis ethmoidei, cujus cellulae partim apertae, partim clausae apparent.

10. 12. Pars canaliculi in osse ethmoideo, quae nervum nasalem primi rami quinti nervi suscipit.

13. 14. 15. Os nasale: *13.* dissecta ossis nasalis substantia: *7. 13.* fines ossis nasalis ad ethmoideum: *7. 14.* ad maxillam superiorem, seu margo externus ossis nasalis: *15.* finis ossis nasalis sinistri ad dextrum, seu margo internus ossis nasalis.

α. β. Linea recta, quae cranium in dextram et sinistram partem dividit.

γ. θ. ζ. Inferior orbitae dexterae pars, periosteo adhuc vestita.

γ. δ. Paries externus hujus orbitae.

ε. ζ. Internus paries orbitae hujus.

γ. ζ. Inferior margo ejusdem orbitae.

η. η. Trunculi duo principes arteriarum, qui, arteriae infraorbitalis propagines, periorbitam rete vasculoso instruunt, cujus peculiarem formam tam sollicite depictam hîc habes, ut ne in tenuissimis ramulis neglectum quidquam sit.

Orbitas ubi conos fingis,

θ. ductis per ipsarum parietes lineis γ. δ. ϵ. et ζ. ε. θ. angulus γ. θ. ζ. coni orbitae dexterae *48 ½* gradus,

λ. angulus γ. *U*. *p*. coni sinistrae orbitae *51*. gradus efficiet.

μ. Linea λ. θ. axis coni dextrae, et linea *U*. ξ. axis sinistrae orbitae poni potest.

Axes coni orbitalis dextri λ. μ. et sinistri ξ. μ. retrorsum prolongati paullo dextrorsum coeunt, et angulum *43 ½* circiter graduum componunt.

π. Orificium canalis sacci lacrymalis desuper spectatum.

FIG. III.

Antica pars segmenti superioris cranii turcici masculini ad horizontem dimidiati. Segmentum inferius exhibet Figura II. ita ut orbitae, quae in eadem planitie positae sunt, in utraque Figura prorsus sibi respondeant.

a. Substantia partis squamosae dextri ossis temporum dissecta.

b. f. Ala minor dextra ossis basilaris.

b. c. Margo acutus posterior minoris hujus alae: *c*. apex ejus obtusus posterior.

d. Excisura pro carotide.

e. Anticum orificium canalis nervi optici.

f. Sutura, quae alam minorem et os frontis terminat.

g. h. Sella ossis basilaris.

h. h. Limites ad os ethmoideum.

i. k. l. m. Ala major dextra ossis basilaris.

i. i. Substantia hujus alae majoris, serra divisa, quae cellulas medullares habet.

k. k. Fissura orbitae superior, inter alam hanc majorem atque minorem ossis basilaris.

l. Sutura, quae majorem hanc alam ab osse frontis distinguit.

l. m. Majoris hujus alae superficies, quae ad externum orbitae parietem pertinet.

m. Sutura, qua ab osse zygomatico eadem dirimitur.

n. o. p. Os zygomaticum lateris dextri: *n.* substantia ossis zygomatici dissecta cum cellulis medullaribus: *o. p.* ossis ipsius facies, quae ad externum orbitae parietem pertinet.

m. n. Sutura, qua os zygomaticum ab ala majore ossis basilaris disterminatur.

m. p. Sutura, qua os zygomaticum a frontali disjungitur.

q. r. s. t. u. v. Os ethmoideum.

q. q. Lacunae ossis ethmoidei, quae a partibus *8. 8.* Fig. II. replentur.

h. h. Limites ossis ethmoidei ad sellam ossis basilaris.

r. Fines ejusdem ossis ad os lacrymale.

s. Ossis ethmoidei limites ad os nasale.

v. Directio duplicis canalis pro nervo nasali in segmento sinistro ossis ethmoidei (Duplex ostium hujus canalis vide in Fig. IV. *q. q.*).

u. Directio canalis pro nervo nasali primi rami quinti paris in segmento sinistro ossis ethmoidei.

w. Os lacrymale dextrum.

x. Processus nasalis maxillae superioris dextrae.

y. Os nasale dextrum.

f. tz. z. fs. Os frontale.

k. z. Pars orbitalis ossis frontis.

fs. Pars frontalis ossis frontis.

z. Excisura pro nervo et arteria frontali.

tz. Cartilago trochleae pro musculi oculorum obliqui superioris tendine, qui huic loco ossis frontis adhaeret. Fig. IV. *m.*

α. α. α. Orbita sinistra periosteo vestita.

β. Glandula lacrymalis, quae hîc sedet.

γ. Ligamentum inferius glandulae lacrymalis.

δ. Ligamentum lunatum trochleae musculi oculorum obliqui superioris.

ε. Trochlea pro tendine musculi obliqui superioris.

η. η. Tendo musculi obliqui superioris resectus, qui per trochleam ducitur.

θ. λ. Nervus opticus sinister: θ. pars nervi optici ante ejus ingressum in vaginam membranae durae cerebri: λ. pars ejusdem, quae canalem osseum transit, atque vagina membranae cerebri vestita est.

μ. Arteria carotis sinistra.

ν. Arteria ophthalmica, quae e carotide oritur, et canalem osseum intrat nervi optici.

ξ. Arteria ophthalmica, quae ex canali osseo in orbitam transit.

π. Rami ad glandulam lacrymalem.

ρ. Ramus ad periorbitam.

σ. Arteria frontalis, quae nervum frontalem comitatur.

τ. Arteria narina, quae in canalem *t.* abit.

φ. Arteria trochlearis inferior.

Figura minor huic figurae supposita, trochleam, quae e cartilagine et textu celluloso constat, incisam proponit.

FIG. IV.

Plena facies segmenti interni, maxime interni parietis orbitae sinistrae ex eodem cranio.

a. b. b. c. Superior orbitae paries serra divisus: *a.* pars frontalis ossis frontis, quae ad hunc parietem pertinet: *b. b.* pars ejusdem ossis orbitalis: *c.* ala minor ossis basilaris, quae ad hunc parietem pertinet.

d.e.e.f.g.h. Dissectus paries inferior orbitae.

d. Reliquiae ossis zygomatici, quae pertinent ad hunc parietem.

e. e. Facies orbitalis maxillae superioris.

f. Segmentum orbitale ossis palati.

g. Locus, ubi fissura orbitae superior ac inferior concurrunt (Fig. I. *l.*).

h. Ala minor ossis basilaris.

i. i. i. i. Dissecta superioris maxillae substantia, qua sinus maxillaris componitur.

k. Substantia dissecta partis sphenoideae ossis basilaris, cum cellulis suis medullaribus.

l. l. Facies interna seu cerebralis ossis frontis.

m. Inferior seu orbitalis facies ossis frontis. In ipsa literae hujus sede excavatio parva conspicitur ab insertione trochleae, pro musculo obliquo superiore.

n.o.p.q.r. Limites ossis frontis, *n.* ad os nasale sinistrum, *o.* ad maxillam superiorem, *p.* ad os lacrymale, *q. q.* ad os ethmoideum, et *r.* ad partem sphaenoideam ossis basilaris.

c.s.h.t.k.u. Os basilare.

c. h. s. Ala minor ossis basilaris: *s.* facies dimidia interna canalis nervi optici.

t. Sella sphaenoidalis ossis basilaris, pro hypophysi sinuata.

u. Lamina externa seu muscularis processus inferioris seu pterygoidei ossis basilaris.

*. Hamulus internae laminae, quem tendo ambit musculi Circumflexi palati.

v. n. Os nasale sinistrum: *n.* limites ejus ad frontale, et *v.* ad maxillam superiorem.

x. y. z. Os lacrymale: *x.* confinium ossis lacrymalis *p.* cum osse frontis, *w.* cum osse ethmoideo, et *x. z.* cum maxilla superiore.

x. y. Facies antica contractior ossis lacrymalis, quae cum processu nasali maxillae superioris sulcum format, cui saccus lacrymalis insidet: *y.* crista, quae utramque faciem disterminat: *z.* hamulus hujus cristae.

y. w. Facies postica latior ossis lacrymalis.

w. q. e. Ossis ethmoidei facies orbitalis.

q. r. Limites ossis ethmoidei ad os frontis, *e. r.* ad os palati, *e.* ad maxillam superiorem, *w.* ad os lacrymale.

$q.\ q.$ Foramina orbitalia interna, quorum anterius et posterius hîc propinqua sibi sunt, dum alias longius distant.

$\alpha.$ Os zygomaticum.

$\nu. o. \beta. \gamma. \eta. \varepsilon. \iota. \delta.$ Maxilla superior.

Limites maxillae superioris $\nu.$ ad os nasale, $o.$ ad os frontis, $\beta.\ z.$ ad lacrymale, $\alpha.$ ad zygomaticum, $e.$ ad ethmoideum, et $e.\ f.$ ad os palati.

$n.\ o.\ \beta.\ \gamma.$ Processus nasalis maxillae superioris, qui cum osse lacrymali

$\beta.$ sulcum format pro sacco lacrymali.

$\gamma.$ Vasorum sanguiferorum vestigia altiora.

$\delta.$ Processus ejus dentalis.

$\varepsilon.$ Excavatio, qua incipit canalis infraorbitalis.

$\zeta.$ Canalis infraorbitalis.

$\eta.$ Fissura canalis infraorbitalis, quae saccum lacrymalem versus tendit.

$\theta.$ Canaliculus pro nervo dentali superiore.

$\theta.\ \lambda.\ \mu.\ \zeta.$ Sinus maxillaris: $\lambda.$ orificium sinus maxillaris in meatum medium cavi narium hians.

$\mu.$ Squama conchae, quae simul orificium componit.

$\xi.$ Os palati, quod sua parte nasali idem orificium construit.

$e. f. g. \xi. \pi. \sigma.$ Os palati: $e. f. g.$ pars orbitalis ossis palati: $\xi.$ pars ejus nasalis: $\pi.$ processus ejus sphaenoideus: $\sigma.\ \varepsilon.$ canalis palatinus pro transitu nervi palatini secundi rami quinti paris.

FIG. V.

Plena facies segmenti externi parietis externi orbitae sinistrae in eodem cranio.

a. b. b. c. Superior orbitae paries, serra dissectus: *a.* pars frontalis ossis frontis: *b. b.* pars orbitalis ejusdem ossis, quae ad hunc parietem pertinet: *c.* ala minor ossis basilaris, quae est in hoc pariete.

d. e. f. g. h. Paries orbitae inferior, serra divisus.

d. Os zygomaticum, quod ad hunc parietem pertinet.
e. e. Facies orbitalis maxillae superioris.
f. Reliquiae partis orbitalis ossis palatini.
g. Locus ubi fissura orbitae superior confluit cum inferiore.
h. Ala minór ossis basilaris, quae ad hunc parietem pertinet.
i. i. i. Dissecta maxillae superioris substantia, quae sinum maxillarem componit, cujus sinus externa pars dimidia hîc oculis subjicitur.
k. Substantia dissecta partis sphaenoideae ossis basilaris.
l. l. Facies interna ossis frontis: *m.* inferior ejusdem facies, seu orbitalis, quae pro glandula lacrymali leviter excavata est.
n. o. p. Limites ossis frontis: *n.* ad os zygomaticum, *o.* ad alam majorem ossis basilaris, *p.* ad alam ejusdem minorem.
p. c. s. h. q. Ala minor ossis basilaris: *q* apex posterior obtusus alae hujus minoris (Fig. III. *c.*).
s. Externa pars canalis nervi optici.
g. r. t. u. Ala major ossis basilaris.
o. v. u. t. r. Limites alae hujus majoris ossis basilaris: *o.* ad os frontis, *v.* ad alam minorem per fissuram orbitae superiorem, *u. t.* ad maxillam superiorem, *r.* ad os zygomaticum.
w. Superficies ejus ad canalem palatinum pertinens (Fig. IV. *σ.*).
x. Foramen ejus rotundum pro ramo secundo quinti paris nervorum cerebri.
e. e. i. i. i. Maxilla superior. *u. u. t. y. y.* Limites ejus, *u. u. t.* ad alam majorem ossis basilaris, tam per fissuram orbitae inferiorem (*u. u.*), quam per suturam *t.*; *y.* ad os zygomaticum.
e. u. e. Dissectus canalis infraorbitalis.
d. y. r. n. Os zygomaticum.
Limites ossis zygomatici, *n.* ad os frontis, *r.* ad alam majorem ossis basilaris, *y. y.* ad maxillam superiorem.

TABULA XCIV.

VISUS.

Ex S. T. Soemmerring Icon. oculi humani.

FIGURA I.

Musculi bulbi oculorum sinistri cum Levatore palpebrae superioris in situ, quem ad capsulam osseam, seu cavitatem, quam vocant infundibuliformem, a natura habent.

1. 2. 3. Ambitus orbitae sinistrae, qui ambitui ejus in Fig. II. Tab. XCIII. *u. p. r.* plane respondet.

1. 3. Internus orbitae paries: *1. 2.* externus.

3. 2. Margo inferior ambitus orbitae.

4. Trochlea cartilaginea pro tendine musculi obliqui superioris, quae tota in Tab. XCIII. Fig. III. conspicitur.

5. Bulbus oculi.

6. 7. Nervus opticus: *6.* pars sellae incumbens: *7.* pars orbitam intrans.

a. - e. *Levator palpebrae superioris: a.* extremitas tendinea, posterior, immobilis, quae membranae durae cerebri circa superiorem marginem foraminis optici adhaeret: *b.* connexio ejus cum musculo Recto superiore: *c. d.* caro ejus e plano teres, cujus fibrae *d. 5.* tempora versus flexae apparent: *e.* extremitas tendinea anterior, quae circa marginem palpebrae superioris evanescit.

f. g. Musculus *rectus superior,* cujus maxima pars Levatore tegitur palpebrae superioris: *f.* extremitas tendinea superior, quae cohaeret cum Levatore palpebrae supe-

rioris: *g.* ejus caro. Musculi hujus figuram vide in Fig. XI.

h. i. k. Musculus *rectus externus*: *h.* extremitas ejus tendinea posterior immobilis: *i.* ejus caro: *k.* extremitas tendinea anterior.

l. Extremitas anterior musculi *obliqui inferioris* bulbo inserta, quem omnem Figura III. exprimit.

m. Musculus *rectus inferior*, quem vide in Fig. III.

n. o. Musculus *rectus internus*: *n.* ejus caro: *o.* extremitas tendinea anterior, mobilis, per bulbum expansa.

p. s. Musculus *obliquus superior*: *p.* extremitas tendinea posterior immobilis, quae membranae cerebri adhaeret.

q. r. Fibrae ejus carneae, quae partim cum extremitate tendinea, partim cum pariete orbitae cohaerent.

s. s. Extremitas tendinea anterior, trochleam transiens, ut super bulbum expandatur.

FIG. II.

Antecedentis Figurae repetitio, ablato Levatore palpebrae superioris, et Recto superiore.

6. 7. 7. Nervus opticus, qui post hanc administrationem serpentinus plerumque apparet.

g. Pars reliqua reclinata musculi Recti superioris, qui amotus est.

h.i.k.l.m.n.o. Easdem, quas in praecedenti Figura partes, indicant.

p.q.r.s.t.u. Musculus oculi *Obliquus superior*, parte extremitatis suae tendineae posterioris privatus.

r. Fibrae ejus carneae, quae cum interno orbitae pariete cohaerent.

s. t. s. u. Extremitas ejus tendinea anterior mobilis, quae dispersis fibris in membrana sclerotica bulbi evanescit.

t. Bursa mucosa intra trochleam, quae extremitatem tendineam a frictione tuetur.

FIG. III.

Eadem Figura, demtis musculo obliquo superiore, nervo optico et bulbo oculi.

a. b. c. Musculus *Rectus internus: a.* extremitas ejus tendinea posterior, immobilis: *b.* ejusdem caro: *c.* extremitas tendinea anterior, mobilis, a bulbo sejuncta.

d. e. f. Musculus *Rectus inferior: d.* extremitas ejus tendinea posterior, immobilis: *e.* caro: *f.* extremitas tendinea anterior mobilis.

g. h. i. Musculus *Rectus externus: g.* extremitas ejus tendinea posterior, immobilis, quae ad transitum nervi fissa est: *h.* caro: *i.* extremitas ejus tendinea anterior mobilis a bulbo separata.

k. l. m. Musculus *Obliquus inferior: k.* extremitas tendinea immobilis, periostio maxillae superioris adhaerens: *l.* ejus caro, circa bulbum sursum reclinata: *m.* extremitas ejus carnea mobilis, a bulbo diremta.

FIG. IV.

Omnes nervorum trunci, qui ad oculum pertinent, e juvene octodecim annorum bene formato. Decursum autem in primis haec Figura exhibet nervi quarti, et primi rami quinti paris.

2. Nervus opticus, seu secundus cerebri nervus.

3. Nervus cerebri tertius seu oculi motorius. Hoc loco a nervis ita velatur, ut sola surculi pars pro

x. musculo Recto interno (prope *x.*) in conspectum veniat.

4. Quartus cerebri nervus. Prope nervum quintum, tertium, et opticum transgreditur, et filamento insigni *a.* rami primi quinti paris auctus in musculo obliquo superiori diffunditur 4. Rarius nervus quartus filamento augetur a quinto.

5. Quintus cerebri nervus.

A. Finis cerebralis pars contractior, quae sinuositati cranii *h.* (Fig. II. Tab. XCIII.) respondet, et conica in

B. tuberculum plexiforme transit.

C. Primus ramus nervi hujus quinti, qui per fissuram superiorem hîc apertam *V.* (Fig. II. Tab. XCIII.) orbitam init.

D. Nervi quinti secundus ramus, qui foramen rotundum *G.* (Fig. II. Tab. XCIII. *T.*) intrat.

E. Nervi quinti tertius ramus, qui foramen ovale *F.F.* (Fig. II. Tab. XCIII. *S.*) ingreditur.

F. F. Foramen cranii ovale.

G. Foramen cranii rotundum, quod eumdem prorsus situm habet, quem Fig. II. Tab. XCIII. *T.*

Ramus primus quinti paris, praeter

a. filamentum, quo cum quarto cerebri nervo jungitur, in ganglium ophthalmicum dividitur, et in ramum nasalem, qui a ramis *a. b. e.* hîc obviis plane tectus in utraque sequenti figura demum oculis subjici poterat.

b. - i. Ramus frontalis: *b.* subtilis ejus ramus ita hîc finditur, ut surculus alter *c.* circa trochleam distribuatur; surculus *d.* molem augeat nervi infratrochlearis *tz.*

e. Proprius ramus frontalis, qui surculum internum et externum *f. g.* supra Levatorem palpebrae superioris porrigit, nullo ei filamento addito, et tandem surculis suis *h. h. i. i.* in fronte disseminatur.

k. Nervus lacrymalis. Filamenta ejus nunc multiplici modo disjuncta, nunc iterum unita apparent. Ipse in surculum praecipue internum *l.* et in externum *m.* finditur.

n. o. Surculus internus, filamentis aliquot externi susceptis, glandulam lacrymalem petit *p.* et inter glomerulos quibus constat, in surculos et filamenta dispescitur, quae partim recta partim copulata *q. r.* in sphincterem et cutem palpebrae superioris expanduntur *s. s.*

t. Surculus externus *m. t.* filamentis traditis *n. o.* interno surculo, glomerulis glandulae lacrymalis immiscetur

w. ut partim cum filamentis interni surculi, partim cum filamentis rami tertii quinti paris *v. y.* coeat, et filamenta sua *x.* in palpebra superiore dispergat.

y. Nervorum cutis genarum e tertio ramo quinti paris filamentum, quod per canalem ossis zygomatici orbitam introit.

z. Surculus narinus.

6. 6. 6. Nervus cerebri sextus. Tectus hîc a nervo quinto usque ad *D.* sub primo ejus ramo *6. 6.* demum prodit, cui in ulteriori cursu arcte applicatur, ut cum eo per fissuram superiorem orbitam adeat.

FIG. V.

Figura haec praesertim distributionem nervi cerebri tertii, et naturam ganglii sic dicti ophthalmici offert.

A. A. Musculus Rectus superior ita inversus, ut partem inferioris superficiei videas.

B. B. Levator palpebrae superioris pariter ita versus ut inferior superficies cerni possit.

3. a. Tertius cerebri nervus. Jam ante ingressum in orbitam distingui potest

b. ramus minor et superior ab ipso secedens, qui filamentum assumit *u.* surculi nervi quinti gangliolo destinati, et in

d. surculum pro Levatore palpebrae superioris finditur.

e. Major ejus ramus inferior ab externo latere: dividitur hîc in internum surculum pro musculo Recto interno circa *a.* Fig IV.

f. in surculum medium pro musculo Recto inferiore, et in

g. surculum inferiorem, qui finditur in brevem sed crassam propaginem *h.* pro ganglio ophthalmico, et in longam sed graciliorem pro musculo Obliquo inferiore *i. i.*

E ganglio ophthalmico duo fasciculi nervorum ciliarium prodeunt.

k. k. k. Fasciculus superior minor in tres ramulos dispertitur, qui proxime juxta nervum opticum serpentina via incedunt et in sex et plura fila inaequaliter crassa *l. l. l.* finduntur. Tria ex istis filis membranam scleroticam penetrare hîc vides.

Fasciculus inferior, major plerumque ex sex ramulis est conflatus, quorum nonnisi duo *m. m.* hîc apparent.

5. Nervus cerebri quintus.

n. Primus ramus nervi hujus quinti. Quatuor dat surculos, nempe *o.* ramus nervo cerebri quarto adjunctus ramo respondet *a.* Fig. IV: *p.* ramus gracilis nervi frontalis, qui respondet *b.* Fig. V: *q.* ramus frontalis proprius qui respondet *e.* in Fig. V: *r.* nervus lacrymalis respondet *k.* Fig. V.

s. Quintus surculus nervi quinti paris seu ganglion ophthalmicum et ramus nasalis dispescitur in

t. surculum nasalem resectum, in

u. filum ramo nervi tertii adjunctum, quod prospicit musculo Recto superiori, et in

v. v. surculum pro ganglio ophthalmico, qui tenuem ejus et longam radicem constituit, crassam et brevem nervo tertio subministrante.

6. w. Sextus nervus cerebri.

FIG. VI.

Figura haec nervum repraesentat pro musculo Recto inferiori, surculum nasalem quinti nervi cerebri, et totum nervum sextum cerebralem. Quintus cerebri nervus reclinatus est.

A. Quintus cerebri nervus ita reclinatus, ut superficies ejus, quae cranio obversa esse solet, pateat.

B. Tuberculum plexiforme, seu ganglion nervi quinti cerebri.

C. Primus ejus ramus: *D.* ramus secundus: *E.* tertius.

F. Portio minor quinti nervi cerebri, quae postquam tuber-

culum transversum praeteriit, ad tertium ramum se confert.

G. Musculus oculi Obliquus superior resectus.

H. (Scilicet prope hanc litteram) Nervus opticus.

b.e.h.i.o.p.q.r.s.u.v. Easdem, quas in antecedente Figura quinta, partes denotant.

t. Surculus narinus, qui duos edit nervos ciliares longos *x.x.*, deinde musculum Obliquum superiorem *y.* subit, et in

z. surculum narinum, qui per peculiarem canaliculum cavitatem narium intrat (canaliculum vide Tab. XCIII. Fig. II. *12.*), inque

tz. nervum infratrochlearem finditur.

α. Nervus cerebri sextus.

β. γ. δ. Filamenta subtilia plana sexti nervi cerebri, quae carotidem internam reti circumdant.

β. β. β. Tria hujus retis filamenta, quae a nervo sympathico veniunt.

γ. γ. Duo filamenta quae deorsum in membranis carotidis internae dissipantur.

δ. Filamentum unum, sursum in membranis internae carotidis diffusum.

η. θ. Quâ sextus cerebri nervus in musculo Recto externo penicilli instar divergit.

FIG. VII.

Distributio arteriae ophthalmicae sinistrae, prouti occurrit, ubi musculi cum bulbo, praeter Levatorem palpebrae superioris et musculum Rectum superiorem situ suo retinentur.

A.B.C.D. Orbita: *A.* paries internus: *B.* externus: *C. C.* inferior ejus margo: *D.* canalis nervi optici, nervo et tela cellulosa repletus.

E. Levator palpebrae superioris dissectus, et reclinatus.

F. G. Musculus oculi Rectus superior, cujus posterior pars *F.* dissecta et reclinata est: *G.* pars ejus anterior.

H. Musculus oculi Rectus internus.
K. - - - - - - - - - - - - externus.
L. Nervus opticus.
M. Bulbus oculi.
N. O. P. Carotis: *N.* pars carotidis in pyramide ossis temporum collocata: *N. O.* pars ejus in sinu celluloso: *P.* pars, quae proprie cerebralis est.
Q. Arteria ophthalmica ex hac carotide oriunda.
Q. R. Valde constans ejus curvatura statim post ortum: *R.* locus ubi ad latus externum nervum opticum subit.
Rami ejus principes sunt:
a. Arteria ciliaris prima longa.
b. Duae arteriae ciliares aliae.
c. Arteria glandulae lacrymalis. Haec in
d. ramum ciliarem dividitur, qui (quod sequens Figura distinctius monstrat) a latere interno hujus arteriae discedit,
e. in ramum muscularem, graciliorem pro musculo Recto externo, et in
f. ramum, qui infra bulbum abit, ut musculo Obliquo inferiori prospiciat.
ff. Ramus muscularis crassior, pro musculo Recto externo.
g. h. Divisio trunculi arteriae glandulae lacrymalis in ramum *h.* qui cum surculo arteriae maxillaris *x.* internae anastomosim init, et in
i. ramum, qui in glandula lacrymali et in palpebra superiore dispergitur.
k. Continuatio trunci arteriae ophthalmicae, qui transverse sub nervo optico prodit.
l. Ramus, qui in surculum pro musculo Obliquo superiore, et in ramum pro Levatore palpebrae superioris finditur.
o. p. Ramus ejusdem, qui in surculum pro musculo Recto superiore, et in
q. surculum ciliarem scinditur.
r. Ramus duplex pro musculo Recto inferiore.

Truncus arteriae ophthalmicae, dum serpentino modo flectitur, edit

s. Arteriam frontalem,

t. t. Arteriam pro musculo Recto interno,

u. Arteriam narinam anteriorem, seu arteriam ethmoideam anteriorem,

v. Arteriam trochlearem inferiorem.

x. Surculus arteriae temporalis profundae, ab interna maxillari oriundae.

FIG. VIII.

Continuatio praecedentis Figurae, ut post remotum bulbum oculi totam ramorum distributionem arteriae ophthalmicae uno adspectu perlustrare possis.

A. Paries internus orbitae sinistrae: *B.* externus.

C. C. Inferior ejus margo.

D. Canalis nervi optici, circa quem reliquiae Levatoris palpebrae superioris, et Recti superioris resectae et introrsum flexae.

E. Musculus Obliquus oculi superior qui cum tendine suo trochleam *F.* permeat.

G. Musculus Rectus oculi inferior.

H. - - - - - - - - - - - - internus.

K. - - - - - - - - - - - - externus.

L L. Musculus obliquus oculi inferior.

a.b.c.d.e.f.ff.g.h.i k.o.r.s.t.u.v.x. Eosdem ramos indicant, quos in antecedente Figura. Supersunt notanda haec:

a. b. b. rami resecti.

c. Arteria lacrymalis paullo introrsum semota est, ut habitus rami *d.* et *e.* facilius oculos incurrat.

f. f. Ramus pro musculo Obliquo inferiore totus in conspectum venit.

f. 2. Continuatus ramus pro musculo Obliquo inferiore, palpebram inferiorem ingrediens.

k. Arteriae ophthalmicae truncus, cujus ramus *m.* abeuns ab *l.* ad musculum Obliquum superiorem.

n. Ramus ad musculum Rectum superiorem abscissus est *o.*

t. t. Ramus per musculum Rectum internum disseminatus, postquam paullo altius emotus est ramus *r.* multo melius potest distingui.

x. Rami hujus ab arteria maxillari interna *y.* ortus manifestior hîc est.

y. Truncus arteriae maxillaris internae.

z. Arteria infraorbitalis, constans arteriae hujus maxillaris internae surculus.

FIG. IX.

Anterior oculi sinistri pars cum quatuor musculis Rectis.

a. Cornea membrana.

b. Fragmentum membranae conjunctivae oculi, a bulbo solutum et passim reflexum.

c. Membrana oculi sclerotica et albuginea.

d. Particula tendinis musculi Obliqui superioris.

e. f. g. Musculus Rectus oculi internus: *e.* tendinea ejus extremitas posterior: *f.* caro ejus: *g.* tendinea extremitas anterior expansa, adhaerens membranae scleroticae.

h. i. k. Musculus Rectus oculi superior: *h.* extremitas posterior tendinea: *i.* caro: *k.* extremitas tendinea anterior.

l. m. n. Musculus Rectus oculi externus: *l.* extremitas posterior, fissa: *m.* caro: *n.* extremitas tendinea anterior, expansa in membrana sclerotica.

o. p. q. Musculus Rectus oculi inferior: *o.* posterior ejus extremitas: *q.* anterior.

r. s. Duo arteriarum trunculi, qui tendinem perforant musculi Recti superioris.

t. u. Trunculi duo arteriosi qui tendinem Recti interni pervadunt, et circa internum latus corneae dissipantur.

v. w. Duo trunculi arteriosi qui per tendinem musculi Recti

inferioris migrant, quorum externus *w.* ut trunculum arteriosum *x.* ab inferiori parte compleat, et externo corneae lateri arterias suppeditet, adscendit versus latus ipsum externum.

x. Trunculus arteriosus ut plurimum simplex, qui tendinem permeat musculi Recti externi, et lateri corneae medio externo sanguinem advehit.

FIG. X.

Confluxus venarum ophthalmicarum supra bulbum, a latere dextro.

A. B. C. C. Orbita dextra: *A.* internus paries: *B.* externus: *C.* margo anterior.

D. E. Bulbus oculi dexter: *E.* Cornea ejus.

F. Nervus opticus.

G. H. Levator palpebrae superioris discissus: *G.* antica ejus pars: *H.* postica.

Q. Musculus Rectus superior.

K. Musculus Obliquus superior.

L. Trochlea, quam transit tendo musculi Obliqui superioris.

M. N. Rectus externus discissus. *M.* Anterior ejus pars: *N.* posterior, sursum revoluta.

O. Rectus inferior.

P. Glandula lacrymalis, aliquantum dimota et ex parte demta.

a. *Vena ophthalmica facialis,* quae insigni

b. cum interna vena faciali copula *r. s.* nectitur, duplicem radicem exserit, *c.* externam, et *d.* internam, seu venam infraorbitalem propriam; deinde sursum introrsumque curvata in suo itinere sequentes ramos adsciscit:

e. ramum, qui e vena ciliari inferiore et externa, et e surculo ad posticum ramum venae ophthalmicae cerebralis accessorio *t.* constat:

f. ramum, quo truncum venae ophthalmicae faciali inosculatur.

g. Venam ciliarem anteriorem, quae surculos quoque colligit *h.* e musculo Recto externo, ramum *i. k.* qui surculos e musculo Recto inferiore congregat, et cum surculo *l.* in sinum cellulosum transgreditur.

m. Venam ciliarem externam.

n. n. Tum vena ophthalmica facialis cum suo trunco circa nervum opticum volvitur, et in vena ophthalmica cerebrali praecipua radice terminatur.

o. p. *Venae ophthalmicae cerebralis* maxima pars componitur e concursu venarum, de quibus dictum est; porro ex antica atque postica radice *q.* quam sequens Figura habet (Fig. XI. *a. b.*) et ex interna vena faciali.

q. r. s. Interna haec vena ophthalmica facialis e connexione venae frontalis *r.* et superciliaris *s.* conflatur.

Vena ophthalmica cerebralis in suo itinere quinque venas suscipit:

t. t. venam e musculo Recto superiore, et Levatore palpebrae,

u. u. venam ciliarem superiorem,

v. v. w. venam glandulae lacrymalis, quae partim surculos ex glandula *v. v.* partim surculos *w.* e Levatore palpebrae, partim per insignem ramum *x.* cum vena ciliari superiore unitur;

y. y. aliam venam e musculo Recto superiore,

*. *. venam ethmoideam posticam, quae profundior transverse sub optico nervo ab interno orbitae pariete venit:

z. z. *venam centralem* retinae, quae venas *. e vagina nervi optici et e pinguedine hic congesta assumit, et in sinu celluloso finitur.

FIG. XI.

Conspectus venarum infra bulbum, seu concursus radicum venae ophthalmicae cerebralis in parte orbitae inferiore.

K. Tendo dissecti musculi Obliqui superioris.
M. Musculus Rectus externus.
O. Q. Rectus internus dissectus: *O.* pars ejus antica: *Q.* postica.
R. Obliquus inferior.
a. b. Sub bulbo apparet anterior *a.* et posterior *b.* radix venae ophthalmicae cerebralis.
In radice *anteriore a.* cum vena faciali interna sociata *c.* congregantur
d. ramuli e regione sacci lacrymalis,
e. ramuli e membrana conjunctiva et pinguedine,
f. f. f. ramuli e periosteo parietis inferioris orbitae,
g. g. vena ciliaris brevior et longior,
h. ramuli e musculo Recto inferiore,
i. varii rami anastomotici.
b. k. In radicem *posteriorem b.* cum ramo venae ophthalmicae facialis junctam coeunt
l. vena e ciliaribus inferioribus,
m. surculi e musculo Obliquo inferiore,
n. ramuli e pinguedine ac periosteo parietis inferioris orbitae;
p. deinde cum anteriore radice confluit in trunculum *p.* mox cum
q. interna vena faciali coeuntem, quae praeter surculos minores,
r. venam ethmoideam anteriorem susceperat.
s. Vena ciliaris inferior et externa, quae cum
t. surculo communicante rami postici venae ophthalmicae facialis, in ramum ejusdem coalescit, Fig. X. *c.*

TABULA XCV.

V I S U S.

Ex S. T. Soemmerring Icon. oculi humani.

FIGURA I.

Dimidia pars anterior bulbi sinistri ad perpendiculum secti, cujus posteriorem partem Figura secunda refert.

a. Facies scleroticae dissecta.

b. Mucus nigricans tunicam inter scleroticam atque choroideam.

c. Tunica choroidea, quae cum incisione laxata sit, rugosa apparet et plicata.

d. Pigmentum nigrum intra choroidem atque retinam.

e. e. f. f. Tunica retina. Margo ejus *e. e.* non solum magis plicatus est margine choroidis sed et insigniter reflexus: *f. f.* limites anteriores seu margo extremus retinae.

f. g. h. Corpus ciliare choroideae per reliquias humoris vitrei translucens.

h. Medium spatium inter corpus ciliare et lentem, quod litterae *z. z.* in segmento Fig. III. designant.

i. k. l. Lens, capsula sua inclusa, per humorem vitreum pellucidum facile obvia.

i. k. Iris per lentem et humorem vitreum translucens. In latere externo *i. k.* latior est, quam in opposito interno.

l. Pupilla iridis.

FIG. II.

Dimidia pars posterior bulbi sinistri ad perpendiculum divisi, cujus anteriorem partem Figura prima offert.

a. b. c. d. Ut in Fig. I.

e. - k. Retina, cujus margo *e. f.* magis reflexus apparet, quam in Figura prima.

f. g. h. i. k. l. Interna retinae facies, quae per reliquum humorem vitreum pellucet.

l. Locus orbiculatus, albus, quo nervus opticus in bulbum inseritur.

g. h. i. Tres rami arteriae et venae centralis retinae, quae per nervum opticum in bulbum transit, sanguine repletae: *h. i.* duo ex his vasis sanguiferis, quae foramen centrale seu verum retinae centrum, coronae instar cingunt; *h.* surculus princeps superior hujus coronae: *i.* surculus princeps inferior.

k. Verum retinae centrum, in quo plures plicae confluunt, quae foramen centrale flavo limbo succintum velant.

FIG. III.

Dimidia pars inferior sinistri bulbi ad horizontem divisi. Ut distinctius signari nonnulla possint, superiorem partem Figurae linearis duplo majorem Auctor adjecit.

a. b. c. d. 6. Tunica sclerotica bulbi: *a.* anterior pars, quae quasi ampliata in corneam transit: *b.* tenuissima pars, quae tendinibus musculorum Rectorum augetur: *c.* media ejus pars crassior: *d.* posterior crassissima, qua cum vagina nervi optici cohaeret: *6.* colliculus seu cribrum semirotundum scleroticae, per quod medulla nervi optici bulbum intrat, ut in retinam expandatur.

a. a. f. g. (in icone lente aucta) Cornea: *a. a.* transitus scleroticae in corneam. Lamellatam corneae fabricam in se-

ctione *f.* non male indicat Figura umbris distincta. *g.* Posterior seu concava corneae facies, quae cum anteriore iridis facie anteriorem, ut vocant, oculi cameram efficit.

i.k.z.m.l. Tunica choroidea, extra muco nigricante, intus nigro pigmento obducta. Externus circulus niger mucum nigricantem, et internus nigrum pigmentum denotat. Circulo utrique nigro interjectus circulus albus faciem discissae choroidis indicat.

i. k. Annulus gangliformis tunicae choroideae, quo scleroticae et corneae firmior adhaeret: *i.* anterior pars crassior hujus annuli: *k.* posterior pars tenuior, quae retrorsum in choroide sensim disparet.

i.k. m. s. (figurae majoris) Corona ciliaris tunicae choroideae. Pars *i. k.* ad lentem spectans pliculam dissectam proponit: *i. s.* antica hujus plicae extremitas latior: *k.* postica ejus extremitas subtiliter acuminata quae in choroidem abit.

o. p. q. r. Iris: *o. p.* externa iridis facies dissecta, quae (ut in Figura majori *5. 6.*) sextante major est, quam interna, quia annulus iridis latissimus hîc esse solet: *p. q.* Margo pupillae: *q. r.* interna facies iridis dissecta, sextam plerumque partem brevior externa.

s. Posterior iridis facies, spississimo pigmento nigro tecta.

t. t. Pars choroidis ut plurimum paullo pallidior aut lucidior.

u. v. n. Tunica bulbi retina: *v. u.* (Figurae majoris) facies dissecta retinae: *v. v.* Margo anterior seu limites retinae: *n.* interna facies, quae per humorem vitreum translucet.

x. y. Lens cum capsula sua media dissecta: *x.* facies lentis anterior, planior: *y.* posterior lentis superficies, magis convexa.

z. s. Distantia lentis a corona ciliari.

1. 2. 8. Nervus opticus dimidiatus: *1.* convexitas nervi optici: *2.* concavitas ejus in latere opposito: *3.* facies nervi optici dimidiati: *4. 5.* vagina nervi optici a dura cerebri membrana oriunda, quae e duplici lamina, tenuiore

externa 4., et interna crassiore 5. conflata, in scleroticam 6. transit.

7. Membrana choroidea nervi optici.

8. Vestigia vasorum centralium retinae, quae medium nervum opticum perforant.

Nervus opticus, circa 6. dimidia fere parte gracilior, quam per totam reliquam longitudinem.

FIG. IV.

Praebet retinam seu membranam nerveam illaesam sinistri bulbi a postica facie contuendam. Ita retina collocata est, ut verum ejus centrum mediam Figuram incidat: ex quo retina aeque in icone ac in natura verissimum haemisphaerium refert.

a. Tunica retina vitreo corpori, ut vocant, laevis intensa.

b. Foramen centrale in centro retinae, limbo luteo circumdatum, qui limbus centrum versus obscurior, ambitum versus *c.* pallidior.

d. e. f. Locus, ubi nervus opticus resectus scleroticam perforat.

e. Medium hoc nigrum punctum orificia vasorum centralium transverse sectorum significat.

g. h. i. Tres rami principes vasorům centralium sanguine suo repleti: *h. i.* duo ex istis ramis, qui foramen centrale instar coronae circumdant: *h.* ramus coronalis superior: *i.* inferior. Inter *h.* et *i.* surculos aliquot ex hisce ramis foramen centrale versus excurrere vides.

FIG. V.

Adspectus retinae et corporis vitrei, in quo lens cum capsula residet, a fronte. Sistit marginem anteriorem, limites seu terminum retinae, spatium inter retinam et capsulam lentis, anticam lentis faciem, et foramen centrale retinae per humorem vitreum et lentem translucens.

a.b.; a.b.; a.b. Membrana retina: *b. b. b.* margo anticus seu limites retinae.

c. b.; c. b. Corona ciliaris circa lentem a tunica hyaloidea corporis vitrei formata.

c.e.e.c.d. Lens cum capsula corpori vitreo adhaerens.

d. Foramen centrale retinae per corpus vitreum et lentem translucens.

e. e. Vascula sanguifera retinae, quae vitreum corpus ac lentem perlucent.

FIG. VI.

Ex Descript. Anatom. oculi humani Jo. Gottfr. Zinn.

Membranula coronae ciliaris, et canalis Petitianus flatu turgens.

a. Humor vitreus.

b. Lens crystallina.

c. Annulus serratus ex pigmento nigro conflatus, anteriori parti humoris vitrei et coronae ciliari instratus.

d. d. Bullulae, in quas membranula coronae ciliaris, flatu immisso, elevatur.

e. Vulnusculum, per quod flatus immissus fuit.

FIG. VII.

Externa facies retinae corpori vitreo adhaerentis.

a. a. b. Retina, seu tunica bulbi medullosa: *a. a.* margo ejus anticus, seu terminans.

b. Foramen centrale retinae, limbo luteo cinctum.

h. i. Duo rami principes vasorum retinae centralium, quae foramen centrale ad modum coronae circumdant: *h.* superior, *i.* inferior.

c. d. Nervus opticus vagina sua denudatus: *c.* pars gracillima nervi ante transitum ejus in retinam.

e. f. g. Corona ciliaris corporis vitrei, quae numquam retina obducta deprehenditur.

e. f. Distantia corporis ciliaris a lente.

g. Reliquiae pigmenti nigri.

k. l. Lens intra capsulam corpori vitreo adhaerens: *k.* pars lentis supra coronam ciliarem eminens: *l.* lentis pars, quae per coronam ciliarem translucet.

FIG. VIII.

Tunica choroidea bulbi sinistri cum vasis arte repletis, ab interno seu naribus obverso latere visa.

a. b. Nervus opticus: *b.* Gracilior ejus pars brevi ante mutationem in retinam.

c. d. e. f. Residua pars scleroticae.

g. - t. Membrana choroidea. *g. h. i. m.* Annulus gangliformis choroideae, qui anterius per sulcum *i.* satis acute ab iride disterminatur; posterius autem *k. p.* versus nervum opticum sensim evanescit.

m. Arteria ciliaris interna longa, cujus surculi in annulum gangliformem et iridem abeunt.

n. Vena ciliaris interna longa, cujus radiculae ab extremis arteriis iridis atque annuli oriuntur.

o. Nervus ciliaris internus longus, qui circa annulum in filamenta dispescitur.

p. p. Longiores ac breviores arteriae choroidis.

q. q. Nervi ciliares, quorum numerus, magnitudo tam absoluta quam relativa, situs, et distributio ad naturam accuratissime depicta sunt.

r. Trunculus venae vorticosae superioris.

s. Trunculus venae vorticosae inferioris.

t. Similis venae trunculus.

g. h. Margo, qui iridem a reliqua choroidea disterminat, et sulci instar depressus apparet.

FIG. IX.

Facies tunicae choroideae bulbi sinistri inferior. Venae sanguine turgent.

a. b. Nervus opticus: *b.* gracilior pars ejus ante ingressum in scleroticam.
c. d. e. f. Sclerotica tunica: *c. f.* facies dissecta scleroticae, ut crassities ejus notetur.
g. - p. Tunica choroidea: *g. h. k.* annulus gangliformis choroidis, qui, uti hîc luculenter apparet, magnam partem e nervis discurrentibus constat.
g. h. i. Iris: *g. h.* margo iridis, qui rectus fere hîc apparet.
m. Inferior venarum vortex.
n. p. Nervi ciliares: *n. n. n. n.* pars eorum, quae surculorum expers scleroticam et choroideam interjacet: *p. p.* pars eorum, quae antrorsum ramulos, surculos et filamenta in annulum gangliformem et per hunc in iridem transmittit.

FIG. X.

Anterior facies choroideae et iridis bulbi sinistri, quae numerum et habitum nervorum offert, qui in annulo gangliformi, et per hunc in iride distribuuntur.

a. b. c. Tunica choroidea: *b. c.* annulus gangliformis choroideae: *a.* internum ejus latus: *o.* latus superius: *i.* latus externum: *u.* inferius latus.
d. - g. Iris: *d. h.* margo, qui iridem a choroidea sejungit, paullulum depressus: *d. e.* annulus iridis major seu externus: *e. f.* annulus minor seu internus: *g.* pupilla.
n. n. Nervi ciliares, brevi ante annulum gangliformem in ramulos divisi. Qui annulus e nervis ciliaribus vasisque his intermixtis sanguiferis conflatur.
r. Arteria ciliaris externa longa.
s. Arteria ciliaris interna longa.

FIG. XI.

Facies posterior segmenti antici choroideae ad perpendiculum divisae e recente oculo sinistro virili.

a. Pupilla iridis.
b. c. d. e. Iris denso suo pigmento nigro obducta: *d. e.* latus ejus externum: *b. c.* internum.
f. g. Corpus ciliare e quinquaginta septem pliculis prominentibus et tumidulis conflatum: *f.* anterior pliculárum extremitas supra marginem iridis porrecta: *g.* extremitas pliculárum posterior.
g. h. Locus, quo choroidea circumcirca lucidior esse solet.

FIG. XII.

Antica facies anterioris segmenti choroideae, iridis et membranae pupillaris e foetu septimestri.

a. Arteria ciliaris externa longa.
i. Arteria ciliaris interna longa.
b. Iris.
e. (in centro Figurae prope *b.*) Membrana pupillaris cum vasis repletis.
d. e. f. g. Vide Fig. XXIV. *1. 2. 3. 4.*

FIG. XIII.

Segmentum anterius tunicae conjunctivae et corneae bulbi sinistri e foetu semestri bis diametro auctum. Vasa tenerrima cinnabare per quam feliciter sunt repleta.

a. i. o. u. Tunica conjunctiva: *a.* externum ejus latus: *i.* internum: *o.* superius: *u.* inferius.
e. Tunica cornea.

FIG. XIV. = XVIII.

Lens crystallina.

Fig. 14. Effigies lentis adversae ex oculo recens nati: tota rotundior apparet.

Fig. 15. Lens ex infante paene sexenni a latere visa. Diversitas ejus a praecedente figura satis patet: non enim crassitie sed longitudine lens increvit.

Fig. 16. Lentis a latere effigies e viro adulto integrae aetatis. Discrimen inter segmentum sphaericum anterius atque posterius e quibus lens constat, minus ac in praecedentibus lentibus apparet.

Fig. 17. Lens, in spiritu vini recondita, bifariam divisa. Talis lens opaca ad cepae modum lamellata apparet, tanquam ex incumbentibus sibi stratis, lamellis seu orbiculis esset conflata.

Fig. 18. Lens in spiritu vini opaca facta, cujus postica facies hîc proposita, in quatuor segmenta inaequalia, ac in plura alia minora dissiluit. In quolibet segmento tenuiores quatuor rimae seu fissurae possunt dignosci.

FIG. XIX.

Lens, quae in spiritu vini pelluciditatem amiserat, in octo segmenta disrupta, quae cauta maceratione in lamellas seu orbiculos discesserunt.

a. Tres unius segmenti lamellae, quarum ulteriorem divisionem tradit sequens Figura.

FIG. XX.

a. Tres segmenti lentis (Fig. XIX. *a.*) lamellae, quae continuata prudenti maceratione tandem in

p. p. p. Fibras, fibrillas sive fila circa liberos margines separari incipiunt.

FIG. XXI.

Segmentum tunicae choroideae e puella recens nata, a superficie interna seu cavitati bulbi obversa, idque viginti quinque partibus diametro auctum. Vasa hujus segmenti cinnabari puro penitus sunt repleta.

a. Vera segmenti hujus magnitudo.

b.c.d.e.f.g. Interna seu postica facies illius partis segmenti, quae ad iridem pertinet.

b. c. Pars marginis pupillae.

f. g. Pars marginis iridis ad corneam.

b. c. d. e. Pars annuli iridis minoris seu interni. Trunculi retis vasculosi oriuntur ex

h. h. trunculis majoris annuli profundioribus, translucentibus; crebris anastomosibus coeunt, atque per illos seu super illos obliqui plerique feruntur.

d. e. f. g. Pars majoris seu externi annuli iridis, cujus vasa radiata maximam partem versus annulum minorem decurrunt.

i. k. l. Tres arteriae majores e corona oriundae, quâ arteriae longae ciliares iridem circumdant.

m.n.o.p.q.r.s. Segmentum corporis ciliaris.

n. o. p. Tres integrae plicae.

m. q. Duo plicarum segmenta.

t. u. Margo plicae tumidulus seu liber, qui in humorem vitreum circa lentem demittitur.

v. w. Margo profundus, tenuior, plicam alligans, quo alia plica in vicinam aliam utrinque transit.

r. s. x. y. Striata choroideae pars, corpus ciliare et anticum retinae marginem interjacens.

x. y. z. 1. Choroideae pars, cui retina respondet.

x. y. Locus choroideae, cui margo anticus retinae respondet.

2. 3. 4. 5. Trunculi venarum vorticosarum, qui maximam partem reti subtilissimo obducti apparent ramulorum ex ipsismet orientium.

6. 7. 8. 9. Locus partis hujus choroideae, qui cum Fig. XXIII. ad adulti exemplum delineata comparari potest.

FIG. XXII.

Antica seu per corneam conspicua facies segmenti iridis, quod Fig. XXI. ab interna facie b. c. f. g. monstrat.

a. Speciminis ad hanc Figuram magnitudo vera.

b. c. Pars marginis pupillae.

f. g. Pars marginis iridis qui corneam spectat et ramo coronali cingitur arteriae longae ciliaris.

b. c. d. e. Pars annuli minoris seu interni iridis subtilibus suis vasis conspicua, quae transversa prius super crassiora procedunt.

d. e. f. g. Pars annuli majoris seu externi iridis.

i. k. l. Tres arteriae prae caeteris magnae, quae a ramo coronali *f. g.* arteriarum ciliarium longarum nascuntur et in iride disseminantur.

m. m. Minores arteriae inter majores illas *i. k. l.* oriundae.

n. n. Surculi majorum arteriarum qui in annulo minori disperguntur.

FIG. XXIII.

Particula internae faciei choroideae e viro adulto, diametro viginti quinque partibus majori. Vasa tenerrimo cinnabari penitus repleta fuerant.

Figura haec cum portione illa Figurae XXI. (*6. 7. 8. 9.*) commode conferri potest.

6. Trunculus primarius arteriae, qui
7. in ramum superiorem, et
8. in ramum inferiorem finditur, unde
9. surculi, quos intricatos supra dixi, sese inosculantes proficiscuntur.
a. Vera hujus particulae magnitudo.

F I G. XXIV.

Pars antica choroideae cum iride et membrana sic dicta pupillari ex oculo sinistro foetus septimestris, quater diametro aucta, vasis sanguiferis cinnabari impletis.

A. Vera hujus segmenti magnitudo.
a. b. Choroidea propria bulbi.
c. c. Annulus gangliformis choroideae.
c. d. Iris. Per spatia vasorum pigmentum nigrum translucet, quo tegitur facies postica.
d. e. Membrana pupillaris, cujus arteriae ex arteriis iridis oriuntur, et venae transeunt in venas iridis.
f. Arteria ciliaris longa interna.
g. Arteria ciliaris longa externa.
1. 2. 3. 4. 5. Quinque vortices venosi in choroidea.

F I G. XXV.

Facies sphaerica postica lentis, capsula sua inclusae e foetu septimestri, cujus vasa sanguifera cinnabari optime erant repleta, quadrupla diametro aucta.

A. Vera magnitudo lentis.
b. Trunculus arteriae centralis retinae, qui per medium humorem vitreum ad capsulam usque lentis porrigitur, ubi ramulos stellatos seu radiatos quaquaversum dimittit.

FIG. XXVI.

Interna facies concava retinae oculi sinistri, arteriis cinnabari feliciter repletis, ex infante, duplo major proposita.

a. Locus ubi foramen centrale retinae limbo luteo cinctum est, hîc rugis seu plicis absconditum.
b. b. Plicae retinae, quae foramen centrale abscondunt.
c. Ingressus arteriae centralis in retinam.
c. d. Duo rami principes arteriae centralis, qui ad modum coronae foramen centrale circumdant.
e. e. Locus, qui in Fig. XXVII. viginti quinque partibus auctus conspicitur.

FIG. XXVII.

Particula retinae oculi, arteriis cinnabari repletis, ex infante, quae respondet in Figura XXVI. portioni e. e., viginti quinque partibus auctâ.

a. Vera magnitudo hujus segmenti.
Luculenter cernitur discrimen a reliquis vasorum retibus in hac Tabula delineatis.

TABULA XCVI.

AUDITUS.

FIGURA I.

Auricula sinistra ex viro bene valente, annorum xxx. circiter.

a. a. a. *Helix: b.* ejus finis anterior latus, planior, ex eminentia concham *m.m.* bipartiente: *c.* finis posterior in lingulam sive processum helicis.

d. e. f. g. *Anthelix:* duplici crure *d. e.* incipit anterius, tectus helice. Crura ad angulum acutum *f.* simul conveniunt: dein colliculus *g.* descendit retrorsum et partim in concham terminatur, partim in proximum antitragum *i.* partim conjungitur cum processu helicis *c.*

h. *Tragus* meatus auditorii initio praeponitur.

i. *Antitragus* ab anthelice et a parte cava conchae formatus.

k. k. Cavitas *innominata* inter helicem et anthelicem.

l. *Scapha,* quae est exigua vallecula inter crura anthelicis.

m. m. *Concha,* quae media eminentia dividitur. Eminentia autem *b.* est initium helicis. Inferior ejus pars est magis profunda et in meatum auditorium continuatur *n.*

p. *Lobus* auriculae, particula mere cutanea.

FIG. II.

Eadem auricula, sed nonnihil a posteriori parte conspecta.

a.c.d.e.f.h.i.m.p. Ut in Fig. I.

k. Auditorii meatus initium conchae continuum, ovalis ut plurimum figurae, pilis plus minus longis, densis et confertis obsitum.

FIG. III.

Ex ALBINI *Annotat. Academ. Lib. VI.*

Cartilago auriculae sinistrae cute spoliata ab exteriore parte.

a. a. a. Helix.
b. c. d. Anthelix: *c. d.* crura ejus duo.
e. Antitragus.
f. Tragus.
g. Principium pori acustici.
h. h. Cavitas innominata.
i. Scapha: *k.* ejus dorsum.
l. m. Concha: *n.* ejus dorsum: *o.* ejus processus acutus.
p. Rima helicis.
q. r. Rimae principii pori acustici.
s. Scissura inter principium anthelicis et concham.

FIG. IV.

Ex EODEM *Opere.*

Eadem auricula ab interiore parte.

a. a. Dorsum cavitatis innominatae.
b. c. d. Dorsum anthelicis: *c. d.* ejus crurum.
e. Dorsum scaphae.
f. g. Conchae dorsum: *h.* processus ejus acutus.
i. k. l. m. Principium pori acustici: *n. o.* ejus rimae.
p. Scissura inter principium anthelicis et concham.

FIG. V.

Ex Cadavere.

Musculi in anteriori auriculae sinistrae parte positi. Dempta fuit cutis.

a. a. Helix auriculae.

b. Processus helicis acutus, qui dorso respondet conchae; in hoc aliisque cadaveribus plurimum prominens. Est *o.* Fig. III.

c. d. e. Meatus auditorius cartilagineus: *d.* rima: *e.* annulus cartilagineus, quo auricula cum osseis asperitatibus jungitur ossis temporum *s.*

f. Antitragus.

g. Ligamentum elegans, quod helicis processum conchae connectit.

h. Ligamentum quod limbum tragi superiorem colligat helici, et canalem perficit meatus auditorii (1).

i. k. l. Musculus auriculae *superior*, seu *attollens*. A theca aponeurotica principium ducit tendineum *k.*, quae musculos occipitales cum frontalibus conjungit. Fibrae carneae *i.* sensim in angustius spatium collectae et descendentes, in dorsum scaphae sese inseruntur filis tendineis *l.*

m. n. Musculus *anterior* auriculae: *n.* principium tendineum.

o. Musculus *helicis major*, qui ab acuto processu *b.* tendineum exordium sumit, et in helicem superius finitur.

p. *Helicis* musculus *minor*.

q. Musculus Tragi, seu *Tragicus*.

r. Musculus Antitragi, seu *Antitragicus*.

s. Initium meatus auditorii ossei.

(1) Ligamenta haec *g. h.* a nemine hactenus descripta et delineata fuerunt.

FIG. VI.

Ex Cadavere.

Musculi in posteriori ejusdem auriculae facie collocati.

a. a. Dorsum conchae.

b. b. Dorsum cavitatis innominatae.

c. Ligamentum, quod respondet *g.* Fig. V.

d. d. Membranaceum ligamentum, quod conchae dorsum conjungit cum osse temporali.

e. f. g. h. Musculus *transversus* auriculae: *f. g.* portio major, quae tendineis extremis a conchae dorso oritur *g.* et inseritur cavo anthelicis dorso *f.*; *e.* pars carnea: *h.* portio minor superior fibris constans tantum tendineis.

i. k. l. Ut in Fig. V.

m. n. o. Musculus auriculae *posterior*, sive *retractor* in quatuor fasciculos divisus: *n. n. n.* origo tendinea fasciculorum a radice processus mammillaris: *o. o. o.* tendineum eorum extremum in convexam conchae partem immissum.

FIG. VII.

Ex Cadavere.

Sinistrae auriculae ligamentum anterius.

a. Processus jugalis ossis temporum sinistri.

b. Quâ processus ille tumet nonnihil inferius pro maxillae articulatione.

c. c. Helix.

d. Rima, quae deest quandoque: in hoc autem cadavere satis conspicua.

e. Processus helicis acutus.

f. Ligamentum *Valsalvianum, anterius*, quod a processu jugali ortum habet supra maxillae articulationem, et

inseritur processui auriculae acuto *e.* et meatui cartilagineo anterius.

g. Tragus.

h. Novum tragi ligamentum.

i. Processus helicis inferior.

k. Antitragus.

m. Novum ligamentum, quod helicis processum inferiorem conchae revincit.

FIG. VIII.

Ex Cadavere.

Sinistrae auriculae ligamentum posterius, una cum posteriore parte meatus auditorii.

a. a. Dorsum conchae.

b. b. Dorsum cavitatis innominatae.

c. d. Ligamentum *posterius*, quod musculo retrahenti subest: *d.* origo ejus supra mammillarem processum: *c.* inseritur autem initio meatus auditorii. Longius apparet quam par est, ex eo nimirum quia auriculâ ab osse temporum separatâ, ligamentum nonnihil distentum fuit.

e. f. g. Pars posterior meatus auditorii cartilaginei: *e.* portio cartilaginis, quae est in parte meatus totius inferiori, et hîc in ligulam terminatur obtuso limbo; ita ut deest cartilago in reliqua posteriore parte meatus ipsius: *f.* ligamentum, quo cartilago *e.* adnectitur ossi temporis: *g.* exterior superficies cutis, quae meatum auditorium vestit interius, et quae adipe et mucosis cryptis est referta (Tab. XCVII. Fig. IV.).

TABULA XCVII.

AUDITUS.

FIGURA I.

Ex DUVERNEY *Oeuvres Anatomiques.*

Arteriae quae in anteriore parte sinistrae auriculae disseminantur.

A. Carotis externa truncata.
B. Arteria, quae posteriori prospicit auriculae superficiei.
C. Ramus arteriae, ex qua rami per anteriorem auriculae faciem distribuuntur, ut *D.*
E. Paullo sub hac litera ramus apparet in concha, qui ad arteriam spectat auricularem posteriorem, et cartilagine perforata ipsimet conchae suos ramos impertit.

FIG. II.

Ex eodem Opere.

Eadem auricula sinistra in anteriora aliquantum reclinata ut arteriarum distributio in conspectum veniat per posteriorem ejus superficiem.

A. Truncus arteriae carotidis externae.
B. D. Arteria auricularis posterior, ex qua rami in auriculam.
C. Arteria mastoidea, quae ex auriculari procedit, et in cellulas distribuitur processus mastoidei.
E. Quâ ramus arteriae cartilaginem perforat, ut in exteriore auriculae superficie dispergatur. Confer cum arteria *E.* Fig. I.

FIG. III.

Ex eodem Opere.

Nervi per auriculam disseminati.

A. Auricula anteriora versus inclinata.
B. B. Apophysis mastoidea.
C. Nervus *facialis* neotericorum anatomicorum, qui Falloppii aquaeductu delabitur inter apophysim mammillarem et styloideam ossis temporum.
D. D. Ramus nervo faciali eductus adscendens, qui ramos in partem auriculae posteriorem diffundit.
E. Quâ nervus facialis in duos ramos dirimitur, superiorem *F.* et inferiorem *G.*

FIG. IV.

Ex eodem Opere.

Glandulis refertam cutem repraesentat, qua meatus auditorius interius vestitur. Figurae magnitudo lente aucta.

A. Exterior cutis superficies, quam confer cum Fig. VIII. Tab. XCVI. *g.* Glandulae sebaceae ubique occurrunt.
B. Cutis crassities, in qua parvi ductus glandularum sebacearum *cerumen* secernentium.
C. Interior meatus auditorii superficies, ubi ostiola ductuum a sebaceis glandulis procedentium conspiciuntur, et pili, quibus canalis ipse in principio obsitus est.

FIG. V.

Ex Cadavere.

Os temporis sinistri ab exteriore parte.

A. Portio superior eaque amplior, quae limbo extenuato arcuatoque cum osse parietali sinistro conjungitur. *Squamosa* nonnullis dicitur.

B. Portio posterior simul et inferior, quâ jungitur cum osse occipitali, et os *mammillare* appellat *Albinus* (vide Tab. XIII. Fig. V. *h.*)

C. Apophysis *mastoidea* seu *mammillaris*.

D. Sulcus seu incisura ad radicem processus mammillaris pro insertione capitis superioris, seu posterioris musculi digastrici, inferioris maxillae depressoris.

E. E. Processus *jugalis* seu zygomaticus, qui os temporis jungit ossi jugali sinistro.

F. Fovea ad radicem processus jugalis pro maxillae inferioris articulatione.

G. Limbus anterior et nonnihil saliens foveae *F.*

f. Radix processus jugalis.

H. Pars ossis temporis anterior *petrosa* et nonnihil descendens, quae cum parte *F.* ita conjungitur ut fissura supersit *h.* quae dicitur *fissura Glaseri*, et per eam chorda tympani de auris penetralibus exit.

I. Apophysis *styloidea*.

K. Pars aspera, cui alligatur meatus auditorius cartilagineus.

l. l. Quâ pars petrosa inferior superiori et squamosae connectitur.

m. Meatus auditorius.

i. Limbus descendens ab osse temporali, ante quem foramen adest, cui nomen est *aquaeductus Falloppii*. Ex aquaeductu nervus sibi viam facit, de quo in explicatione Fig. III. dictum fuit.

k. Interior paries sinus cujusdam seu fossae pro bulbo venae jugularis.

n. Paries exterior canalis carotici.

p. Foramen, per quod venae occipitales cum laterali sinu comunicant.

FIG. VI.

Ex Cadavere.

Os temporis sinistri ab interiore parte et inferiore.

A. A. Pars superior et squamosa.

B. B. B. Pyramis, seu apophysis *petrosa*.

C. Portio major fossae *sigmoideae* sinistrae intra quam sinus lateralis sinistri durae meningis pars non exigua delitescit.

c. Canaliculus, qui foramini continuus est in Fig. V. delineato *p.* et per eum venae occipitales sanguinem sinui traducunt laterali *C.*

D. Sinus pro bulbo venae jugularis.

E. Arcus, sub quo *aquaeductus cochleae*.

e. Paries exterior cruris inferioris canalis carotici.

f. Exterior paries cruris horizontalis ejusdem canalis carotici: respondet *n.* in Fig. V. a parte exteriori.

g. Vestigium sinus petrosi inferioris.

h. Foramen acusticum, quod subit dura et mollis pars nervi septimi.

i. Rima, cui nomen est *aquaeductus vestibuli*.

k. Vestigium sinus petrosi superioris.

L. Processus jugalis seu zygomaticus.

l. l. l. Vestigium vasorum durae meningis.

FIG. VII.

Ex Cadavere.

Os temporis sinistri ab anteriore parte et superiore.

A. A. Pars squamosa.
a. a. Vestigium vasorum durae meningis.
B. Portio fossae sigmoideae.
C. C. Pyramis seu apophysis petrosa.
D. D. Fissura seu suturae species quae squamosum os a pyramide separat.
E. Processus zygomaticus.
F. Canalis caroticus.
g. Paries ejusdem canalis exterior.
h. Lunula et canaliculus pro transitu nervi a secundo ramo quinti paris procedentis, qui una cum dura nervi acustici portione nervum facialem constituit per aquaeductum Falloppii decurrentem.
i. Sulcus in quo musculus reconditur tensor mallei.
k. Pars ossea tubae Eustachianae.

FIG. VIII.

Ex Cadavere.

A. a. B. Ut in Fig. VII.
b. Ut in Fig. VI. *c.*
C. D. E. F. Ut in Fig. VII.
f. Vestigium sinus petrosi superioris.
g. Superficies interior et inferior pyramidis.
h. Ut in Fig. VII.
i. Pars ossea tubae Eustachianae.
k. Sulcus pro musculo mallei tensore.

TABULA XCVIII.

AUDITUS.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Os temporis sinistri cum auriculae cartilagine ab inferiore parte.

a. Processus zygomaticus.
b. Fovea pro articulo condyli maxillae inferioris.
c. Fissura Glaseri.
d. Apophysis mammillaris.
e. Processus styloideus.
f. Quâ carotis canalem subit caroticum in osse temporis excavatum, seu initium canalis ipsius.
g. g. Sinus pro bulbo venae jugularis.
h. h. Helix auriculae.
i. Processus acutus (Tab. XCVI. Fig. V. *b.* Fig. VII. *e.*)
k. k. Anthelix.
l. Tragus.
m. Ligamentum, quod Tab. XCVI. exhibet in Fig. V. *g.* Fig. VI. *c.* Fig. VII. *m.*
n. Incisura semilunaris tragi.
o. Initium meatus auditorii ab inferiori parte: a nonnullis appellatur cartilago media.
p. p. *Musculus incisurae majoris* Santorini.
q. Tertia cartilago, quam fibrae ligamentosae *r. s.* proximo temporum ossi connectunt.

FIG. II.

Ex Cadavere.

Meatus auditorius osseus, a reliquo temporum sinistro osse separatus.

a. a. Paries anterior.

b. Meatus, cui auricula alligatur: amplior est ea in sede, in medio autem angustior, usque dum in fine latior annulo osseo sulcato *e.* finem habet, quo tympani membrana coercetur.

c. Paries posterior meatus qui ad interiora magis producitur quam anterior.

d. Annulus osseus, qui in foetu ab ossibus separari potest tympani caveam componentibus; progrediente autem aetate in ipsummet auditorium meatum producitur (vid. Tab. XIII. Fig. VI. 2. Fig. VII. 2.).

FIG. III.

Ex Albini Academ. Annotat. Lib. IV. Tab. I.

Infantis os temporis sinistrum ab exteriore parte oblique exhibitum, capite in alterum latus inclinato.

a. Os squamosum.

b. Processus zygomaticus.

c. Os petrosum.

d. Hinc enascitur processus styliformis hac aetate cartilagineus.

e. Sinus, cui principium venae jugularis internae insidet.

f. f. Canalis, per quem arteria carotis interna decurrit.

g. Annulus osseus, de quo in Fig. II. *d.*

h. Membrana tympani.

i. Mallei manubrium qua parte ad membranam tympani adhaeret. Manubrium ultra centrum membranae tympani pertinet, eamque sic secat, ut pars prior posteriore angustior sit.

n. Pars semicanalis musculum tensorem tympani continentis.
o. Exitus aquaeductus Falloppii.

FIG. IV.

Ex Cadavere.

Pars cranii ab inferiore parte et simul nonnihil posteriore delineata, in qua a dexteris inferior paries meatus auditorii, et tuba Eustachii conspicitur, a sinistris autem dempto inferiore meatus pariete, paries ipsius superior, tympani membrana et Eustachii tuba exhibetur.

A. A. Ossis sphenoidei superficies inferior, quâ conjungitur os vomeris *B.*

C. C. Ossa palatina: *c. c.* eorum limbus posterior.

D. D. Apophysis pterygoidea exterior.

d. d. Hamulus pterygoideae interioris.

E. In osse temporali dextro, paries inferior osseus meatus auditorii.

e. e. In osse temporali sinistro, quâ sectus fuit paries osseus inferior, ut canalis seu meatus in oculos incurreret.

F. Facies superior meatus.

f. f. Principium tubae Eustachii osseum.

G. H. h. i. l. Tuba Eustachii: *G. G.* portio ejus cartilaginea, quae inferior est et interior, et tumidulo annulo *H. H.* terminatur ad fauces: *h. h.* portio altera exterior et aliquantulum superior, quae membrana fit, et cum membrana illa continuatur, cujus ope revincitur *i.* hamulo pterygoideae apophysis et proximo ossi palatino (a dexteris): *k.* membrana interna tubae quae continua est cum membrana narium internarum: *l.* Peramplum ostium quo aperitur ad fauces.

m. Annulus osseus, cui alligatur tympani membrana *n. n.*

o. Manubrium mallei per membranam decurrens.

p. Crus incudis inferius trans membranam conspicuus, manubrio mallei pene parallelum.

h. h. i. i. Paries tympani interior: *i. i.* cellulae osseae.

k. Fenestra ovalis vel semiovalis, quae a stapede *t. t.* occluditur.

l. Fenestra rotunda.

m. n. o. p. Malleus: *m.* caput: *n.* apophysis *Folii*: *o.* processus minor externus: *p.* manubrium mallei.

q. r. s. Incus per ginglymum cum malleo conjuncta: *q.* corpus: *r.* crus breve posterius: *s.* crus longum inferius productum et fere parallelum ad mallei manubrium.

t. t. Crura stapedis.

u. Canaliculus quo *stapedius* musculus continetur. Ex ejus canaliculi ostiolo subrotundo et nonnihil prominente tendo *v.* ejus musculi educitur, qui stapedis collo innascitur.

w. x. y. Canales tres semicirculares: *w.* superior: *x.* posterior: *y.* exterior seu horizontalis.

z. Canaliculus qui est *x.* in Fig. X. per quem propago nervea decurrit a secundo ramo quinti paris suppeditata. Nervus ille incurrit *γ.* in nervum durum acusticum *β.* de peculiari canaliculo exeuntem (*y.* Fig. X.), dein pergit *δ.* per aquaeductum Falloppii apertum *ε. ε. ε.* et antequam de foramine exeat *π.* inter apophysim mammillarem et styloideam filamentum dimittit *ζ.* quod per canaliculum osseum in tympani caveam adscendendo irrumpit *η.* ubi ante crus longius incudis *s.* et pone mallei manubrium *p.* caveam ipsam transgreditur. Filamentum istiusmodi est *chorda tympani*, quae hac cavea superata canaliculum alterum intrat *θ. λ.* et per fissuram Glaseri sibi viam facit *μ.* ut in nervum lingualem a tertio ramo quinti paris profectum se se immittat.

TABULA XCIX.

AUDITUS.

FIGURA I.

Malleus auris sinistrae foetus ab interiore parte.

a. Caput.
b. Collum.
c. Manubrium.
d. Processus longissimus seu Folianus.
e. Radix processus minoris externi.

FIG. II.

Malleus auris sinistrae hominis adulti a parte posteriore.

a. Caput.
b. Fovea, quae corpus incudis excipit.
c. Collum.
d. Radix processus longissimi.
e. Processus minor seu externus.
f. Manubrium.

FIG. III.

Incus auris sinistrae ab interiore parte.

a. Cavea superior pro excipiendo malleo.
b. b. Limbus prominens ceu cilium pro articulatione.

c. Crus superius, posterius et breve.
d. Crus inferius, longum et gracilius, extremo *e.* introrsum curvatum.
f. Incisura arcuata inter crura.

FIG. IV.

Incus auris sinistrae ab exteriore parte.

a. Cavea seu foveola inferior.
b. Limbus ut in Fig. III.
c. d. e. f. Ut in Fig. III.

FIG. V.

Incus auris sinistrae ab anteriori parte.

a. Fovea inferior.
b. - - - superior.
c. Iugum eminens, quod foveas dirimit.
d. e. Ut in Fig. III.

FIG. VI.

Ex Cadavere.

Stapes auris sinistrae a superiori parte delineatus, quâ nempe superiori tympani parieti respondet.

a. Capitulum excavatum ut os orbiculare excipiat.
b. Collum.
c. Crus anterius paullo brevius et contractius posteriori.
d. Crus posterius quod plerumque magis gibbosum est quam anterius.
e. Sulcus in interiori crurum facie, qua sese mutuo respiciunt, cui membrana affigitur, intervallum occupans cruribus interjectum.
f. f. Basis, in quam crura *c. d.* finem habent.

FIG. VII.

Ex Cadavere.

Idem os ea ratione oblique conspectum ut sulcus cruribus insculptus manifestius appareat.

a.b.c.d.e. Ut in Fig. VI.
f. Intervallum inter crura stapedis.
g. g. Basis ossiculi.

FIG. VIII.

Ex Cadavere.

Basis semiovalis stapedis.

a. Basis aliquantulum gibba, qua fenestra ovalis occluditur.
b. Margo superior ellipticus.
c. Inferior margo rectus.
d. Angulus anterior.
e. - - - - - posterior.

FIG. IX.

Ex Cadavere.

Syntaxis ossiculorum, quae in Figuris I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. delineata fuerunt ex aure sinistra ab anteriori parte spectata, ut in Fig. X. Tab. XCVIII.

a.b.c.d.e. Malleus: *a.* caput: *b.* collum: *c.* processus *Folii* seu gracillimus: *d.* processus minor seu externus: *e.* manubrium.
f.f.g.h.i. Incus: *f.f.* corpus cum quo mallei caput articulatur: *g.* crus incudis posterius et superius breve: *h.* crus lon-

gum inferius: *i.* quâ cruris extremum ad interiora nonnihil curvatum est, et connectitur cum

k. Ossiculo orbiculari.

l.m.n.o.p.q.r. Stapes: *l.* capitulum: *m.n.* crura: *o.* intervallum quod est inter crura: *p. q. r.* basis.

FIG. X.

Ex Albini *Academ. Annotat. Lib. IV. Tab. I.*

Infantis os temporis sinistrum ab exteriore parte exhibitum. Detractum est os squamosum cum annulo, et exemptus malleus, incus et stapes.

a. a. a. a. Margo cui os squamosum adjunctum fuerat et annulus.

b.c.d.e.f. Tympanus: *b.* protuberans locus ab eminente intus vestibulo et cochleae principio effectus (confer Fig. XII.): *c.* protuberans locus ab eminente intus cochlea (Fig. XII.): *d.* protuberans locus ab eminente aquaeductu Falloppii (Fig. XI.): *e.* protuberans locus, ubi intus conceptaculum musculi stapedii (Fig. XI.): *f.* pars tympani pone os squamosum pertinens.

h. Protuberans locus ab eminente intus canale semicirculari minimo effectus (Fig. XII.).

i. Semicanalis musculum tensorem tympani continens.

l. Vestigia vasorum tympani.

m. Fenestra ovalis, cui stapedis basis insidet in Fig. IX. Tab. XCVIII. *e.*

o. Fenestra rotunda.

p. Pars tubae Eustachianae.

q. Exitus aquaeductus Falloppii.

r. Os petrosum.

s. Hinc enascitur processus styliformis, hac aetate cartilagineus.

t. Sinus cui principium insidet venae jugularis internae.

u. u. Canalis per quem arteria carotis interna decurrit.

FIG. XI.

Ex eodem Opere.

In fundo tympani per longitudinem dissectus aquaeductus Falloppii cum conceptaculo musculi stapedii.

a. Aquaeductus Falloppii pars, quae per tympanum decurrit exitque.
b. Conceptaculum musculi stapedii.
c. c. c. c. Margo, cui os squamosum adjunctum fuerat et annulus.
d. e. f. Tympanum: *d.* protuberans locus ab eminente intus vestibulo et cochleae principio effectus (Fig. XII.): *e.* protuberans locus ab eminente intus cochlea: *f.* pars tympani pone os squamosum pertinens.
h. Protuberans locus ab eminente intus canale semicirculari minimo (Fig. XII.).
i. l. m. o. p. Ut in Fig. X.
q. Os petrosum.
r. Hinc enascitur processus styliformis hac aetate cartilagineus.
s. Sinus cui insidet principium venae jugularis internae.
t. t. Canalis per quem decurrit arteria carotis interna.

FIG. XII.

Ex eodem Opere.

Os in fundo tympani labyrinthum incrustans detractum cum aquaeductu Falloppii et conceptaculo musculi stapedii, ut labyrinthus integer conspiciatur.

a. b. c. d. e. Labyrinthus: *a. b. c.* tres canales semicirculares: *a.* minor: *b.* minimus: *c.* major: *d.* vestibulum: *e.* cochlea.
h. Fenestra ovalis ad vestibulum pertinens (Fig. X. *m.*).
i. Fenestra rotunda (Fig. X. *o.*).

k. k. Margo cui os squamosum adjunctum fuerat.
l. Tympani pars.
o. o. Pars semicanalis musculum tympani tensorem continentis.
p. Pars tubae Eustachianae.
q. Os petrosum.
r. Sinus, cui principium insidet venae jugularis internae.
s. s. Canalis, per quem arteria carotis interna decurrit.

FIG. XIII.

Ex Cadavere.

Pars labyrinthi ex aure sinistra hominis adulti detracta, microscopio aucta, et ita delineata a parte inferiore simul et aliquantulum posteriore ut fenestrae rotundae ostium rite conspici posset.

a. b. c. Canales tres semicircularis: *a.* horizontalis, externus, minimus: *b.* anterior, minor: *c.* inferior, posterior, major.
d. e. Pars aquaeductus Falloppii.
f. Conceptaculum musculi stapedii per longitudinem dissectum.
g. Sinus peculiaris insculptus inter conceptaculum *f.* et fenestram rotundam.
h. Pons quidam seu ligula ossea, cui firmatur apex conceptaculi *f.* et sub qua sinus jacet *g.*
i. Portio illa fenestrae ovalis, quae labyrintho ita collocato in oculos incurrit.
k.m.n.o. Fenestra rotunda: *k.* apex seu vertex superior: *m. n.* latera: *o.* portio anterior canalis interni (nam reapse canaliculus ostio adjungitur exteriori), quae tenuissimam acutam et triangularem spinam facit cum ipsamet lamina spirali *r.* continuam.
p. Sulcus caecus qui a limbo exteriori fenestrae rotundae descendit in tympano.

r. Initium laminae spiralis.
s. s. Lamina ipsa per inferiorem cochleae gyrum decurrens.
t. u. Gyrus cochleae inferior apertus.
x. Apex cochleae.

FIG. XIV.

Ex Cadavere,

Labyrinthus idem ita dispositus ut membrana fenestram rotundam occludens conspici possit ab interiori parte.

a.b.c.d.e.f.g.h.i. Ut in Fig. XIII.
k. Membrana quae rotundam fenestram occludit et quae firmatur ad initium laminae spiralis *m.*
n. Foramen, quo aperitur aquaeductus cochleae in scalae tympani principio, et centrum occupans parvi cujusdam infundibuli.
o. Laminae spiralis pars ossea.
p. Apex cochleae.

FIG. XV.

Ex Dominici Cotunnii anatomica dissert. de aquaeductibus auris humanae internae.

Repraesentat solam partem posteriorem sinistram basis calvariae internae dura adhuc matre indutae, in qua integra regio ossis petrosi et baseos sinistrae camerae occipitii conspicua est, cum cavitate membranacea aquaeductus vestibuli patefacta, et venis lymphaticis, quae ab ea oriuntur.

A. Basis sinistra mediae calvariae anterioris.
B. Arteria meningea major.
C. Pars durae meningis extrorsum propendens.
D. Pars sinistra sellae equinae.

E. Sinistra pars baseos camerae posterioris calvariae.
F. Portio altera durae meningis extrorsum devoluta.
G. Pars foraminis occipitalis.
H. Principium spinalis medullae.
I. Iugum semilunare, quod in posteriori margine nascitur magni foraminis occipitis.
K. K. Falcis cerebelli pars sinistra.
L. L. Sinus lateralis sinister durae meningis.
M. Pars inferior sinus longitudinalis durae meningis.
N. Foramen, quo sinus longitudinalis et lateralis dexter cum sinistro communicant.
O. O. Reliqua pars sinus lateralis.
P. Locus, sub quo lateralis sinus in diverticulum terminatur venae jugularis.
Q. Orificium triangulare sinus petrosi superioris.
R. Arteria meningea posterior.
S. S. Ossa calvariae resecta.
T. Arteria vertebralis sinistra resecta ab ingressu intra calvariam.
a. Tertii paris nervorum cerebri nervus sinister.
b. Nervus quarti paris.
c. c. - - - - quinti paris.
d. d. Orificium sinus vaginalis durae meningis per quem truncus paris quinti libere decurrit.
e. Nervus paris sexti.
f. Nervus paris septimi portio dura.
g. Ejusdem septimi paris portio mollis: *1.* fasciculus superior et anterior. *2.* fasciculus medius, anterior, et inferior: *3.* fasciculus superior et posterior.
h. h. Orificium canalis communis nervorum paris septimi.
i. Paris octavi pars anterior, sub orificii inferioris aquaeductus cochleae januam penetrans.
k. Janua arcuata orificii inferioris cochleae aquaeductus.
l. Octavi paris fascis reliquus.
m.m.n.n.n.o. Nervus accessorius *Willisii: n. n.* ejus radices a caudice oblongatae medullae separatae: *o.* alia radix ab infimis partibus spinalis medullae posterius procedens.

p. Nervus noni paris.

q. q. Angulus superior ossis petrosi, a quo tentorium resectum est.

r. Locus in quo latus superius ossis petrosi intumescit, recondens canalem semicircularem superiorem.

s. s. Latus posterius ossis petrosi, in quo desinit aquaeductus vestibuli.

t. Cavitas membranacea aquaeductus vestibuli aperta.

u. u. Rima in qua desinit ossea pars aquaeductus vestibuli.

v. v. Latera dissecta cavitatis membranaceae revoluta.

x. x. x. Venulae lymphaticae mercurio repletae a cavitate aquaeductus membranacea procedentes, et in lateralem sinum derivatae.

z. Parvus sinus, in quem duae inferiores venae a cavea aquaeductus procedentes cum aliis venulis durae meningis in hoc subjecto conjungebantur.

FIG. XVI.

Ex Albini *Academ. Annotat. Lib. IV. Tab. II.*

Os temporis infantis ab interiore parte exhibitum.

a. Os squamosum.

b. Processus zygomaticus.

c. Os petrosum.

d. Pars eminens canalis semicircularis minoris (Fig. XVII. *a.*).

e. Pars eminens canalis majoris semicircularis (Fig. XVII. *b.*).

f. Canalis communis nervorum auditus.

i. Principium illius partis aquaeductus Falloppii, quae per tympanum decurrit.

FIG. XVII.

Ex eodem Opere.

Demsum est os quod labyrinthum incrustat cum canali communi nervorum auditus in Figura prima.

a.b.c.d.e. Labyrinthus: *a. b. c.* Canales tres semicirculares, *a.* minor, *b.* major, *c.* minimus.

d. Vestibulum.

e. Cochlea.

i. Fenestrae rotundae capacitas.

k. l. Canalis communis nervorum auditus. Pertinet ad cochleam et vestibulum.

m. Principium partis illius aquaeductus Falloppii quae per tympanum decurrit.

n. Os petrosum.

FIG. XVIII.

Ex eodem Opere.

Dissectus canalis communis nervorum auditus.

a. Canalis nervorum communis per longitudinem sectus, magna parte detracta.

c. e. h. i. Fundus canalis illius, qui in duos sinus intermedia eminentia *c.* divisus est, alterum *e.* minorem, alterum *h.i.* majorem.

h. Sinus majoris fundi canalis communis pars eminentior, ubi intus chocleae gyrus, qui in causa est quod emineat.

i. Sinus majoris fundi pars altius sinuata, quae basis est modioli cochleae.

k. Foramen in sinu minore *e.* fundi canalis communis nervorum, quo foramine aquaeductus Falloppii incipit,

dissectum cum canali communi. Inde aquaeductus semicanalis est, supra in osse petroso patens, mox rursus integer *l.* et porro per tympanum procedens.

m. Foraminulum ex sinu minore *e.* in vestibulum penetrans.

n. Aliud foraminulum in sinu minore *e.* juxta eminentiam *c.*

o. Foraminulo in sinu majore *h.* ubi intus cochleae gyrus secundum vestibulum procedit.

p. Videtur esse Morgagni *singulare foramen, quod etsi cochleae sinuositati oppositum, posteriori parti respondet sinus interioris; extra hunc tamen esse in plerisque potius videtur, et a foraminibus illis caeteris satis disjunctum* (1).

q. s. Canales semicirculares: *q.* minor, *s.* minimus. Majori nulla addita littera fuit.

t. Vestibulum.

u. Cochlea.

v. Fenestrae rotundae capacitas.

w. Os petrosum.

FIG. XIX.

Detractus canalis communis nervorum auditus.

a.b.c.d.e. Labyrinthus integer nudus: *a. b. c.* tres canales semicirculares; *a.* minor. *b.* major, *c.* minimus: *d.* vestibulum: *e.* cochlea.

i. Sinus majoris fundi canalis communis nervorum pars altius sinuata, quae basis est modioli cochleae.

k. Fenestrae rotundae capacitas.

n. Foramen quod ex sinu minore fundi penetrat in vestibulum.

o. Principium illius partis aquaeductus Falloppii, quae per tympanum procedit.

p. Os petrosum.

(1) *Epist. Anatom.* XII. 42.

FIG. XX.

Labyrinthus dissectus.

a. b. c. Tres canales semicirculares: *a.* minor, *b.* major, *c.* minimus. Per longitudinem sectus minor *a.*, et major *b.*

e. Vestibuli dissecti pars illa, quae tympanum respicit.

i. Stapedis basis fenestrae ovali insidens.

l. Introitus cochleae scalae illius, quae a vestibulo incipiens, scala vestibuli appellatur.

m.n.o.r.s. Quinque ostia trium canalium semicircularium in vestibulum patentia, quorum quibus *m. n. o.* inscriptae, ea cum canalibus suis secta; quibus *r. s.* integra. Et *m.* quidem commune canalis minoris *a.* et majoris *b.*; *n.* proprium canalis minoris *a.*; *o.* proprium canalis majoris *b.*; *r. s.* propria minimi *c.*

t. Fenestrae rotundae introitus, qui integer.

u. Fenestrae rotundae capacitas, cum eaque continue per longitudinem secta scala tympani, inter *v. v.* detracta parte interiore.

w. x. Septum cochleae, quo in duas scalas divisa, praetereaque fenestra rotunda a vestibulo scalaque vestibuli separata. Constat ex lamina spirali *w.* et parte membranacea *x.* Pars membranacea adnexa est interiori margini fenestrae rotundae, continueque ab eo procedenti cochleae.

y. Cochleae pars integra.

z. Sinus majoris fundi canalis communis nervorum pars altius sinuata, quae basis est modioli cochleae.

æ. Principium illius partis aquaeductus Falloppii, quae per tympanum procedit.

β. Os petrosum.

TABULA C.

AUDITUS.

FIGURA I. II. (1)

Ex Antonii Scarpae *Anatomic. Disquisition. de auditu et olfactu.*

Labyrinthus a parte fenestrae ovalis et rotundae reseratus.

a. Canalis osseus semicircularis superior.
b. - - - - - - - - - - - - posterior.
c. - - - - - - - - - - - - exterior.
d. Cavitas eliptica initii proprii canalis ossei semicircularis superioris.
e. Cavitas eliptica initii canalis ossei semicircularis externi.
f. Cavitas orbicularis initii canalis semicircularis posterioris.
g. Ostium commune canalibus semicircularibus superiori et posteriori.
h. Canalis ossei externi orificium alterum.
i. Pyramis ossea vestibuli.
k. Vestibuli cavitas *semiovalis.*
l. Vestibuli cavitas *hemispherica.*
m. Vestibuli cavitas sulciformis.
n. Cochlea.
o. Sinus fenestrae rotundae.
p. Scala tympani.
q. Scala vestibuli.
r. Macula cribrosa.

(1) Figura II. IV. V. VII. VIII. novies naturalem magnitudinem exsuperant.

FIG. III. IV.

Ex eodem Opere.

Vestibulus cum cochlea ita exsectus, ut cavitatis hemisphaericae fundus in conspectum veniat.

a. Cavitas hemisphaerica.
b. Macula foraminulenta fundum occupans cavitatis hemisphaericae.
c. Vestibuli pyramis ossea.
d. Vestibuli cavitas semiovalis.
e. Cavitas eliptica initii proprii canalis ossei semicircularis superioris.
f. Canalis ossei semicircularis exterioris extremitas altera.
g. Cavitas eliptica initii canalis ossei semicircularis posterioris.
h. Macula foraminulenta (Fig. I. II. *r.*).
i. Cavitas vestibuli sulciformis.
k. Fenestrae rotundae sinus.
l. Scala tympani.
m. Scala vestibuli.
n. Cochlea.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Tubuli semicirculares membranacei, alveus eorum communis, sacculus vestibuli sphaericus.

a. Tubulus membranosus semicircularis superior.
b. - - - - - - - - - - - - - - posterior.
c. - - - - - - - - - - - - - - exterior.
d. *Ampulla* tubuli membranosi superioris.
e. - - - - - - - - - - - exterioris.
f. - - - - - - - - - - - posterioris.

g. g. Alveus communis tubulorum semicircularium membranaceorum.

h. Tubulorum superioris et posterioris canalis communis.

i. Tubuli semicircularis exterioris extremitas altera.

k. Sacculus vestibuli *sphaericus* reseratus.

l. Nervi acustici distributio ad ampullas canalium semicircularium membranaceorum superioris et exterioris.

m. Nervi acustici expansio supra alveum communem canalium semicircularium membranaceorum.

n. Nervi acustici fasciculus ad ampullam canalis semicircularis membranosi posterioris.

o. Nervi acustici pulposa expansio per fundum sacculi *sphaerici.*

p. Fenestrae rotundae sinus.

q. Scala tympani.

r. Scala vestibuli.

s. Cochlea.

FIG. VI. VII.

Ex eodem Opere.

Ostendit Labyrinthum reseratum a parte cavitatis cranii.

a. Canalis osseus semicircularis superior.

b. - - - - - - - - - - - posterior.

c. - - - - - - - - - - - exterior.

d. Cavitas eliptica initii canalis ossei semicircularis superioris.

e. Cavitas eliptica canalis ossei exterioris.

f. - - - - - - - - - - - posterioris.

g. Tubulus osseus communis canalibus semicircularibus superiori et posteriori.

h. Canalis ossei semicircularis exterioris ostium alterum minus.

i. Fenestra ovalis.

k. Canalis nervorum communis.

l. Cavitatis minoris foramina pro nervo acustico.
m. Macula cribrosa vestibuli.
n. Ostia insculpta retro fundum cavitatis hemisphaericae vestibuli ad nervum acusticum trajiciendum.
o. Canaliculus pro ramo nervi acustici ad ampullam canalis semicircularis membranosi posterioris.
p. Tractus spiralis foraminulosus.
***. Tractus spiralis foraminulosi initium.
q. Ostium centro modioli respondens.
r. Laminae spiralis cochleae initium.
s. Initium aquaeductus *Falloppii.*
t. Cochlea.
u. Spina dirimens fundum canalis nervorum communis.
x. Cavitas *minor.*
y. - - - - *major.*
ζ. Macula foraminulenta (Fig. I. II. *r.* Fig. IV. *h.*).

FIG. VIII.

Ex eodem Opere.

Tubuli semicirculares membranosi, alveus eorumdem communis, nervi acustici distributio, inspecta a parte cavitatis cranii.

a. Ampulla tubuli semicircularis membranosi superioris.
b. Tubulus semicircularis membranosus superior.
c. Ampulla tubuli semicircularis exterioris.
d. Tubuli membranosi exterioris extremitas altera.
e. Ampulla tubuli semicircularis membranosi posterioris.
f. Tubulus semicircularis membranosus posterior.
g. Tubulorum semicircularium superioris et posterioris canalis communis.
h. h. Alveus communis tubulorum semicircularium membranaceorum.
i. Truncus nervi acustici.
k. Nervi acustici ramus *major.*

l. Nervi acustici filamenta ad sacculum vestibuli *sphaericum*.

m. Nervi acustici ramus *minor*.

n. Nervi acustici filamenta ad cochleam demissa.

o. o. Rami *majoris* acustici nervi filamenta ad ampullas tubulorum semicircularium superioris et exterioris.

p. Nervea expansio alvei communis (Fig. V. *m.*).

q. q. Nervus communicans faciei.

r. Initium laminae spiralis cochleae.

s. Canalis nervorum communis.

t. Cochlea.

FIG. IX.

Ex eodem Opere.

Exhibet nervum acusticum e sua sede avulsum, et naturali magnitudine majorem.

a. Nervus acusticus.

b. Nervi acustici fasciculus *anterior*.

c. Fasciculi anterioris ramus *major*.

d. Filamenta fasciculi anterioris retro fundum cavitatis vestibuli hemisphaericae.

e. Fasciculi anterioris ramus *minor*.

f. Nervi acustici fasciculus posterior.

g. g. g. Filamenta acustici nervi ostiolis tractus spiralis Fig. VI. VII. *p.* respondentia.

h. Spirae nerveae apex.

FIG. X.

Ex eodem Opere.

Cochlea cum canali nervorum communi a parte cavitatis tympani adaperta.

a. Canalis osseus semicircularis superior.

b. Canalis osseus semicircularis posterior.
c. - - - - - - - - - - - exterior.
d. Canalis nervorum communis.
e. Fundi canalis nervorum communis cavitas major.
f. Fundi ejusdem cavitas minor.
g. Ostium solitarium pro ramo minore nervi acustici.
h. Cavitatis minoris ostiola pro nervi acustici ramo majore.
i. Aquaeductus *Falloppii* initium.
k. Scala tympani in primo gyro.
l. Scala vestibuli in primo gyro.
m. Utraque scala in secundo cochleae gyro.
n. Infundibulus cum extremo apice laminae mollis spiralis.
o. Spina falciformis in fundo canalis nervorum communis.

FIG. XI.

Ex eodem Opere.

Nervi acustici distributio per cochleam. Omnia sedecies naturali magnitudine majora.

a. Canalis osseus semicircularis superior.
b. - - - - - - - - - - - posterior.
c. - - - - - - - - - - - exterior.
d. Canalis nervorum communis.
e. Nervi acustici truncus.
f. Ejus fasciculus anterior.
g. Fasciculi anterioris plexuosus contextus.
h. Gangliformis intumescentia.
i. Fasciculi anterioris ramus *major*.
k. Fasciculi anterioris nervi acustici ramus *minor*.
l. Ejusdem fasciculi filamenta retro fundum cavitatis vestibuli hemisphaericae.
m. Fasciculi anterioris filamenta per laminae spiralis initium demissa.
n. Nervi acustici fasciculus posterior.

o. Fasciculi posterioris soluta filamenta tractum spiralem foraminulosum subitura.
p. Nervea stamina osseis modioli canaliculis adhuc inclusa.
q. q. Filamentorum nervi acustici inter duo plana laminae spiralis osseae incessus, et divisio penicilli ad modum.
r. r. Fines eorumdem filamentorum in lamina cochleae spirali molli.
.. Zona cochleae mollis spiralis in primo cochleae gyro.
s. Fila nervea canaliculos osseos modioli in secundo gyro penadentia.
t. t. Eorumdem filamentorum distributio penicilli ad modum inter duo plana laminae spiralis osseae secundi gyri.
u. u. Finis eorumdem filamentorum in lamina cochleae spirali molli.
v. v. Infundibulum.
w. Laminae spiralis mollis ultimus semigyrus.
x. Nervus per axim modioli ad cochleae apicem demissus.
y. Nervi ejusdem distributio per extremum apicem laminae mollis spiralis cochleae.
ζ. Exitus scalae tympani in infundibulo.
1. Nervus communicans faciei.
2. Scala tympani in primo cochleae gyro.
3. Scala vestibuli in primo cochleae gyro.
4. Scala tympani in secundo cochleae gyro.
5. Scala vestibuli in secundo cochleae gyro.

FIG. XII.

Ex eodem Opere.

a. a. Lamina spiralis ossea primi gyri.
b. b. Scala tympani.
c. c. Scala vestibuli.
d. d. Lamina spiralis ossea secundi gyri.
e. e. Scala tympani secundi gyri.
f. f. Scala vestibuli secundi gyri.

g. Infundibulum apertum.
h. Laminae spiralis mollis ultimus semigyrus.
i. Nervus per axim modioli demissus.
k. Nervi ejusdem distributio per apicem laminae mollis spiralis.
l. Exitus scalae tympani in infundibulo.
m. Scalae vestibuli finis in infundibulo.
n. n. Zona mollis spiralis.
o. Apicis zonae mollis recurvus margo.

FIG. XIII.

Ex eodem Opere.

a. a. Lamina spiralis ossea primi gyri.
b. b. Laminae spiralis osseae plana duo crebris foraminulis inter se distincta.
c. c. Scala tympani.
d. d. Scala vestibuli.
e. Modioli basis.
f. Modioli apex in secundo gyro cochleae.
g. Lamina spiralis ossea secundi cochleae gyri.
h. Infundibuli initium.
i. Laminae spiralis osseae *hamulus* in infundibulo extans.
k. Hiatus scalae tympani in infundibulo.
l. l. Scalae vestibuli finis in infundibulo.
m. Infundibulum apertum.

FIG. XIV.

Ex Cassebohmi Tractatu de aure humana.

Cochlea aperta ab ea superficie, qua cavitatis tympani parietes inferiorem et externum respicit.

1. 2. Primus scalarum gyrus.

3. 4. Gyrus secundus scalarum.
5. 6. Semigyrus prope apicem cochleae.
a. Scala tympani in primo gyro.
b. Vas sanguiferum in hac scala.
c. Scala eadem in secundo gyro.
d. Scala vestibuli in primo gyro, atque in ea vas sanguiferum.
e. Eadem scala in secundo gyro.
f. Lamina spiralis ossea.
g. Ejus extremitas sive hamulus.
h. i. Puncta haec partem indicant septi membranaceam ab hamulo ad cochleae apicem tendentem, tum scalae vestibuli extremitatem apici cochleae insertam.
k. Foramen septi.
l. l. l. Os quod cochleam tegit.

FIG. XV.

Ex Scarpae *Opere superius citato.*

a. Nervus acusticus.
b. Nervi acustici sinuositas.
c. Nervus communicans faciei.
d. e. Fibrillae nerveae *Wrisbergii*.

TABULA CI.

OLFACTUS

FIGURA I.

Ex Halleri Icon. Anatomic. Fascic. IV.

Pars capitis ossei sinistra, sectione perpendiculari ab anterioribus ad posteriora recta pergente, a septo divisa.

A. Ossis frontis pars, quae in glabella est, ubi *a.* diploe plurima.
b. Lamina, quae dividit diploen a sinu frontali.
c. - - - anterior crassior ossis frontis.
d. - - - posterior, tenuior, vitrea.
e. Sutura dividens os frontis ab osse maxillari peculiariter dicto.
B. Pars hujus ossis, quam processum nasalem vocant.
C. Ejusdem ossis pars interior, quae orditur medium meatum narium, vasculis picta, quae a vasis ossis spongiosi infimi oriuntur.
D. Pars ossis ejusdem, quae meatum imum narium incipit.
E. Pars alveolaris.
F. Dens incisivus. Reliqui dentes sunt caninus et molares.
G. Pars palati ossei descendens, scilicet alveolaris.
H. Pars superior palati, sive caelum.
I. Ossis sphaenoidei uncus.
K. Ala pterygoidea interna.
L. Tuba cum aliqua parte membranae succingentis fauces.
M. Processus spinosus ossis multiformis.
N. Pars ossis temporum efficiens anteriorem parietem meatus auditorii.

O. O. O. Ossis occipitis pars.
P. Processus mammillaris ossis temporum.
Q. Ossis occipitis pars aliqua in cavea cranii.
R. Sectio processus cuneiformis, in quem os occipitis et multiforme confluunt.
S. Sellae equinae processus posterior.
T. Anteriorum ejusdem processuum pars sinistra.
V. Sinus sphaenoideus sinister totus apertus.
g. Dimidia pars ostii, quo patet in narium posteriorem et supremum meatum.
X. Paries ossis multiformis, qui superius sinum claudit, inferius imminet postremae parti faucium.
Y. Aliqua pars ossis cribrosi, quae cellulas ethmoideas perficit.
Z. Aliqua pars vicina ossis frontis.
h. Paries cellulae ethmoideae maxime anterioris integer.
i. Pars inferior sinus frontalis sinistri.
k. Pars aliqua sinus frontalis dextri.
l. Cellulae ethmoideae primae pars libera seu aperta.
n. Cellula ethmoidea secunda ad dimidiam partem divisa semisepto *o.*
m. Paries quo cellula prima a secunda separatur.
p. Cellula ethmoidea tertia.
q. Septum quo tertia cellula a secunda separatur.
r. Pars ossis cribrosi, quae cellulam tertiam inferius perficit.
s. Processus ossis ethmoidei.
t. Ostium excretorium cellulae ethmoideae tertiae.
u. u. Meatus narium postremus et superior.
x. Ostium cellulae ethmoideae quae extra ordinem adfuit.
y. Vasa nasalia in eo foramine per quod a fissura spheno-maxillari ad nares subeunt.
z. Pars ossis cuneiformis.
œ. Pars superior, interior, integra ossis spongiosi, quod vulgo *superius* dicitur.
β. Pars ejusdem ossis conchae similis.

γ. Extremitas ejus anterior obtusa: δ. posterior acuta.
ε. ε. Meatus narium medius.
ζ. Lamina descendens ossis spongiosi vulgo superioris.
η. Pars ante eam, qua sinus maxillaris membrana perficitur, et θ. pars posterior etiam membranea.
$\varkappa$. Pars ossis palati, quae eum sinum claudit.
Inter μ. et ν. Os spongiosum vulgo inferius.
μ. Ejus extremitas anterior: ν. posterior.
ξ. Sedes ostii lacrumalis ductus.
π. π. Meatus narium imus.

FIG. II.

Ex eodem Opere.

Pars anterior capitis ossei, quae fit sectione una longitudinali, qua a septo separata est, altera transversa, qua a parte posteriori. Hujus Figurae duae hedrae sunt: interior pertinet ad interiorem partem narium; posterior repraesentat sectionem eam qua anterior pars dimidii cranii a posteriori resecta est.

A. Ossis frontis lamina anterior.
B. - - - - - - - posterior.
C. Sinus frontalis.
D. Orificium sinus frontalis, quo in cellulam ethmoideam primam patet.
E. *E*. Cellula ethmoidea prima.
F. Pars parietis ejus interni (Fig. I. *h*.).
G. Processus nasalis ossis maxillae superioris.
H. Sectio ossis spongiosi, quod vulgo superius dicitur.
I. Paries meatus medii narium quo separatur ab appendice superiori sinus maxillaris.
K. Ea appendix, quae continuatur ad *V*. cum sinu maxillari.
L. *M*. Orbitae paries interior. Pars ejus adusque *L*. pertinet ad os ethmoideum: *M*. pars ad os maxillae superius.

N. Paries osseus terminans appendicem sinus maxillaris.

O. O. Cellulae in crassitie ossis maxillae superioris ejusque parte orbitaria. Earum suprema in cellulam ethmoideam anteriorem aperitur.

P. Orbitae sectio.

Q. Pars orbitae ad os frontis pertinens.

R. Pars ad os malae.

S. Iterum os maxillae superioris.

T. Sinus maxillaris apertus.

V. Foramen, quo sinus ipse cum appendice *K.* continuatur.

X. Pons osseus, quo haec appendix a sinu maxillari separatur, ita tamen ut caveae communicent.

Y. Sectio ossis spongiosi inferioris.

Z. Paries quo sinus maxillaris separatur a cavea narium.

a. Orificium ductus lacrumalis.

b. Meatus narium imus.

c. - - - - - - - - medius.

d. Crassities ossis maxillae superioris.

e. Pars palati.

f. Dens incisivus lateralis.

g. - - caninus.

h. h. Molares duo anteriores.

FIG. III.

Ex eodem Opere.

Capitis ossei partis dimidiae dextrae pars posterior et major, cujus etiam duae facies sunt, anterior et interna.

In hedra anteriori.

A. A. Pars ossis frontis.

B. B. Pars ossis maxillae superioris.

C. Portio ossis malae.

D. Pars osssis multiformis.

E. Fissura orbitaria inferior.

F. F. F. Dentes molares tres postici.

G. Sinus Highmori apertus.

H. Paries quo separatur a naribus.

I. Paries inter appendicem sinus maxillaris et nares.

K. Appendix sinus maxillaris (Fig. II. *I. K.*).

L. L. L. Cellulae orbitariae.

M. Earum communicatio cum cellula ethmoidea prima.

N. Paries inter cellulam ossis cribrosi primam et secundam.

O. Paries orbitae.

P. Paries inter orbitarias cellulas et appendicem sinus Highmori.

Q. Sectio ossis spongiosi vulgo superioris: *R.* inferioris. Facies interna hujus Figurae.

S. Cellula ethmoidea secunda.

T. Paries qui tertiam claudit.

V. Ossis spongiosi imi facies, quae septum narium respicit: *X.* eadem facies in superiori.

Y. Extremitas posterior ossis spongiosi inferioris: Z. eadem in superiori.

a. Meatus narium imus: *b.* medius: *c.* supremus.

d. Pars magna sinus sphenoidei lateris dextri: *e.* pars ejusdem sinus, sinistri.

f. Septum sinuum.

g. Os spongiosum supremum *Morgagni.*

h. Paries cellulae ethmoideae quartae.

i. Ejus pars aliqua aperta.

k. Ductus a sinu sphenoideo ad nares.

l. Processus posterior sellae equinae: *m.* anterior.

n. Pars cavi cranii.

o. *o.* o. Crassities et diploe ossis multiformis variis locis visa.

p. Processus cuneiformis alae pterygoideae.

q. Ala externa.

r. Ostium tubae.

s. Pars faucium naribus contermina.

t. Processus styliformis.

u. Mammillaris processus.
x. Condylus ossis occipitis.
y. Foramen pro nervo noni paris.
z. Linea eminens in eo osse.
α. Os petrosum.
β. Canalis semicircularis anterior: *γ.* posterior.
δ. Foramen auditorium.
ε. Margo osseus palati.
ζ. Margo membranae Schneiderianae.

FIG. IV.

Ex eodem Opere.

Septi narium facies sinistra.

A. Os frontis et diploe.
B. Pars sinus frontalis.
C. Crista galli.
D. Pars ossis plani sinistri quae de cellulis ethmoideis deficit.
E. Foramina cribrosa.
F. Lamina ossis ethmoidei, quae septum narium facit.
G. Locus ubi cum osse vomeris committitur.
H. Vomer.
I. Cartilaginea pars septi.
K. K. Pars ossis maxillae superioris.
L. L. Dentes incisivi interiores.
M. Linea vomeris posterior membrana obducta.
N. Pars processus cuneiformis.
O. Pars sinus sphenoidei sinistri, pertinens ad partem *e.* Fig. III.
P. Processus clinoideus posterior: *Q.* anterior.
R. Sella turcica.
S. S. Partes septi inter duos sinus sphenoideos.
T. Margo inter eum sinum et nares.

FIG. V.

Ex J. C. A. Mayer Anatomische Kupfertafeln III. Heft.

Dextera pars nasi ab interiori delineata cum ossiculis et foraminibus.

A. Os frontis.
B. Apophysis nasalis maxillae superioris.
C. Os turbinatum dexterum, inferius.
D. D. Crassities ossis maxillae superioris.
E. E. Dentes.
F. Ostium tubae Eustachianae.
G. Sectio processus basilaris ossis occipitis.
a. Lamina ossea, quae a nonnullis appellatur os spongiosum superius.
b. Os spongiosum medium.
c. Lamella ossea supra lamellam *a.* descendens, atque ita contorta ut quartum os spongiosum aemulari videatur.
1. Meatus narium inferior: *2.* medius: *3.* superior: *4.* cellula excavata inter lamellam *a.* et *c.*
α. Sinus frontalis dexter.
β. β. Cellulae ethmoidales anteriores, cum sinu frontali communicantes.
γ. γ. Stylus viam demonstrans qua sinus frontalis in meatum patet narium medium.
δ. δ. Cellulae ethmoidales mediae.
ε. ε. Stylus qui retro medium os spongiosum transit a cellulis *δ. δ.* ad meatum medium *2.*
ζ. Cellulae ethmoidales posteriores.
η. η. Stylus quo via demonstratur inter cellulas *ζ.* et meatum superiorem narium *3.*
θ. Sinus sphenoidalis dexter.
κ. Ductus a sinu sphenoideo dextro ad nares.
λ. Ostium sinus maxillaris.

FIG. VI.

Ex eodem Opere.

A. Os frontis.
B. Portio superior orbitae sinistrae.
C. Os nasale sinistrum.
D. Os maxillae superioris sinistrum.
E. Ejus processus nasalis.
F. Septum narium cartilagineum.
1.-8. Dentes.
G. Hamulus apophysis pterygoideae interioris.
H. Processus basilaris ossis occipitis.
I. Sella turcica.
K. K. Sectio sinus sphenoidalis.
L. Foramen opticum.
M. Paries orbitae sinistrae interior, sive pars plana ossis ethmoidei.
N. Os lacrymale.
a. Quâ decurrit saccus lacrymalis.
o. o. Foramina ethmoidalia, seu communia.
p. Apophysis orbitalis ossis palati.
Q. Portio parietis orbitae inferioris quae fit ab osse maxillari.
R. Canalis pterygo-palatinus.
S. S. Sectio sinus maxillaris.
T. Portio Labyrinthi narium, penetrans in sinum maxillarem.
u. u. Membrana, qua portio ipsa *T.* colligatur posterius ossi palatino, anterius autem maxillari.
v. Ostium sinus maxillaris.

FIG. VII.

Ex Antonii Scarpa Anatom. Annotat. Lib. II.

Caveae narium dexterae in exsiccato capite perpendiculariter sectae latus externum, in quo turbinata ossa, eorumque canaliculi et sulci conspiciuntur.

A. Sinus frontalis.
B. Cristagalli apex.
C. Os nasi dexterum.
D. Processus nasalis ossis malae.
E. Naris internae cavitas media.
F. Sinus sphoenoideus.
G. Fossa pterygo-palatina.
H. Canalis Vidianus.
I. I. Canalis pterygo-palatinus *anterior major* a parte narium fauciumque apertus.
K. Sulci ex assurgentibus osseis spinis in palato.
L. L. Canalis pterygo-palatinus *minimus.*
M. M. Canalis pterygo-palatinus *minor posterior.*
N. Aditus ad canalem pterygo-palatinum externum.
O. Exitus canalis pterygo-palatini *externi.*
P. Ostium externum canalis carotici.
Q. Ossis occipitis pars.
R. Foramen elipticum pro egressu rami tertii quinti paris.
S. Foramen meningeum.
T. T. Sectio ossis malae, et palati ossei.
U. Naris internae cavitas suprema.
a. a. Sectio laminae ethmoidis secundum ipsius longitudinem.
b. b. Canaliculi ossei, eorumque ostiola in turbinato supremo.
c. c. Canaliculi ossei in turbinato medio.
d. Canaliculi ossei laminae ethmoidis omnium anteriores.
e. e. Canaliculi ossei longiores, quorum nonnulli reflexi secundum longitudinem turbinati medii incedant.

f. f. Crebra canaliculorum orificia in priori apice, et ora inferiori turbinati medii.

g. Turbinati medii lamina tenuissima, glabra, canaliculis penitus destituta.

h. Sulcus pro nervulo ex nasalibus anterioribus inferioribus paris quinti.

i. Sulcus pro nervulo ex nasalibus anterioribus inferioribus paris quinti.

k. Sulcus pro ramo ex ophthalmico nasali paris quinti. Sulcus hic frequenter suturam occupat, qua os nasi jungitur cum processu nasali ossis malae.

l. Sulcus pro ramo *descendente* nasalis anterioris inferioris.

m. Ejus continuatio per dorsum turbinati imi.

n. Sulci divisio.

o. o. o. Turbinati imi canalis, aut sulcus inferior.

p. Canaliculus posterior, seu dexter pro nervo naso-palatino.

q. Canaliculus anterior, seu sinister pro nervo naso-palatino.

r. Tubulus incisivus aut *Stenonianus* dextri lateris.

FIG. VIII.

Ex eodem Opere.

Ostendit canaliculos osseos septi narium pro exitu et distributione paris primi retro membranam pituitariam septi ipsius.

A. Sinus frontalis.

B. Sinus sphoenoideus.

C. Processus cristagalli.

E. E. Septi ossei pars superior.

a. a. a. Sulci qui ducunt ad seriem internam foraminum laminae ethmoideae.

b. Rima in priori sede laminae cribrosae ad nares hians.

c. c. c. Canaliculi per mediam regionem septi narium ossei descendentes.

d. d. Canaliculi posteriores.

e. e. e. Sulci, in quos canaliculi supra indicati ulterius ad inferiora elongantur.

f. Canaliculus abiens in sulcum longissimum.

g. g. Linea ducta a processubus clinoideis anterioribus ad suturam tuberis cristagalli cum appendicibus nasalibus ossis frontis.

h. Linea indicans quanta sit altitudo et sinuositas laminae ethmoidis infra processus clinoideos et appendices nasales ossis frontis.

TABULA CII.

OLFACTUS

FIGURA I.

Ex schedis FLORIANI CALDANI (1).

Nasus hominis adulti decorticatus, et a latere sinistro delineatus: cartilaginum syntaxis, quae nasum constituunt, et ligamentum novum septi narium.

a. Cartilago media quae septum narium constituit.
b. Cartilago superior sinistra.
c. d. Cartilago inferior lateralis sinistra, quam dicunt gnomonem referre *c.* pars exterior, quae narium alam constituit: *d.* portio interior reflexa, quae prope septum decurrit, et in planam ovatam laminam abit.
e. Cartilago inferior lateralis dextera, quâ lobum nasi cum socia efficit.

Pone cartilagines *c.* et *b.* cartilago apparet oblonga, cui scalptoris vitio deest nota peculiaris, et *claviculam* appellarunt nonnulli.

f. Cartilago minor inferior et posterior, quae alam nasi perficit prope os maxillare sinistrum.

(1) Nasi cartilagines a cadavere separatas iconibus nobis exhibuit *Ruischius*, et post eum *Loderus*. Cum earum syntaxim in cadaveribus pluries ita praeparare tentaverim, ut uniuscujusque cartilaginis situs et connexio in oculos incurreret, peculiare septi ligamentum detexi, de quo egi in Dissertatione, quae publici juris fiet in Volum. XIII. Actorum Italicae Scientiarum Societatis.

g. Fibrae ligamentosae, quae septum narium cum apophysi nasali inferiori connectunt.
h. Novum septi ligamentum.

FIG. II.

Ex Cadavere.

Ostendit qua ratione septum narium cartilagineum connatum sit cum cartilaginibus superioribus.

a. Septum cartilagineum narium.
b. Quâ connascitur cum cartilaginibus superioribus *c. c.*
d. d. d. Crassities membranae narium interioris.
e. e. Caveae narium, dextera videlicet et sinistra.

FIG. III.

Ex Cadavere.

Ostendit quomodo cartilagines inferiores a septo facillime separari queant, et reflectantur ad interiora.

a. a. Ossa nasi.
b. Cartilagines superiores.
c. c. Cartilaginum inferiorum portio exterior.
d. Septum narium cartilagineum.
e. e. Initium portionis interioris cartilaginum *c. c.*
f. f. Cartilagines minores, quae in hoc cadavere perbreve spatium in nasi dorso occupabant inter cartilaginem *b.* et inferiores *c. c.*
g. g. Cartilagines posteriores simul et inferiores, quae respondent *f.* Fig. I.

FIG. IV. V.

Ex Ruischii *Epistola Anatomica problem. VIII.*

Fig. IV. Septum narium repraesentat cum involucro mucoso, suisque vasis arteriosis.

A. Portio ossis frontis.
B. Septum vasis arteriosis superbiens, suntque numerosiora, quam in Icone expressa fuerunt.

Fig. V. Idem septum cum involucro mucoso.

A. Portio ossis frontis.
C. Innumerae glandulae quibus mucosum involucrum praeditum est, et quarum oscula hiantia visui sese exhibent.

FIG. VI.

Ex Mayer *Anatomische Kupfertafeln.*

Sinistram dissecti nasi faciem ita repraesentat, ut ejus septum cum membrana mucosa et vasis veniat in conspectum.

A. Os frontis.
B. Sinus frontalis dexter.
C. Cristagalli.
D. D. Crassities laminae cribrosae ossis ethmoidei.
E. Sella turcica ossis sphenoidei.
G. Sectio sinus sphenoidalis dextri.
H. H. Crassities ossis maxillaris et palatini in regione palati.
I. Palatum.
K. Dens incisivus interior.
L. Portio labii superioris.
M. Portio nasi cartilaginei.
N. Dissectus processus nasalis superior ossis maxillaris.
O. Os nasale dexterum.

Q. Vomer.
R. Cartilago triangularis nasi.
a. a. a. Trunci arteriolarum, quae per mucosum involucrum septi disperguntur.
b. Earum rami, qui per foramina peculiaria (ossi frontali atque ethmoideo communia) cranium penetrant.
c. c. Quâ rami primi Paris nervorum cerebri per cribrosam ossis ethmoidei laminam descendunt, quo fit, ut interna involucri superficies striata quodammodo videatur.

FIG. VII.

Ex eodem Opere.

Portio membranae mucosae nasi, vitro conspecta naturalem magnitudinem augente.

a. a. Glandulae, quâ rotundae, quâ oblongae, majores, aut minores.
b. b. b. Earum nonnullae, quae ex duabus glandulis insimul junctis constare videntur.
c. c. Vasa sanguinea per glandulas ipsas disseminata.

FIG. VIII.

Ex Antonii Scarpa Anatom. Annotat. Lib. II.

Sectio capitis perpendicularis ab anterioribus ad posteriora, in qua truncus olfactorii nervi, ejusque rami per faciem posteriorem membranae septi narium distributi, nasalium internorum nervuli nonnulli, et naso-palatinus nervus exhibentur. Olfactorii nervi filamenta per membranam septi narium ducta naturali crassitudine duplo et amplius majora ad lentem delineata.

A. Sinus frontalis.
B. - - - sphoenoideus.

C. C. Facies postica membranae septi narium dexterae, ablato septo osseo et cartilagineo.

D. Membrana fornicis faucium multis mucosis sinubus pervia.

E. Tubae Eustachianae ostium ad fauces.

F. Palati mollis pars glandulosa resecta.

G. Palatum oris membrana obductum.

H. H. Sectio ossis maxillaris, et palati ossei.

I. Sectio processus sphoenoidei.

K. Ossis occipitis pars in cavitate cranii.

L. Foramen pro exitu paris noni nervorum cerebri.

M. Condylus occipitis.

N. Processus mastoideus.

O. Processus styloideus.

P. Processus cristagalli pars.

a. a. Nervus olfactorius externo sui latere aliquantulum elevatus.

b. Sectio nervi olfactorii in transversum trianguli forma.

c. Radix tertia *cinerea* dicta.

d. Radicis tertiae expansio et divisio in plures strias medullares.

e. Paris primi propagines ad septi narium priora demissae.

f. Plures fibrillae una simul per idem foramen laminae cribrosae de cranio egredientes.

g. Olfactorii nervi rami posteriores.

h. Nervus nasalis ab ophthalmico paris quinti.

i. Nervi nasalis ramus *exterior.*

**.* - - - - - - - *interior.*

k. - - - - interioris ramus *minor.*

l. - - - - - - - - - - - *major.*

m. m. Filamenta nervea paris primi omnium anteriora.

n. n. Filamenta nervea paris primi per mediam regionem septi narium descendentia.

o. o. Filamenta paris primi ad septi posteriora.

p. p. p. Zonulae fibrillarum nervearum paris primi.

q. Ramus nervi olfactorii longius ad inferiora progrediens antequam solvat se in filamenta.

r. r. Nervuli nasales e ganglio sphoeno-palatino.
s. s. s. Nervus naso-palatinus.
t. t. Nervus naso-palatinus utriusque lateris descendens ad palatum.
u. u. u. Ramus nasalis ad septum e nervo Vidiano.
x. Coalitus utriusque nervi naso-palatini in Canali incisivo.
y. Utriusque nervi naso-palatini distributio ad papillam membranaceam palati.

FIG. IX.

Ex eodem Opere.

Nervus olfactorius, ejusque distributio per turbinata superiora. Nasales caeteri nervi et Palatini e quinto pari nervorum cerebri. Omnis hic nervorum apparatus sub membrana pituitaria, partim servato periosteo, partim ablato eo, et reseratis osseis canaliculis laminae ethmoideae exhibetur.

a. Nervus olfactorius latere suo interno in exteriora aliquantulum verso, ut fibrillarum series externa, quae a trunco proficiscitur facilius conspici queat.
b. Sectio trunci nervi olfactorii in transversum.
c. Bulbus nervi olfactorii ex medullaribus striis et cinerea substantia coalescens.
d. Fibrillae nervi olfactorii anteriores.
e. Fibrillae mediae.
f. - - - posteriores.
*. *. Binae fibrillae per unum idemque cribri foramen egredientes.
g. g. Filamenta paris primi per turbinatum superius distributa.
h. h. Rami paris primi per turbinatum medium descendentes.
i. i. Rami primi paris omnium anteriores.
k. k. Filamenta paris primi secundum longitudinem turbinati medii ducta.

l. Turbinati medii pars nerveis filamentis (saltem conspicuis carens.

m. m. Stamina nervea paris primi ad priorem apicem et oram turbinati medii.

n. Nervus nasalis ab ophthalmico paris quinti.

o. Nervi nasalis ramus *internus*.

p. Ejusdem ramus alter *externus*.

q. q. Rami *externi* nervi nasalis filamentum per canalem osseum et sulcum *k.* Tab. CI. Fig. VII. exiens ad narium externarum tegumenta.

r. r. Rami externi nervi nasalis filamenta, quae inter membranam pituitariam et periosteum cavitatis narium anterioris et exterioris decurrunt.

s. Horum alter prope finem, brevi spatio, canali osseo tectus trajicitur.

t. t. Setae demissae per canaliculos insculptos pro nervis naso-palatinis.

u. Canaliculus sinister.

v. Exitus utriusque canaliculi per commune ostium.

w. Tubulus incisivus sinistri lateris.

x. Palati mollis pars glandulosa.

y. Tonsilla dextera.

Δ. Palati mollis pars cornea.

Musculus Levator palati mollis per se satis apparet, scalptoris enim vitio caret nota peculiaris.

1. Ganglion sphoeno-palatinum.

2. 3. 4. Rami *nasales superiores anteriores* e pari quinto.

5. 6. Rami alii duo nasales *superiores anteriores* e pari quinto.

7. Nervi naso-palatini origo.

8. Nervus Vidianus.

9. Surculi duo tenuissimi e nervo Vidiano ad membranam sinus sphoenoidei.

10. Rami duo e nervo Vidiano, quorum prior ad septi inferiora, posterior ad membranam fornicis faucium et tubae Eustachianae.

11. Nervi Vidiani divisio in ramos duos, *superficialem* et *profundum*.

12. Nervus palatinus *major anterior.*
13. Nervi nasalis *anterioris inferioris* origo.
14. Ejus ramus *minor adscendens.*
15. 15. Ejusdem ramus *major descendens.*
16. Ejusdem divisio in ramos duos.
17. 17. Nasalis nervus omnium *inferior.*
18. Palatini nervi *majoris* egressus ad coelum palati.
19. 19. Ejus ramus *minor exterior.*
20. 21. Palatini nervi *majoris* rami duo praecipui ad palatum.
22. 22. Horum distributio et finis in gengivas dentium anteriorum.
23. 24. Palatini nervi *majoris* ramus ad palatum molle glandulosum.
25. Palatinus nervus *minor posterior.*
26. Ejusdem surculi duo ad palatum molle glandulosum.
27. Palatini minoris *posterioris* ramus major, ejusque divisio in
28. 28. Surculos duos ad musculum Levatorem palati mollis.
29. Ejusdem surculi alii duo ad carnem palati mollis.
30. Ramus palatini *minoris posterioris* ad Uvulam.
31. Ramus alter ad tonsillam.
32. 32. Palatinus nervus *externus.*
33. Ejusdem ramus ad tonsillam.
34. Ejusdem ramus alter, partim ad carnem palati mollis, partim ad Uvulam.
35. Origo surculorum nasalium *anteriorum superiorum,* qui ad septi posteriora contendunt Fig. VIII. *r. r.*

TABULA CIII.

GUSTUS

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Linguae facies superior cum portione arcus palati.

A. A. Columnulae *posteriores*, quae arcum palati videntur sustinere. Musculi sunt *palato-pharyngei*.

B. B. Columnulae *anteriores*, quae fiunt a musculi *glosso-staphylinis*.

C. C. Tonsillae seu amygdalae, quae in spatio sedent has columnulas disterminante.

D. Glottis seu ostium laryngis.

d. d. Cartilago quae dicitur *epiglottis*.

E. E. Spatium inter linguae basim et laryngem mucosis folliculis non paucis conspersum.

e. Medium ligamentum basim epiglottidis cum basi linguae connectens.

F. F. Linguae basis.

G. G. - - - - latera.

H. - - - - apex.

m. Foramen linguae *caecum*.

n. n. n. n. n. Papillae *conicae*, *inversae*, seu *truncatae*, seu *vallatae*. Septem, octo, decem plerumque sunt: annulo tumidulo amicitur unaquaeque papilla

r. r. r. r. r. Papillae *fungiformes*, apice obtuso, subrotundo, crassiori.

Reliqua linguae superficies numerosiores papillas exhibet, quae *conicarum* ordinem constituunt, ut ex icone ipsa manifestum est.

s. s. s. s. Rugae transversae *Albini* in linguae lateribus.

FIG. II.

Ex Cadavere.

Maxilla inferior cum lingua sursum revoluta.

A. A. Maxilla inferior.

B. B. Superficies linguae superior, in qua papillae.

C. Inferior linguae facies.

d. d. *Frenulum*, quod fit ab involucro linguae duplicato. Descendit, et linguam subjectis glandulis alligat.

e. e. Glandulae sublinguales, seu *Rivinianae*. Figuram habent pene ovalem, apice antrorsum converso et contracto.

f. f. Ostium ductus excretorii communis glandulae maxillaris et sublingualis. Glandulae videlicet sublingualis ductus aperitur fere semper in ductum excretorium glandulae maxillaris, qui Wartonianus appellatur, ut saliva ab his glandulis secreta et intra oris caveam effusa alimentis, muco, vapori ab exhalantibus fontibus suffecto admisceatur.

FIG. III.

Ex Cadavere.

Caput hominis adulti a dextero latere conspectum, in quo, dissecta inferiore maxilla, et detractis exterioribus colli musculis, tum et iis qui ad os hyoideum, et laringem pertinent, et glandulis salivalibus, linguae nervi praecipui et vasa delineata exhibentur.

A. A. Maxilla inferior serra dissecta.

B. Filum sericum, quo inferioris maxillae pars sinistra a superiore diducitur.

C. C. Cutis labiorum dissecta.

D. Coelum palati.

E. E. Os hyoideum.

F. F. Lingua a latere visa.

G. Cartilago scutiformis seu thyroidea laringis.

H. Musculi crico-thyroideis.

K. Initium asperae arteriae.

L. L. Glandula thyreoidea.

M. Musculus Levator scapulae.
N. - - - - Rectus capitis anticus major colli vertebris instratus.
P. Musculus Masseter dissectus.
Q. - - - - Styloglossus.
R. - - - - Stylopharyngeus.
S. - - - - Ceratoglossus.
T. V. Musculus Genioglossus.
X. Arteriae carotidis truncus.
Y. Truncus venae jugularis internae.
Z. Carotis cerebralis seu interior.
a. - - - - superficialis seu exterior.
b. Rami superficiales venae jugularis internae.
c. Arteria thyreoidea superior.
d. Vena thyreoidea superior.
e. Arteria maxillaris exterior, quam alii dicunt labialem.
f. Truncus carotidis quâ sub parotide decurrit.
g. Arteria temporalis.
h. - - - transversalis faciei a temporali procedens.
i. - - - auricularis posterior.
k. - - - lingualis: *l. l.* quâ decurrit serpentino ductu sub musculo ceratoglosso: *m. m.* arteriae lingualis incessus sub lingua: ab ea rami procedunt, qui per linguae carnes disperguntur: *n. n.* surculus minus constans, qui linguam ipsam, sed praecipue musculum genioglossum glandulam sublingualem, et frenulum adit.
p. p. Rami dissecti venarum ad linguam ipsam spectantium.
q. Nervus lingualis e tertio ramo quinti paris nervorum cerebri super musculum styloglossum incedens oblique descendit, et in linguae dorso, et apice fibras penicilli ad instar *r. s.* demittit.
t. t. Nervus vagus, seu decimus cerebri nervus, retro arteriam carotidem descendens.
u. u. Nonus cerebri nervus, sive lingualis medius, dissectus. Cl. *Scarpa* (1) nervi hujus distributionem descripsit et

(1) *Tab. Nevrolog.*

optimis Iconibus illustravit. De eo autem agemus in Tabulis ad nervos pertinentibus.

x. x. x. Nervus glosso-pharyngeus: *y.* rami ad linguam: *z.* rami ad musculum genioglossum: *β.* rami ad musculum ceratoglossum.

δ. Nervus laryngeus internus, qui soboles est nervi vagi, et spatium subit os hyoideum inter et laryngem.

ε. Nervus hypoglossus, olim nonus cerebri nervus sive lingualis, nuperis vero duodecimus cerebri nervorum par.

ζ. Nervus cervicalis tertius.

η. Quartus cervicalium.

FIG. IV.

Ex Cadavere.

Linguam ostendit ex cadavere exemptam, cum nervorum ac vasorum distributione in inferiori ejus facie praeparata.

A. Os hyoideum.

B. B. Linguae latera.

C. - - - - apex.

D. D. Musculus genioglossus, ab inferiore maxilla separatus.

E. E. Musculus ceratoglossus.

F. F. - - - - styloglossus.

G. G. Portio musculi stylopharyngei.

H. H. Arteria carotis.

I. I. Vena jugularis interna.

k. k. Arteria lingualis: *l. l.* quâ sub musculo ceratoglosso decurrit: *m. m.* quâ serpentino incessu linguae apicem petit.

n. n. Surculus per musculum genioglossum, et glandulam sublingualem distributus.

p. p. Truncus venae raninae: *q. q.* ejus rami cera repleti ad apicem usque linguae.

r. r. r. Nervus gustatorius a tertio ramo quinti paris nervorum productus, et ejus rami.

s. s. Truncus nervi octavi paris.

t. t. Quâ nervus vagus a glosso-pharyngeo separatur.

u. u. Nervi glosso-pharyngei distributio.

TABULA CIV.

GUSTUS

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Dorsum linguae, a quo ferventis aquae et macerationis ope periglottis seu mucosum involucrum separatum fuit et revolutum in latere dextro.

A. A. Linguae latera.
B. B. Vide Tab. CIII. *B. B.*
C. Apex linguae.
D. Portio linguae decorticata, quae nudas papillas exhibet.
E. Periglottidis superficies interna papillis instrata.
m. Foramen linguae caecum.
n. Papilla *truncata* prope foramen.
p. p. p. Caeterae papillae truncatae et involucro denudatae, quarum unaquaeque tumidulo annulo circumdatur.
r. r. r. Vaginulae, seu signa periglottidi impressa a papillis *p. p.*
s. s. s. Vaginulae minores, quae *obtusis* minoribus papillis respondent.
u. Ligamentum *e.* Fig. I. Tab. CIII.

FIG. II.

Ex Albini Academ. Annotat. Lib. I.

A. Extremae linguae humanae pars sinistra a superiore parte exhibita, magnitudine aucta.
a. a. a. Papillae mediae.

b. b. Papillae minores.
c. c. Papillae minimae.

B. Vertex unius ex papillis mediis, totus tuberculatus.

C. Idem magnitudine multo magis aucta.
a. a. Stamina, quae extrema parte a reliquis declinant.

D. Eadem papilla a latere, quo appareant
a. a. Stamina e quibus constat.

E. Ejusdem species exhibitis solummodo aliquot vasis *a. a.* quae staminibus ejus inhaerent.
b. Extrema vascula porrecta ultra stamina.

F. Portio periglottidis, ex interiore parte exhibita, in qua vaginulae papillis, quas continent respondentes. Earum, quae majores sunt, in fundo praeditae foveolis, quae staminibus respondent, e quibus papillae constant. Quae papillas capitatas continent, iis ostium angustius, fundus amplior, sicuti papillis illis radix gracilior, caput plenius.

FIG. III.

Extrema pars linguae bubulae elixatae, in qua epidermis, et reticulum cutis separatum fuit.

A. Corpus linguae.
B. Epidermis cum papillis detracta ac revoluta.
C. Portio reticuli adhuc linguae cohaerens.
D. D. Major reticuli pars ab epidermide et a lingua separata.
E. E. Corpus linguae integumentis denudatum.

FIG. IV.

Ex Cadavere.

Inferior linguae superficies, genioglossis musculis ab invicem sejunctis.

A. A. Inferior superficies linguae.
B. Os hyoideum.
C. C. Portio musculi hyo - glossi, seu musculus ceratoglossus.
D. D. Musculus genioglossus uterque dissectus et in latera reclinatus.
E. E. E. Linea albescens in linguae axi, quam pro ligamento *longe tenuissimo et membranae non absimili* habuit *Vesalius* (1), in quod fibrae carneae, *tamquam in ipsorum firmamentum hominibus, canibus et simiis secus quam bobus et ovibus propemodum, desinere videntur.*
e. e. Nervi glosso - pharyngei.

FIG. V.

Ex Cadavere.

Lingua per longum dissecta a summo ad imum et a latere spectata.

A. Superficies linguae superior.
B. Linguae basis.
C. - - - - apex.
D. - - - - facies inferior.
d. Foramen caecum.
E. E. Musculus genioglossus dexter truncatus.
f. f. Pars linguae carnea, cujus fibras *impossibile est separa-*

(1) *De corpor. human. fabr.* Lib. II. Cap. XIX. Icone expressit Fig. 3. I. I. Delineata fuit haec linea etiam a *Cowpero* Tab. XIII. Fig. 9. Nuperrime lineam hanc descripsit quoque experientissimus Amicus noster *Jacobus Penada* in Patavina Universitate Anatomicus Incisor.

re inque lacertos disponere, quibus nomina possis impertire (1).

g. g. g. Corpus papillare cum cute seu involucro linguae mucoso.

h. h. h. Fibrae linguae inferiores, quae a genioglossis musculis videntur produci.

k. k. Linea alba, de qua dictum est in Fig. IV. *E. E. E.*

FIG. VI.

Ex Cadavere.

Pars anterior linguae dissectae, a posteriori parte spectata.

A. Linguae superficies.

b. b. b. b. Crassities corporis papillaris cum cute externa.

c. c. c. Fibrae carneae, septulis *e. e. e. e.* hic illic diremptae.

d. d. Linea albescens, in quam septula *e. e. e.* inseruntur.

f. f. Arteriae raninae truncatae.

g. g. Nervi glossopharyngei truncati.

h. h. Portio musculi genioglossi tam dexteri quam sinistri.

(1) *Haller*, Elementa Physiol. Lib. IX. Sect. II. §. XIV.

V I S C E R A

LECTORI

S.

Si in Albini, Halleri, *ac recentioribus* Scarpae *ac* Soemmerringii *Tabulis eam diligentiam ac nitorem omnes admirantur, ut mutum in simulacrum (* Tullii *verbis utar) ex animali exemplo veritas translata videatur, et si in tactus, auditus ac gustus organis adumbrandis neque laboribus neque vigiliis pepercimus, ut omnia ad veritatem adducta nil haberent quo veterum Anatomicorum studia in humano corpore delineando desiderarentur; summopere nobis pertimescendum est, ne in Tabulis quae ad viscerum situm et syntaxim pertinent quis aliquid inveniat, in quo nos subaccuset et reprehendat. Non enim formosae virgines, quales Zeusis quaesivit a Crotoniatis ad Helenae simulacrum pingendum, sed exanima corpora aliis atque aliis morbis macieque consumpta pictori tradita sunt, atque una simul praeceptum, ut vivi hominis formam nulloque morbo laborantis deprompta a cadaveribus imago contineret. In quo opere perficiendo quot nacti simus difficultates ii tantum intelligent qui idem velint experiri. Diversissima enim in variis corporibus partium forma et magnitudo, adeps in nonnullis copiosus nimis, deficiens in aliis, exsuccae membranae, nexus praeter naturam in causa sunt, cur pluribus etiam, si fieri posset, cadaveribus dissectis et praeparatis neque hepatis limites, neque lienis moles, nec tortuosus et inconstans intestinorum anfractus ex cadaverum ipsorum comparatione tuto possit assignari. Et hinc factum est saepissime, ut desumptis ex uno cadavere rudioribus viscerum lineamentis, cum repetita alterius corporis sectione lineamenta ipsa expolire pictor vellet, umbras luminibus opponere, minimas quasque eminentias et foveas diligenti stylo circumscribere, anceps haeserit ipse, cum tantam in partium conformatione discrepantiam admiraretur. Istiusmodi differentiis adde vitia aut congentia aut a morbis relicta, tumores, obstructiones, aetatem, ipsius mortis effectus. Quod si veteres Anatomicorum Tabulas in his figuris effingendis nobis ad exemplum proponere data fuisset facultas, quis eorum, qui haec animadvertunt non intelligit nullum*

opus extare, ex quo verissimam viscerum omnium syntaxim fere naturali magnitudine pictam excerpere potuissemus? Loderus *solus inter nuperos hanc Ichnographiae anatomicae partem minime neglexit; verum praeterquamquod syntaxim illam non nisi ab anteriore parte conspexit, et posteriori in facie* Ludwigium *secutus compagem hanc ex infante tenello delineavit, accuratiorem operam Tabulae postulabant, etsi non dubites eas pulchras dicere. De* Ludwigii *Tabulis nihil addendum putamus, cum ipse* non satis perfectam sectionis administrationem *fuisse fateatur (1). Quapropter id nobis curae esse debuit, ne aliorum vitia effugientes in novis edendis Tabulis in nova vitia offenderemus. Et revera postquam posteriorem viscerum apparatum in adulto homine summo labore repetitis sectionibus deteximus et binis iconibus exprimere curavimus, utilissimum nobis fore videbatur, si Syntaxis ipsa a latere describi posset et demonstrari. Res vero ex voto successit, atque id certius audemus affirmare, quod cum* Gerardi Sandiforti *Tabulae (2) ad manus nostras pervenerint, in quibus lateralem viscerum adspectum exhibuit, non tam eas rudiori scalpello signatas vidimus, quam nullam, quod maximum est, partium in iis proportionem invenimus. Et sane si eadem servata symmetria* Sandiforti *Tabulas ad veram humani corporis magnitudinem pictorum methodo redigere velis, videbis profecto quantum a pube os sacrum distet, quae caeci intestini et vesicae moles sit, quâ podex respondeat, quodnam spatium inter sternum et cor, inter coccygem et anum intersit. Quae omnia ideo dicta fuisse volumus, ut noscas, Lector, nos id tantummodo nobis ipsis proposuisse, ut utilitati tuae studiis nostris prospiceremus: quod si tibi adhuc nonnulla plane perfecta non videntur, vitia illa locorum distantiae, siquidem Scalptores Venetiis degunt, aut inscitiae nostrae, non negligentiae tribuere velis aut inconsiderantiae. Vale.*

Datum Patavii Kal. Junii MDCCCVI.

(1) Icones cavitatum thoracis et abdominis a tergo apertarum. *Lipsiae* 1789.

(2) Gerardi Sandifort *Tabulae anatomicae. Lugd. Batav.* 1801.

TABULA CV.

Ex Cadavere.

Situs viscerum ab anteriore parte, vix aperto cadavere.

A. A. Anguli maxillae inferioris.
B. Os hyoideum.
C. C. Musculi biventris tam dexteri quam sinistri venter anterior maxillae affixus. *D.* Musculi sinistri tendo.
E. E. Glandulae maxillares.
F. F. Cartilago scutiformis laryngis, sive thyreoidea.
f. f. Membrana ligamentosa robusta inter cartilaginem thyreoideam et os hyoideum.
G. Cartilago cricoidea.
g. Ligamentum quo cartilago cricoidea conjungitur cum thyreoidea.
H. Glandula thyreoidea.
I. Initium tracheae.
i. Arteria carotis sinistra.
K. Vena jugularis sinistra.
k. k. Venae duae thyreoideae superiores.
L. L. Claviculae truncatae.
M. M. Scapularum superficies interior.
N. N. Caput scapulae in quo fossa glenoidea pro humeri articulatione.
m. m. Processus scapulae anchoroides, seu coracoides.
n. n. Acromion.
O. Concursus venarum, quae dicuntur subclaviae.
P. Q. Vena subclavia sinistra.
R. Quâ vena jugularis sinistra aperitur in subclaviam sui lateris.
S. Arteria carotis dextera.
T. Pericardium in quo cor continetur.

U. V. X. Pulmo dexter, in tres lobos tributus: *U.* superior, *V.* medius, *X.* inferior.

Y. Z. Pulmo sinister, cujus *Y.* est lobus superior seu anterior, *Z.* vero inferior.

β. β. Laminae pleurae, quae ad sternum usque protensae constituebant anteriorem partem *mediastini*.

γ. γ. γ. Diaphragma dissectum.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Costae truncatae.

δ. ε. Hepar: *δ.* Lobus major dexter: *ε.* minor et sinister.

ζ. Vesicula fellis.

η. Ligamentum hepatis suspensorium.

κ. Ligamentum rotundum hepatis, quod extenditur ad umbilicum usque.

λ. λ. Stomachus seu ventriculus.

μ. Pylorus.

ξ. Lien.

Π. Π. Omentum magnum.

π. Parva omenti portio inter ventriculum et lienem.

ρ. ρ. Arteriae et venae gastro-epiploicae per omentum decurrentes.

Σ. Σ. Intestina tenuia.

Φ. Φ. Abdominis musculi cum integumentis resecti et ad latera revoluti.

Ψ. Ψ. Peritonaeum musculos vestiens abdominis ab interiore parte.

Ω. Ω. Arteria epigastrica cum venis sociis.

y. Urachus.

z. z. Arteriae umbilicales.

TABULA CVI.

Ex Cadavere.

Truncato collo, diductis pulmonibus, aperto pericardio, elevato hepate, et omento detracto, caeterorum viscerum situs ostenditur, additis testibus.

A. Trachea.
B. Pulmo dexter.
C. Sinistri pulmonis lobus superior: *D.* inferior.
E. E. Portiones pericardii aperti.
F. Cordis situs naturalis.
G. Arteria *pulmonalis* e corde erumpens.
H. Arteria *aorta*.
I. Auricula dextra, seu anterior.
K. Vena cava superior, vel descendens.
i. Auricula sinistra, seu posterior.
L. Arcus arteriae aortae.
a. Arteria dextra adscendens ab arcus aorte convexitatae, quae dicitur arteria *innominata*, quae paulo post in duos finditur ramos, scilicet *b. carotis* dextra, et *c. subclavia* dextra.
d. Carotis sinistra.
m. n. Venae subclaviae.
M. M. Diaphragma dissectum.
N. N. Hepatis lobus dexter et sinister a parte posteriore.
O. Pons seu isthmus hepatis.
o. Ligamentum rotundum hepatis per *fossam* umbilicalem decurrens: *x*. Tab. CV.
P. Lobus minimus hepatis trans parvum omentum pellucens.
p. Ductus hepaticus.

q. Ductus cysticus.

r. r. r. r. Omentum minus, seu hepatico - gastricum, sub quo tamquam sub velo tertius hepatis lobus, et pori biliari, et pars venae portarum manifesto conspicitur.

R. Initium ventriculi ab oesophagi dilatatione.

S. Saccus caecus ventriculi.

T. Fundus ventriculi ipsius, seu arcus major.

U. Arcus minor.

X. Orificium ventriculi inferius et dexterum, cui *pylorus* nomen est.

Y. Initium intestini duodeni, quod cum pyloro continuum.

Z. Lien.

s. s. s. s. Portio omenti majoris a stomacho usque ad intestinum colon.

t. Intestinum caecum, a quo adscendit colon sub hepate qua in sede flectitur, et quasi recta sub ventriculo pergens *u. u. u. u.* in sinistrum abdominis latus immigrat: ubi cum pervenerit sursum effertur, et flexu facto in posteriora descendit *x. x.* per epicolicam regionem sinistram.

v. y. Unum ex ligamentis intestini coli.

z. z. z. z. Intestina tenuia, jejunum videlicet et ileum, quorum divisio nequit accurate demonstrari; ita ut anatomici id unum se affirmare posse contendunt: jejunum ileo brevius esse, et sedem occupare, quae in abdomine est supra umbilicum.

β. β. Ossa ischii.

γ. γ. Cavitas cotyloidea pro femoris articulatione.

δ. δ. Corpora nerveo - spongiosa, seu cavernosa penis truncata.

ε. ε. Involucrum nervosum eorum corporum *δ. δ.*

ζ. Corpus cavernosum urethrae.

η. Foramen urethrae.

θ. Portio ligamenti suspensorii penis.

κ. Vena penis media truncata.

λ. λ. Arteriae penis truncatae.

μ. μ. Funiculus spermaticus sinister cum musculo cremastere.
ξ. Tendineae fibrae cremasteris in telae modum dispositae.
π. Funiculus nudus.
σ. Funiculus spermaticus propriis tunicis indutus detracto cremastere.
Σ. Corpus testis propria vaginali vestitum.
σ. Caput epididymidis.
τ. τ. Cellulosa lamina exterior.
φ. Vaginalis communis.
ψ. ψ. Scrotum.
ω. Septum scroti.

TABULA CVII.

Ex Cadavere.

In hoc feminino cadavere detracti fuerunt pulmones, hepar, tenuia intestina; colon autem nonnihil elevatum, ut mesenterium conspici possit. Ita etiam flexura coli quâ in rectum abit parumper inferius delineata.

1.2.3.4.5.6.7.8. Costae truncatae.
A. Cordis ventriculus anterior.
B. - - - - - - - - posterior.
C. - - - auricula dextra, sive anterior.
c. - - - - - - - sinistra, sive posterior.
D. Arteria pulmonalis e corde erumpens.
E. Ejus ramus, qui in sinistrum pulmonem ferebatur.
F. Ramus alter major, qui pone aortam et cavam venam decurrens dexterum pulmonem ingrediebatur.
f. Ligamentum solidum, quod in faetu *tubus* fuerat *arteriosus*.
G. Arcus aortae.
g. Arteria innominata.
h. Carotis sinistra.
i. Arteria subclavia sinistra.
H. Vena cava descendens seu superior.
I. - - - subclavia dextra.
K. - - - - - - - - - sinistra.
L. L. L. Diaphragma.
M. Ventriculus.
N. Duodenum intestinum inter mesocoli duplicaturam inflexum viam sibi aperiens inter laminas ipsius mesocoli *O.*
O. Quâ duodenum intestinum *jejuni* nomen accipit, seu initium intestini jejuni.

P. Quâ ileum intestinum in colon aperitur, seu finis ilei.
Q. Intestinum caecum, adscendens *R.* in regionem epicolicam dextram, dein quasi rectâ pergit *S. S.* ad sinistrum latus abdominis, descendit per epicolicam regionem sinistram *T. T.* sub liene. Hinc in iliaca regione reflectitur *U. U.* accedit ad ultimam lumborum vertebram *X.* et ab ea recte deorsum contendit *Y.* et incipit esse *Rectum.*
q. Appendicula vermiformis, proprio alligata mesenterio *r.*
Z. Centrum mesenterii.
β. β. β. Pars mesenterii, cum qua intestina tenuia cohaerebant in cadavere.
γ. δ. ε. Mesocolon.
ζ. Vesica urinaria.
η. Fundus uteri.
θ. θ. Extrema pars tubarum Falloppii, quibus nonnihil interius subjacent ovaria, propriae litterae indicio destituta Scalptoris errore.
κ. Arteria cruralis.
λ. Vena cruralis.
μ. Funiculus vasorum spermaticorum.
π. π. Ureteres.
ρ. ρ. Arteria hypogastrica.
σ. Arteria umbilicalis.

TABULA CVIII.

Ex Cadavere.

Detractis pulmonibus, corde, hepate, intestinis, apparet situs oesophagi, stomachi, lienis, renum, ureterum, vescicae urinariae.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. Costae.

A. Truncus aortae, dissectus quâ e corde surgit.

B. Arcus aortae.

a. b. c. Rami tres arteriosi ab arcu aortae: *a.* arteria *innominata*, *b.* carotis sinistra, *c.* subclavia sinistra.

C. Portio aortae per pectus descendens nonnihil a sinistris.

D. Aorta abdominalis.

E. Aortae divisio ad sedem quartae lumborum vertebrae in ramos duos *F. G.* qui *iliacas* arterias constituunt, dexteram videlicet et sinistram.

H. H. Arteriae *iliacae exteriores*, quae superato ligamento *σ.* in *crurales* mutantur *K. K.*

I. I. *Iliacae* arteriae *interiores*, seu *hypogastricae*.

L. Truncus venae cavae adscendentis quâ per diaphragma ad dexterum migrat cordis sinum.

M. Truncus idem in abdominis parte inferiore, qui sanguinem recipit a venis iliacis *N. O.*

P. Vena *sacra media*, quae in Icone umbris distincta sociam habet arteriam ejusdem nominis.

Q. Q. Venae *iliacae externae*, quae abeunt in *crurales*.

d. d. Arteria *spermatica dextra*, ab aortae facie anteriore producta.

e. e. Arteria *spermatica sinistra*.

R. R. Venae *spermaticae*, quarum ea quae a dexteris est finem habet plerumque in truncum venae cavae: sinistra in venam renalem sui lateris.

S. S. Funiculus vasorum spermaticorum, in quo multiplex apparet venularum anastomosis, quae palmitibus suis

retia efficiunt, et constituunt corpus *pyramidale* seu *pampiniforme*.

T. T. Diaphragma.

V. Oesophagus, qui recta fere descendit ante corpora vertebrarum in pectore.

X. Quâ oesophagus in ventriculum explicatur. Huic superiori orificio ventriculi nomen fecere *cardia*.

Y. Anterior facies ventriculi.

Z. *Saccus caecus* ventriculi, quâ ventriculus ipse intumescens assurgit contra diaphragma.

Γ. *Sinus ante pylorum.*

Δ. Situs pylori, seu orificii inferioris ventriculi.

Θ. Initium duodeni intestini.

Λ. Lien.

Π. Portio pancreatis.

Σ. Φ. Ψ. Ren dexter: Σ. facies anterior: Φ. extremitas superior, crassior: Ψ. extremitas inferior.

Ω. Ω. Ureteres. *β. β.* Quâ in posteriore pelvis decurrunt.

γ. Vesica urinaria.

δ. ε. ε. Rectum intestinum: *ε. ε.* appendices epiploicae ab ampullis seu vesiculis pinguedinis oblongis efformatae.

ζ. Synchondrosis ossium pubis.

η. θ. κ. λ. μ. ξ. Penis truncatus: *η. η.* corpora ejus cavernosa seu nerveo-spongiosa: *θ. θ.* Involucrum eorumdem corporum: *κ. κ.* Arteriae *dorsales* penis: *λ.* Vena socia dorsalis: *μ.* Foramen urethrae: *ξ.* ejusdem urethrae substantia nerveo-spongiosa.

π. π. ρ. ρ. Ductus deferens, qui ab epididymide surgens, cellulosa tunica interveniente cum spermaticis vasis cohaeret: *ρ. ρ.* quâ secedit a vasis spermaticis, et ad interiora inclinatur, ut in inferiorem et posticam vesicae sedem descendat.

σ. σ. Ligamentum Poupartii.

f. Arteria meseraica inferior ab anteriore aortae abdominalis facie erumpens.

g. g. Arteriae umbilicales, quae in adulto corpore obcaecatae sunt, et in ligamentum conversae.

TABULA CIX.

Ex Cadavere.

Cadaver virile a dextro latere conspectum, cute, musculis, costis, et innominato osse dextero detracto.

A. A. Spina dorsi.
B. B. Os sacrum.
D. E. Ossicula coccygis.
F. G. H. I. Sterni os. *F.* Pars ejus superior, quae a nonnullis dicitur *manubrium*: *G.* Corpus: *H.* Acies, seu os inferius, cujus extrema pars cartilaginea est: *I. I.* ligamenta quibus haec ossa continentur.
K. K. K. Integumenta communia imi ventris una cum musculis.
L. Umbilicus.
M. Os pubis sinistri lateris, dissecta synchondrosi.
N. O. P. Pulmo dextri lateris, in tres lobos divisus.
Q. R. Diaphragma: *R. R. R.* Extrema hujus musculi a costis separata.
S. Ren dextri lateris extra peritonaeum situs.
T. Margo inferior hepatis per peritonaeum transparens.
V. Vesica fellea.
W. W. Omentum transparens.
X. Intestinum coecum eâdem membrana tectum.
Y. Initium coli e coeco surgens in regione epicolica dextra.
Z. Γ. Intestinum rectum, cujus pars superior *Z.* peritonaeo inclusa.
Δ. Anus.
Θ. Λ. Sphincter ani externus, cujus mucro posterior Λ. adhaeret coccygi extremo.
Ξ. Ureter dexter.
Π. Vesica urinaria lotio distenta superiore sui parte peritoneo contecta.

Σ. Vesicula seminalis dextra.
Φ. Glandula prostata.
Ψ. Bulbus urethrae cui fibrae adhaerent carneae.
Ω. Glandula *Cowperi*.
b. c. Funiculus spermaticus.
d. e. f. f. Corpus penis nerveo - spongiosum dextrum: *e.* sectio ejusdem, quâ ab ischii ossis tubere oriebatur: *f. f.* tunica valde robusta, quae corporibus ipsis limites constituit.
g. Pars urethrae intra prostatam et bulbum.
h. Musculus *accelerator* urethrae dexter.
i. Musculus *erector* penis dexter.
k. Penis.
l. Scrotum.
m. Ductus deferens.
n. Vena iliaca exterior dextera.
o. Arteria iliaca *exterior* dextera.
p. Arteria iliaca *interior* dextera.
q. q. r. Arteria umbilicalis.
1. - 12. Vertebrae dorsi.
I. - V. Lumborum vertebrae.
Musculus Psoas Scalptoris errore littera *T.* notatus fuit, cum inferiore hepatis limbo non confundendus.

TABULA CX.

Ex Cadavere.

Idem Cadaver Tabula CIX. delineatum, detracto rene dextero, et peritonaeo, truncatis vasis iliacis, elevato diaphragmate.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Ut in Tab. CIX.
I. II. III. IV. V. Ut in Tab. CIX.
A. - O. Ut in Tab. CIX.
P. Facies interior elevati diaphragmatis, quâ hepati respondet.
Q. Hepatis lobus dexter major.
R. Fovea pro rene dextero.
S. Vesicula fellea.
T. Musculus Psoas magnus.
V. Appendix dextera diaphragmatis.
W. Intestinum coecum.
X. Portio coli intestini adscendens per epicolicam regionem dexteram.
Y. Intestinum colon transversum.
*. Ventriculus.
Z. Z. Intestina tenuia.
Γ. Γ. Γ. Quâ peritonaeum dissectum est.
Δ. Portio inferior vesicae urinariae nuda.
Θ. Vesicae pars superior peritonaeo contecta.
Λ. Ureter dexter.
Ξ. Pars anterior intestini recti peritonaeo induta.
Π. Intestinum rectum.
Σ. Anus.

Φ. Musculus sphincter ani.

Ψ. Funiculus vasorum spermaticorum in abdomine.

Ω. Quâ funiculus de abdomine exit.

β. β. Ductus deferens dexter, qui a spermaticis vasis secedens inclinatur ad posticam sedem vesicae urinariae.

γ. Vesicula seminalis dextera.

δ. Prostata.

ε. Insignis *Cowperi* glandula in hoc cadavere observata inter prostatam et bulbum urethrae. Pisi magnitudinem plerumque adaequat.

η. Vasa plurima dissecta, quae plexum constituunt vasorum *labyrinthi* nomine a nonnullis Anatomicis insignitum.

θ. Corpus penis nerveo-spongiosum seu cavernosum dexterum ab ischii osse separatum.

TABULA CXI.

Ex Cadavere.

Mulieris cadaver a sinistro latere conspectum, cute, musculis, costis, et innominato osse sinistro detracto.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Ut in Tab. CIX.
I. II. III. IV. V. Ut in Tab. CIX.
A. - M. Ut in Tab. CIX.
N. O. Pulmo sinister, ex duobus lobis coalescens.
P. Portio pericardii.
Q. R. R. Ut in Tab. CIX.
S. Limbus sinister lobi hepatis sinistri.
T. W. Abdominis cavea peritonaeo circumdata: *W.* quâ omentum transparet.
V. Ren sinistri lateris extra peritonaeum.
X. Musculus psoas sinister.
Y. Ureter sinister.
Z. Vesica urinaria.
Γ. Rectum intestinum.
Δ. Anus.
Θ. Vulva.
Λ. Clitoris.
Ξ. Clitoridis corpus cavernosum sinistrum.
Π. Vagina.
Σ. Corpus uteri peritonaeo abdominis inclusum.
Φ. Φ. Ligamentum uteri teres sinistrum.
Ψ. Vasorum spermaticorum funiculus.
Ω. Nervus ischiadicus ad posteriora revolutus.
β. Arteria iliaca exterior sinistra.
γ. Vena iliaca exterior sinistra.
δ. Arteria iliaca interior sinistra.
ε. Vena iliaca interior sinistra.
ζ. ζ. Arteria umbilicalis.

TABULA CXII.

Ex Cadavere.

Idem cadaver mulieris Tabula CXI. delineatum, elevato pulmone sinistro, truncato diaphragmate et vasis iliacis, abscisso peritonaeo et omento.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Ut in Tab. CIX.
I. II. III. IV. V. Ut in Tab. CIX.
A. - M. Ut in Tab. CIX.
N. Facies exterior lobi superioris pulmonis sinistri.
O. Ejusdem lobi facies interior.
P. Lobus inferior pulmonis sinistri.
Q. Ejus lobi pars concava insidens diaphragmati.
R. S. Cor pericardio circumdatum.
T. Arteria aorta, ex cujus arcu arteriae erumpunt *U.* innominata, *V.* carotis sinistra, *W.* subclavia sinistra.
X. Arteriae pulmonalis ramus sinister.
Y. Y. Venae quae ad cor sanguinem a sinistro pulmone reducunt et in sinum aperiuntur quadratum.
Z Z Nervus phrenicus sinister.
*. * Ramus recurrens nervi octavi paris sinistri.
Γ. Γ. Γ. Diaphragma dissectum.
Δ. Musculus psoas sinister.
Θ. Lien (In Tabula lineari scalptoris vitio deest divisio lienis a rene sinistro.
Λ. Ventriculus.
Ξ. Ξ. Quâ omentum dissectum fuit.
Π. Lobus hepatis sinister.
Σ. Portio transverso intestini coli.
Φ. Flexus intestini coli prope lienem.
Ψ. Portio coli intestini ad iliacam sinistram regionem descendens, ubi Ω. reflectitur in superiora ad postremam lumborum vertebram.

β. γ. Rectum intestinum: β. pars ejus superior et anterior peritonaeo contectum.

δ. Anus.

ε. ε. ε. ε. Intestina tenuia.

ζ. η. Vesica urinaria: ζ. pars superior peritonaeo contecta.

θ. Ureter sinister truncatus.

$\varkappa$. Ureter sinister quâ in vesicam aperitur.

λ. Urachus

μ. Ostium vaginae.

ξ. Corpus clitoridis nerveo - spongiosum sinistrum truncatum.

π. Clitoris.

ρ. Vagina.

σ. Uterus.

τ. Tuba Falloppii sinistra.

φ. Expansio tubae foliacea, seu laciniae quae ab extremitate tubae pendent.

ψ. Ovarium sinistrum ope expansionis membranaceae ω. tubae adnexum. Expansio illa vasis ornata a peculiari forma nonnullis dicitur *ala vespertilionis*.

TABULA CXIII.

Ex Cadavere.

Cadaver hominis adulti a posteriori parte delineatum, demptis musculis et vertebris dorsi et lumborum, costis dissectis, abscisso diaphragmate.

A. Vertebra dorsi suprema.
B. B. Costae primae.
2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Caeterae costae ex ordine.
C. C. Ossa iliûm.
D. D. Tuber ischii.
E. Os sacrum.
F. Vertebrae coccygis.
G. G. Diaphragmatis crassities.
H. Pulmo sinister.
I. Dexter pulmo.
K. Oesophagus.
L. L. Portio peritonaei abdomen universum posterius cingentis.
M. Hepar.
N. Lien.
O. O. O. Intestina tenuia, quae dempto peritonaeo in oculos incurrunt.
P. Pars dextera ascendens intestini quod colon dicitur.
Q. Qua colon descendit in regione epicolica sinistra.
R. R. Renes.
S. S. Capsulae atrabilares, seu renes succenturiati.
T. T. Arteriae aortae facies posterior.
U. Arteria iliaca sinistra.
V. W. Arteriae renales.
X. Truncus venae cavae.

Y. Z. Venae renales.

***. Nervus oesophagus.

a. Facies concava renis succenturiati sinistri, qua supremae parti renis incumbit.

b. b. c. c. Arteriae intercostales et lumbares a postica aortae facie erumpentes.

d. Arteria sacra media ex angulo procedens quem duae arteriae iliacae intercipiunt.

e. e. Arteriae capsulares.

f. f. Arteria spermatica sinistra.

g. g. Dextera arteria spermatica.

h. Vena capsularis sinistra, quae in renalem sui lateris aperitur.

i. Capsularis vena dextera cum trunco cavae communicans.

k. k. l. l. Venae spermaticae.

m. m. Venae lumbares.

n. o. Venae iliacae primariae seu communes.

p. p. Ureteris initium a pelvi renum.

q. q. Ureteres.

β. Anus.

γ. Bulbus urethrae.

δ. δ. Musculi levatores ani.

ε. ε. Musculi transversi perinaei.

ζ. ζ. Nervi pudendales longi inferiores.

η. η. Musculus obturator internus.

θ. θ. Ligamentum sacro - ischiadicum majus, seu ligamentum tuberoso - sacrum.

TABULA CXIV.

Ex Cadavere.

Idem Cadaver Tabula CXIII. repraesentatum dempto osse sacro, renibus, capsulis atrabilaribus, ureteribus, arteria aorta, peritonaeo.

A. - *D.* Ut in Tab. CXIII.
2. - *10.* Ut in Tab. CXIII.
E. E. Diaphragma sectum.
F. Pulmo sinister.
G. Pulmo dexter.
H. Oesophagus.
I. Trachea.
K. L. Bronchia.
M. Pericardium.
N. Arteria aorta, quâ per pectus et abdomen discendebat.
O. O. Venae pulmonales.
P. Truncus venae azygae.
Q. Ventriculus.
R. Hepar.
S. Truncus venae cavae adscendentis.
T. Lien.
U. Vena portarum, in quam sanguis traducitur venae *V.* lienalis, *W.* meseraicae, *X.* haemorrhoidalis.
Y. Arteria splenica.
Z. Arteria hepatica.
Γ. Arteria mesenterica.
Δ. Ductus coledochus.
Θ. Θ. Pancreas.
Λ. Origo mesenterii a vertebris lumborum.
Π. Π. Intestinum duodenum.

Σ. Σ. Intestina reliqua tenuia.
Φ. Pars intestini quod colon dicitur a dextris.
Ψ. Flexus ejusdem intestini prope hepar.
Ω. Portio intestini ejusdem a sinistris.
a. Quâ intestinum colon a regione iliaca sinistra adscendit in superiora, ut deinde deorsum contendat *b. b.* et *Rectum* appellatur.
*. Anus.
c. c. Vesicae urinariae paries posterior.
d. d. Ureteres.
e. e. Vesiculae seminales.
f. f. Ductus deferentes.
g. g. Musculi levatores ani truncati.
h. h. Musculi obturatores interni.
Caetera ut in Tabula CXIII.

TABULA CXV.

FIGURA I.

Ex Historia systematis salivalis, Auctore Io. Barth. Siebold.

A. Auris externae lobulus sursum elevatus.
B. Processus zygomaticus ossis malae.
C. Superficies externa corporis maxillae inferioris.
D. Os hyoideum.
E. Glandula parotis.
F. F. Ductus Stenonianus.
G. Glandula submaxillaris.
H. Glandulae labiales superiores.
I. - - - - - - - inferiores.
K. Glandulae thyroideae pars.
L. L. Musculus masseter.
M. - - - buccinator.
N. - - - zygomaticus major.
O. Musculi orbicularis palpebrarum pars exterior.
P. Musculus levator anguli oris.
Q. - - - orbicularis oris.
R. - - - depressor anguli oris discissus.
S. - - - quadratus menti.
T. - - - temporalis.
U. - - - attollens auriculae.
V. Musculi tres retrahentes auriculae.
W. Musculus occipitalis.
X. X. - - - platysmamyoides cuti reclinatae insertus.
Y. - - - sternocleidomastoideus.
Z. Z. - - - omohyoideus.
Α. - - - hyothyroideus.
Β. - - - sternothyro ideus.
Γ. - - - sternohyoideus.

Δ. Δ. Musculus biventer cervicis.

E. - - - splenius capitis.

Z. - - - levator scapulae.

Θ. Musculi scaleni.

I. I. Truncus carotidum communis.

K. Carotis externa. Λ. Interna.

M. Arteria thyroidea superior.

N. - - - maxillaris externa: *a*. ramus ad musculum triangularem menti et platysmamyoideum: *b*. *b*. rami masseterici: *c*. arteria submentalis: *d*. arteria labii inferioris: *e*. arteria coronaria labii inferioris: *f*. arteria coronaria labii superioris: *g*. nasalis lateralis: *h*. nasalis inferior et media: *k*. ramus anastomoticus cum arteria infraorbitali.

Ξ. Arteria occipitalis: *m*. auricularis posterior: *n*. auricularis inferior ex posteriori: *o*. ramus massetericus ex trunco carotidis externae.

Π. Arteria transversa faciei: *p*. ramus massetericus: *q*. *q*. rami ad laminam aponeuroticam musculi temporalis eamque perforantes: *r*. ramus ad musculum masseterem: *s*. *s*. rami ex eodem ramo *r*. ad ductum Stenonianum: *t*. ramus cum palpebrali communicans: *u*. ramus ad musculum zygomaticum majorem.

P. Arteria temporalis superficialis: *w*. arteria temporalis media: *x*. auricularis superior: *y*. temporalis superficialis posterior: *z*. temporalis superficialis anterior.

Σ. Arteria infraorbitalis: *α*. ramus anastomoticus cum labiali: *β*. ramus anastomoticus cum nasali laterali.

T. Ramus arteriae palpebralis inferioris: *γ*. ramulus ad musculum orbicularem palpebrae externum: *δ*. *δ*. ramuli cum transversa faciei communicantes.

Y. Arteria mentalis: *ε*. ramus posterior cum arteria labiali connexus: *θ*. ramus medius cum eadem communicans: *λ*. ramus anterior musculo quadrato insertus.

Φ. Arteria cervicalis adscendens: *μ*. arteria pharyngea adscendens.

I. Nervus occipitalis maximus posterior a secundo nervo cervicali.

II. Fasciculus nervorum cervicalis paris tertii: *1.* nervus occipito - auricularis recurrens: *2.* nervus subcutaneus colli medius superficialis minor: *3.* nervus auriculae medius: *4.* nervus subcutaneus colli magnus profundus: *5.* ramus ejus superior et adscendens: *6.* ramulus ejusdem externus: *7.* ramulus internus: *π.π.π.π.* filamenta nervea, quae substantiam parotidis intrant: *8.* nervus ramuli interni cum duri ramo anastomotico colli superiori communicans: *9.* ramulus superior adscendens rami inferioris ex subcutaneo colli magno profundo.

III. Fasciculus nervorum cervicalis quarti.

IV. Nervus cervicalis quintus.

10. Nervus temporalis superficialis ex ramo tertio quinti paris: *11.* rami auriculares anteriores ex eodem.

12. Ramus temporalis ex nervo duro parotidem perforans.

13. Ramulus anastomoticus cum ramo temporali superficiali.

14. Ramus zygomaticus ex duro: *15.* facialis superior ex eodem: *16.* facialis medius ex eodem.

17. Tres rami ex ramo faciali inferiori nervi duri.

18. Ramus duri anastomoticus colli superior: *19.* ramulus ejusdem superior cum ramo facialis inferioris ex duro communicans: *20.* ramus inferior: *21.* ramulus ex eodem nervos exhibens ad musculum triangularem, quadratum, platysmamyoideum et cutem: *22.* ramulus alter cum ramo adscendente et descendente nervi subcutanei colli medii profundi per anastomosim confluens.

23. Nervi duri ramus occipitalis.

24. Ramus nervorum temporalium cutaneorum, qui exit per incisuram aponeuroseos musculi temporalis, et cum ramo zygomatico ex duro communicat.

25. Nervus infraorbitalis una cum ramis glandulas labiales superiores versus tendentibus.

26. Nervus mentalis per foramen mentale egrediens et divisus in quatuor ramos, quorum tres ad glandulas labiales inferiores, quartus cum faciali inferiori duri anastomosin subit.

FIG. II.

Ex eodem Opere.

a. Meatus auditorius cartilagineus.
b. Processus styloideus: *c.* processus mastoideus.
d. Cornu majus ossis hyoidei.
e. Ramus maxillae inferioris dexter serra dissectus.
f. Corpus maxillae inferioris in sinistro latere prope symphysim dissectum.
g. Aspera arteria.
h. Lingua versus sinistrum latus ducta.
i. Frenulum linguae.
k. Glandulae parotidis lobi ramo maxillae inferioris incumbentes.
l. Ductus Stenonianus cum radiculis majoribus.
m. Ejusdem ductus decursus per adipem ad musculum buccinatorem.
n. Glandula parotis accessoria: *α.* ejusdem ductulus ductui Stenoniano insertus.
o. Glandula submaxillaris cum sublinguali cohaerens.
p. p. Ductus Whartonianus cum quatuor radiculis e glandula submaxillari exsurgentibus.
β. β. Setae, quibus ostia utriusque ductus Whartoniani juxta frenulum supra papillas in conspectum veniunt.
q. q. Glandula sublingualis cum submaxillari connexa.
γ. γ. γ. Novem setae quae ostia novem ductulorum glandulae sublingualis indicant.
r. Glandula thyroidea.
s. Musculus zygomaticus major.
t. t. - - - masseter.

u. u. Musculus sternocleidomastoideus.
v. - - - styloglossus.
w. - - - stylohyoideus.
x. Digastrici musculi maxillae venter anterior abscissus.
y. - - - - - - venter posterior.
z. Musculus rectus anterior capitis major.
A. Musculi levatoris anguli scapulae pars superior.
B. - - - scaleni anterioris pars.
Γ. Musculus obliquus capitis superior.
Δ. - - - - - - - - - inferior.
E. E. - - - mylohyoideus.
Z. - - - geniohyoideus.
H. - - - hyothyroideus.
Θ. - - - sternothyreoideus.
K. - - - sternohyoideus.
Λ. Λ. - - - omohyoideus dextri et sinistri lateris.
M. M. Truncus carotidum communis dexter.
N. - - - - - - - - - - - sinister.
Ξ. Carotis interna.
Π. Π. - - externa.
P. Arteria thyroidea superior.
Σ. Truncus arteriae maxillaris externae: δ. ramus ex eadem communicans cum arteria maxillari inferiori: ε. ramus ad styloglossum: ζ. ramus ad glandulam submaxillarem.
T. Arteriae maxillaris externae scilicet labialis rescissae truncus.
Φ. Arteria submentalis: η.η.η. rami ad glandulam submaxillarem: θ.θ.θ. rami ad glandulam sublingualem.
Ψ. Arteria occipitalis: κ. ramus auricularis posterior: λ. arteria stylomastoidea: μ. rami ad musculum sternocleidomastoideum: ν. auricularis anterior: ξ. superior auricularis: π. temporalis superficialis: ρ. temporalis media: ς. temporalis superficialis posterior: τ. anterior: υ. arteria transversa faciei: φ. ramus ad masseterem ex eadem: χ. ramus ad musculum temporalem

et orbicularem palpebrarum: *ψ*. ramus ex eodem ad parotidem accessoriam: *ω.ω.ω*. rami ex carotide externa ad parotidem.

1. Nervus temporalis superficialis ex ramo tertio quinti paris retro arteriam temporalem progrediens: *2*. nervus auricularis ex eodem.

I. Nervus durus, seu communicans faciei: *3*. ejusdem ramus temporalis: *4*. *5*. ramuli, qui temporalem nervi duri cum temporali ex tertio quinti paris conjungunt: *6*. ramus zygomaticus: *7*. ramus facialis superior: *8*. nervus ex faciali superiori duri ad glandulam parotidis accessoriam: *9*. nervus facialis medius: *10*. nervus facialis inferior: *11*. rami auriculares posteriores ex duro: *12*. ramus ex duro ad musculi digastrici ventrem posteriorem.

II. Par cervicale primum.

III. Par cervicale secundum: *13*. anastomosis inter par cervicale secundum et accessorii ramum exteriorem: *14*. ramus anastomoticus cum ramo descendente ex nono.

IV. Par cervicale tertium: *15*. ramus anastomoticus cum ramo descendente ex nono.

V. Par cervicale quartum.

VI. - - - - quintum.

VII. Nervus intercostalis.

VIII. Nervus vagus.

IX. Nervus nonus, seu hypoglossus.

X. Ejusdem ramus descendens.

XI. Ramus laryngeus octavi paris.

XII. Nervi accessorii filamenta in musculum sternocleidomastoideum se demergentia.

XIII. Nervus lingualis quinti paris: *16*. rami ad glandulam submaxillarem ex eodem: *17*. ramus mylohyoideus ex ramo descendente maxillaris inferioris ad musculum mylohyoideum, et ventrem anteriorem digastrici maxillae: *18*. nervi molles carotidem externam concomitantes: *19*. nervi molles arteriam maxillarem externam et submentalem obducentes.

XIV. Ramus superior seu adscendens subcutanei colli magni profundi: *20.* ramulus ejusdem externus: *21.* ramulus internus et cum duro anastomoticus: *22.* nervus auriculae medius.

XV. Ramus inferior seu descendens subcutanei colli magni profundi: *23.* ejusdem ramulus superior cum nervo duro anastomoticus: *24.* ramulus anastomoticus.

FIG. III.

Ex Cadavere.

Situs glandularum submaxillarium et sublingualium.

A. A. Limbus inferior maxillae.
B. Quâ nectebatur venter anterior musculi digastrici.
C. Os hyoideum.
D. Cartilago thyroidea.
E. - - - cricoidea.
F. Initium arteriae asperae.
G. G. Musculus masseter in utroque latere.
H. - - - geniohyoideus.
I. I. Musculi genioglossi.
K. K. Musculus sternocleidomastoideus in utroque latere.
L. L. Truncus carotidum communis.
M. M. Venae jugulares.
N. N. Portio parotidum inferior.
P. P. Glandulae submaxillares.
Q. Q. Glandulae sublinguales.
r. r. Nervus hypoglossus ex octavo nervorum pare.
S. S. Nervus gustatorius ex tertio ramo quinti paris.

FIG. IV.

Ex Cadavere.

Fauces.

A. Labium superius.
B. B. - - - inferius.
C. C. C. C. Anguli oris dissecti.
D. Frenulum labii inferioris.
E. - - - - - superioris.
F. Lingua.
G. G. Columnae anteriores, quibus arcus palati quodammodo sustinetur, scilicet musculi glosso - staphylini.
H. H. Columnae posteriores quae fiunt a musculis palato-pharyngeis.
I. Uvula.
K. Linea albescens palatum dirimens.
l. l. Tonsillae.
m. Glandulae labiales, quae sub interiori labiorum membrana sitae sunt.

FIG. V.

Ex Albini Academ. Annotat. Lib. III.

a. Palatum stabile intra ordinem dentium superiorum.
b. Palatum molle.
c. Uva.
d. Rugae. In iis, interque eas rugae parvae multae, eminentiae, tubercula, sinus.
e. Tuberculum pone dentes tomicos medios, in cujus medio papilla, tamquam in annulo quodam contenta; a lateribus lacusculi.
f. g. h. Linea palati: *f. g.* hîc levis sulcus: *f.* hîc rugosa.
i. Mucro supereminens.

k. Lacunae ad latera mucronis *i.*

l. b. c. Foraminula: *l.* in postremis palati stabilis partibus: *b.* in palato molli: *c.* in uva.

m. Areolae circulares continentes foraminula plura uno.

n. Tonsillae foraminibus, hiatibusque suis patentes.

o. Via ad narium capacitatem.

p. p. p. Hinc fauces ex transverso resectae.

FIG. VI.

Ex Santorini *Septemd. Tabul.*

Repraesentat linguam e sua sede depositam cum velo palatino ex anteriore ejus parte, omnique reliquo palato ac dentibus, una cum maxilla inferiori paulo citra ipsius angulum ex utroque latere serra dissecta.

A. Linguae dorsum: *a.* ipsius linguae apex: *b.* ejusdem media linea: *c.* linguae radix seu basis, in qua *d. d.* papillae, omnium maximae, conicae inversae.

e. Glandula sublingualis, cujus acies est *f.* qua dumtaxat oscula patent.

g. Summa ac gibba epiglottidis pars, cui fere imminet columella *B*, seu uvula.

h. h. Bini utrinque arcus uvulae adstantes, quibus glandulae tonsillae *i. i.* comprehenduntur.

k. Oscula tonsillarum, quae ab lateribus basim linguae spectant.

C. C. Maxillae inferioris latera, serra transversim ad postremos genuinos dentes excissa.

D. D. Anguli maxillae ejusdem.

E. Musculus styloglossus.

F. F. Musculi pterygoidei interni.

G. G. - - - mylopharyngei.

H. Pars membranae oris, quae partim lateribus linguae, partim glandulae sublinguali respondet.

..*. In ea membrana glandularum vestigia, quae in opposita ejus parte conspiciuntur.

m. m. Corniculi processuum pterygoidum, e quibus praesertim musculi *n. n.* pterygopharyngei exoriuntur.

I. I. Musculi tubarum novi, sive circumflexi palati.

K. K. Musculi pharyngostaphylini, seu palatopharyngei. Anterior eorum pars supra musculos salpingostaphylinos infra palatum osseum ex uno latere in aliud in arcum flexa continuatum musculum constituere videtur.

l. l. Posterior eorum pars.

L. L. Musculi salpingostaphylini.

o. o. o. Musculi exiles glossostaphylini, seu constrictores isthmi faucium; quorum summae fibrae *.*. cum transversis ad decussim ductae, in fasciculos discretae versus palati ossa protenduntur.

p. Illa musculi buccinatoris pars, quae a pterygoidis corniculo exoritur.

*I.K.L.h.l.o.**. Palatum mobile, seu velum palatinum.

M. N. O. Palatum stabile, cujus posteriori parte membranacea deducta, palati ossa *M. M.* in conspectum veniunt.

N. Linea quae in Fig. IV. est *f. g.*

O. Rugae pone dentes incisores.

q. q. Dentes molares: *r. r.* canini: *s. s. s. s.* incisores.

FIG. VII.

Ex eodem Opere.

Dissecta a summo ad imum pharynge posterior praesertim palatini veli, linguae, ac laryngis pars in conspectum venit.

A. A. A. Pharyngis postica pars secundum longitudinem discissa et utrinque ad latera revoluta, frequentissimis glandulis *.*.*.*. conspersa.

a. a. Musculi pterygopharyngei, et *b. b.* mylopharyngei.

B. Septum cavum narium dividens ad posteriora in bina foramina *C. C.* quae dicuntur nares internae.

D. D. Tubarum postica pars cartilaginea tegente membrana spoliata, in quarum sinistram conjicitur specillum *c.*
E. E. Musculi salpingostaphylini.
F. Teres columellae corpus, sive uvula, in quam bini musculosi lacerti sese dimittunt.
G. Musculus pharyngostaphylinus in fibrarum lacertos diremptus, quorum *H. H.* inferior ex origine, incessu atque termino thyropharyngopalatinus nominandus videtur: *d.d.* tenuior earum fasciculus per posticam mobilis palati faciem ad uvulae basim concurrens: *e.e.* alter fascis aliquanto latior in priore penduli palati parte.
f. f. Musculus salpingopharyngeus.
I. I. Lingua conspicuis glandulis ad basim instructa.
g. g. Tonsillae seu amygdalae.
K. Epiglottis sursum protracta, cujus interior facies, et lateralia ligamenta *h. h.* conspiciuntur.
L. Glottis, quam constituunt quatuor ligamenta *i. i.* bina superiora, ac totidem *k. k.* inferiora.
l. l. Elliptica ventriculorum laryngis orificia.
m. m. Glandulae arytaenoideae.
n. n. Arytaenoidearum capitula.
M. M. Foveae ab thyroidis cartilaginis interna facie, et arytaenoidearum lateribus interceptae ex hoc laryngis positu emergentes.
o. o. Corpuscula glanduliformia.
N. Extrema anterior pharyngis pars, sursum cum larynge evecta, et in rugas contracta.
O. Musculus stylopharyngeus.
P. - - - styloglossus.
Q. - - - stylohyoideus.

TABULA CXVI.

FIGURA I.

Ex Loderi *Tabul. Anatomicis.*

Glandula thyreoidea ex cadavere viri quadraginta annor. desumpta.

1. 1. 1. Cartilago thyreoidea.
2. - - - - cricoidea.
3. Ligamentum cricothyreoideum medium.
4. 5. 6. 7. Annulus cartilagineus quintus, sextus, septimus, octavus etc. tracheae.
8. 8. Membrana musculosa hosce annulos inter se nectens.
9. 10. 11. Glandula thyreoidea: *9. 10.* partes ejus laterales: *11.* pars media.

FIG. II.

Ex Cadavere.

Musculus glandulae thyreoideae, qui nondum fuerat delineatus (1).

a. Basis ossis hyoidei.
b. b. Ejus cornua seu latera.
c. c. Cartilago thyreoidea.
d. d. Processus superiores cartilaginis thyreoideae.
e. e. - - - inferiores.
f. Cartilago cricoidea.
g. Trachea.
h. h. Glandula thyreoidea.
i. Musculus glandulae thyreoideae.
k. Origo ejus a margine inferiori baseos ossis hyoidei.
l. Quâ finem habet in glandula thyreoidea.

(1) Vide Soemmerring *de Corporis humani fabrica*. Tom. III.

FIG. III.

Ex Cadavere.

Larynx et trachea viri quadraginta annorum, dempta interna membrana, et musculosa tunica annulos cartilagineos nectente; ab anteriori parte.

a. Basis ossis hyoidei.
b. b. Ejus cornua.
c. c. Ossicula triticea.
d. d. Cartilago thyreoidea, duo plana referens.
e. e. Processus ejus cartilaginis superiores qui ligamentorum ope cum osse hyoideo connectuntur.
f. f. Processus inferiores, qui cum lateribus cricoideae articuli specie cohaerescunt.
g. Epiglottidis facies anterior.
h. Cartilago cricoidea.
i. Cavum laryngis, seu paries posterior cricoideae.
k. k. Annuli cartilaginei tracheae.
l. l. Quâ annuli cartilaginei duo in unum confluunt.
m. m. Pars bronchiorum.

FIG. IV.

Ex Loderi *Opere citato* (1).

Larynx et trachea a parte posteriori.

1. Basis ossis hyoidei.
2. 2. Ejusdem ossis cornua majora.
3. 3. Ossicula triticea seu cornua minora.
4. 4. Epiglottis.
5. 5. Cartilaginis thyreoideae plana duo.
6. 6. Ejus processus superiores.
7. 7. Ligamenta thyreohyoidea lateralia.

(1) Reliquae Tabulae hujus Figurae, exceptis XV. XVI. ex eodem *Loderi* Opere depromptae fuerunt.

8\. 8. Ossicula ovalia quae in iis ligamentis interdum occurrunt.

9\. 9. Cartilaginis thyreoideae processus inferiores, qui membranae capsularis ope cartilagini cricoideae junguntur.

10\. 10. Cartilaginis cricoideae pars posterior. In ea foveae apparent, quibus insident musculi Cricoarytaenoidei postici.

11\. 11. Cartilagines arytaenoideae.

12\. 12. Membrana musculosa - glandulosa, quae complementum constituit annulorum cartilagineorum tracheae et bronchiorum.

FIG. V.

Cartilaginis thyreoideae facies anterior.

1\. 1. Planum dexterum.

2\. 2. - - - sinistrum.

3\. 3. Linea obliqua.

4\. Angulus in quo plana concurrunt.

5\. Incisura.

6\. 6. Processus superiores.

7\. 7. Ossiculum ovale. Confer Fig. IV. 8. 8.

8\. 8. Processus inferiores.

9\. Superficies articularis qua processus inferior jungitur cartilagini cricoideae.

10\. Foramen, raro occurrens, per quod transibat arteria laryngea cum vena socia.

FIG. VI.

Ejusdem cartilaginis facies posterior.

1\. 1. Planum dextrum.

2\. 2. - - - sinistrum.

3\. Planorum concursus.

4\. Incisura.

5. 5. Processus superiores.
6. 6. Ossicula ovalia.
7. 7. Processus inferiores.

FIG. VII.

Cartilaginis cricoideae facies anterior.

1. Pars anterior.
2. Partis posterioris superficies interna.
3. 3. Facies laevis, cui insidet basis utriusque cartilaginis arytaenoideae.
4. 4. Regio, cui accumbit processus inferior cartilaginis thyreoideae.

FIG. VIII.

Ejusdem cartilaginis facies posterior.

1. 1. Fovea in quovis latere, cui insidet musculus Cricoarytaenoideus posticus.
2. Linea eminens, qua fovea dextra a sinistra distinguitur.

FIG. IX.

Cartilaginis arytaenoideae dextrae facies anterior.

1. 1. Basis.
2. Apex.
3. Corniculum seu capitulum apici insidens.
4. Laevis faciecula, qua cartilagini cricoideae jungitur.

FIG. X.

Ejusdem cartilaginis facies posterior.

1. 2. 3. 4. Ut in Fig. IX.

FIG. XI.

Larynx per longitudinem discissus, ut interior superficies appareat.

1. 1. Cartilago cricoidea discissa.
2. 2. Musculus cricoarytaenoideus posticus.
3. 3. Membrana musculoso - glandulosa discissa.
4. 4. Plana duo cartilaginis thyreoideae.
5. 5. Processus superiores ejusdem cartilaginis.
6. 6. Ossicula ovalia.
7. 7. Pars ligamenti thyreohyoidei lateralis resecti.
8. 8. Cartilagines arytaenoideae.
9. 9. Membrana, quae a quavis cartilagine arytaenoidea ad epiglottidem procedit.
10. 11. 12. Epiglottis: *10.* pars media: *11.* basis: *12.* apex.
13. Ligamentum thyreoepiglotticum.
14. Ligamentum glottidis superius dextrum.
15. Inferius glottidis ligamentum dextrum.
16. Ventriculus dexter laryngis.
Eadem partes in sinistro latere numeris notatae non sunt.
17. Interior facies laryngis.
18. Tracheae facies interna, atque in ea, quemadmodum in epiglottide et larynge plura ostiola apparent glandularum mucipararum quibus abundant partes istiusmodi.

FIG. XII.

Glandula cartilaginis arytaenoideae.

1. Cartilago cricoidea a sinistro latere spectata.
2. Cartilaginis thyreoideae processus inferior.
3. Ejusdem processus superior.
4. Cartilaginis ejusdem planum sinistrum obiter indicatum.
5. Cartilago arytaenoidea sinistra.
6. - - - - - - - dextra.

7. Epiglottis.
8. Membrana quae a cartilagine arytaenoidea ad epiglottidem procedit.
9. Glandula cartilaginis arytaenoideae.

FIG. XIII.

Bronchia cum glandulis suis ab anteriori parte.

1. Tracheae pars.
2. Bronchiorum ramus dexter.
3. 3. Ejus rami minores abscissi.
4. Bronchiorum sinister ramus.
5. 5. Ejus rami minores abscissi.
6. 6. Glandulae bronchiales.

FIG. XIV.

Bronchia cum glandulis suis a facie posteriori.

1. 1. 1. Membrana musculoso - glandulosa, quae complementum constituit annulorum tracheae et bronchiorum.
2. 2. Glandulae bronchiales.

FIG. XV.

Ex Ruysch Thes. anat. VII.

Divisio rami majoris bronchii in minores ramos et surculos.

1. Ramus major.
2. 2. Surculi minores, ceracea materia repleti.

FIG. XVI.

Ex CHESELDEN'*s Anatomy Tab. XXXIV.*

Cor foetus maturi cera repletum cum vasis pulmonalibus.

1. Ventriculus dexter.
2. Atrium dextrum.
3. - - - sinistrum.
4. Venae pulmonales dextri lateris.
5. - - - - - - - sinistri lateris resectae.
6. Arteriae pulmonalis truncus.
7. - - - - - - - ramus sinister.
8. Ramuli minores hujus arteriae ad sinistrum pulmonem pertinentes.
9. Ramus arteriae pulmonalis dexter resectus.
10. Aorta.
11. Ductus arteriosus Botalli.
12. Vena cava superior.

FIG. XVII.

Lobuli minores pulmonis dextri cum cellulis seu vesciculis aereis fortiter inflatis.

FIG. XVIII.

Pulmonis sinistri vasa per corrosionem praeparata.

Rami arteriae pulmonalis rubra cera repleti fuerunt, rami venarum pulmonalium viridi, rami bronchiorum flava.

TABULA CXVII.

FIGURA I.

Ex Santorini Septemd. Tabul.

Capite a fronte occiput versus secto, interiora potissimum nasi, oris, et pharyngis fornicem exhibet.

A. A. Os frontis.
B. B. Frontalis sinus.
a. Processus ossis ethmoidis, qui crista galli dicitur.
b. b. b b Os sphenoides.
C. C. Ejus cavum, quo excipitur glandula pituitaria.
D. D Sinus ejusdem ossis, qui persaepe in binos dirimitur.
c. Ellipticum hujusce sinus ostium, quo mucus in cavum narium demittitur.
E. E. E. Septum narium, cujus maxima interior portio ablata est.
d. Turbinato supremo resecto, unam ex ethmoideis cellulam ipsi respondentem exhibet.
e. Ellipticum foramen, quod sinui respondet, qui statim supra medium turbinatum os prope sinum ossis unguis usque supra oculi orbitam scandit.
f. Sinus supero turbinato ossi jam ablato respondens.
F. Quartum os minimum turbinatum Santorini.
G. Os turbinatum tertium seu supremum.
H. Os turbinatum superius.
I Os turbinatum inferius.
K. Idem os in latere dextro resectum.
g. g. Cartilaginosa Eustachii tubarum latera.
h. h. h. h. Mucosi sinus.
i. i. Cavi recessus inter tubae latera et fornicem.
L. L. Apophysis magna occipitis ossis, secundum longitudinem per medium discissa, quae, fornicis instar, faucibus imminet.

j. Naris dexterae orificium.
k. k. Pinae narium.
l. l. Specillum per dexterum narium orificium immissum, ut septi narium pars, quae in sua sede occurrit, luculentius in conspectum veniat.
M. Os maxillare palatum stabile conformans.
m. m. Canales, sive viae foraminum Stenonii.
n. n. Musculi pharyngostaphylini et salpingostaphylini.
o. o. Glandulae, quae inter utramque membranam palati mollis ovali figura, exiguisque orificiis praeditae observantur.
p. p. Pili e labro superiore prodeuntes.
N. Uvula, cui adstant utrinque bini arcus *q. q.*
r. r. Glandulae tonsillae.
O. Epiglottis.
P. Lingua.
s. Pars glandulae sublingualis.
Q. Membrana oris.
R. R. Labrum superius.
S. S. - - - inferius.
t. t. Membrana oris in plicas disposita, ut musculus labiorum orbicularis *u. u.* appareat.
T. T. Maxilla inferior serra discissa.
v. Gengivae vestigium.
x. x. Dentium radices.
V. V. Fasciculi fibrarum ex superiori parte musculi genioglossi, ex inferiori vero geniohyoidei.
y. Pinguedo quae inter musculum labii inferioris elevatorem *z.*, et quadratum menti intercedit.
W. W. W. Via, quae e faucibus ad narium capacitatem abit.

FIG. II.

Ex eodem Opere.

Totam praecipue pharyngis posticam partem ostendit.

A. Pharingis pars summa membranacea, cujus portione *B.*

dissecta, atque ad latera revoluta, apparet extremitas cartilaginea *a*. tubae Eustachianae dextrae, in quam intromissum est specillum *b*.

c. Septum dividens nares internas *d*. *d*.

C. *C*. Musculi pterygopharyngei fibrae: *e*. *e*. ejusdem musculi fibrae reliquae emersae a corniculis processuum pterygoideorum.

f. *f*. Linea media, quae ad posteriora pharyngis descendit a summo fere ad imum.

D. *D*. Musculi mylopharyngei.

g. Processus styloides ossis temporum, a quo nascuntur musculi *E*. *E*. stylopharyngei.

F. Musculus styloglossus.

G. *G*. Musculi glossopharyngei. Huic musculo debetur tenuis lacertus *h*.

H. Musculus stylohyoideus.

I. Musculus biventer.

K. *K*. Cornua ossis hyoidis.

L. *L*. Musculi hyopharyngei.

M. *M*. - - - thyropharyngei.

N. - - - cricopharyngei. Fibrae ejus aliae superiores *i*. *i*. aliae autem sub his exoriuntur *k*. *k*. aliae autem horizontales sunt *l*. *l*. infra quas nonnullae *m*. satis conspicue in decussim feruntur. Omnes autem in oesophagum abeunt *O*.

n. *n*. Cornua segmentorum cartilagineorum tracheae.

P. *P*. Lobi glandulae thyroideae.

o. Musculus tubae novus, sive circumflexus palati.

p. Musculus salpingostaphylinus.

Q. *Q*. Glandula maxillaris.

R. Inferioris maxillae angulus posterior.

S. Musculus pterygoideus internus.

T. Musculus masseter.

*. *. *. Masseteris fasciculi tendinei.

U. Parotis glandula.

FIG. III.

Ex Loderi *Tab. Anatom.*

Pars oesophagi ex cadavere virili desumta, ab exteriori spectata et naturali magnitudine repraesentata.

a. a. a. a. Fibrae musculares *longitudinales* externae.
b. b. Fibrae *circulares* internae, quae remotis fibris longitudinalibus apparent.
c. c. c. c. Margo fibrarum longitudinalium, quae eam ob causam discissae et remotae fuerunt, ut fibrae circulares in conspectum veniant.

FIG. IV.

Ex eodem Opere.

Oesophagi ejusdem facies interna, prout discissa et in aqua explicata portione illius apparet.

a. a. Superior pars, pharyngi continua et ab illo abscissa. Plicas majores et magis obliquas sub aqua monstrabat.
b. b. b. Tunica interna plicas seu rugas longitudinales formans.
c. c. c. c. Tubercula ab induratis et prominentibus glandulis muciparis.
d. d. d. Vasorum sanguine turgentium ramuli hîc et illîc conspicui.
e. Tunica nervea, quae soluta tunica interna cernitur.

TABULA CXVIII.

Ex Halleri *Icon. Anatomic.*

FIGURA I.

Omentum.

A. A. Hepatis pars cava, reclinata, ut anterior sit quae erat inferior, margo vero anterior nunc superior sit.

B. B. Vescicula fellea.

C. Vena et fossa umbilicalis.

D. Lobulus, quem non bene a *Spigelio* vocant, cujus eminentia per omentum minus pellucet.

E. Ventriculus, cujus inprimis curvatura anterior apparet, sed tecta bullis inflati omenti.

F. Arteria et vena gastro-epiploica dextra.

G. Sedes anuli Pylori.

H. Lienis apex in cavitatem omenti antrorsum eminens.

I. Ligamentum quod lienem sustinet, et cui omentum se immittit.

K. Omentum majus, seu *gastrocolicum*.

L. Linea separationis omenti a mesocolo.

M. Origo omenti gastrocolici a ventriculi curvatura anteriore, ex qua lamina prodit *anterior* ipsiusmet omenti.

N. Glandulae conglobatae in hac linea, adjacentes origini omenti.

O. Linea originis omenti magni ab intestino Colo, seu lamina *posterior*.

P. Finis coecus omenti sinister.

Q. Omentum *minus Winslowi*, sive membrana macilentior, quae ex fossa ductus venosi se in curvaturam minorem ventriculi immittit.

R. Omentum colicum.

S. Pars mesocoli inter limitem dextrum omenti magni et conjunctionem Coli cum duodeno.

FIG. II.

Omnia quae in Fig. I. delineata fuerunt, sed omento majori utroque collapso, et colo intestino paulum deorsum tracto, aditus ille celebris omenti apparet.

A. A. Hepatis pars cava.
B. C. D. Ut in Fig. I.
E. E. Ventriculus prope vacuus, cujus minorem curvaturam lobulus *Spigelii* ingreditur, planum vero anterius hepar sinistrum protegit.
G. Pylorus, ex quo prima flexio Duodeni retrosum adscendit.
K. K. Omentum gastrocolicum collapsum.
O. O. Limes in colo, ex quo omentum gastrocolicum et colicum provenerunt.
Q. Q. Omentum minus.
S. S. Mesocoli partes.
T. T. T. Variae partes Coli.
V. Duodeni flexus secundus pene transversus, cui insidet vesicula fellis.
X. Duodeni flexus tertius, sive pars descendens, in quam ductus choledochus se immittit.
F. Y. Ligamentum sive membranae, quae a vescicula et continuo sulco transverso ad colon eunt trans duodenum.
z. *a.* Ligamentum hepatico-renale, sive peritonaei a rene ad hepar adscendentis plica duplex: z. limes sinister: *a.* dexter limes hujus ligamenti.
b. b. Ren dexter peritonaeo tectus.
c. Celebris ille *Winslowi* meatus, inter ligamentum hepatico-colicum et hepatico-renale, tum inter hepatis lobum et duodenum proximumque pancreas interceptus, paulum distractus, ut lunatum esse appareat.
d. d. Colon cum appendicibus pinguibus.
e. e. e. Intestina tenuia.
f. f. Pars pancreatis, quae inter flexuras duodeni se insinuat.

TABULA CXIX.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Ventriculus aere distensus, ex quo detractum est peritonaeum.

A. Oesophagi facies anterior.
B. Saccus caecus ventriculi.
C. Sedes anuli pylori.
D. Intestinum duodenum.
E. E. Portio peritonaei, seu exterior ventriculi tunica separata et revoluta.
F. Fibrae longitudinales sub extima tunica.
G. G. Circulares fibrae, quae sub longitudinalibus jacent.
H. H. Fibrae omnium interiores, quae oblique decurrunt.
I. Portio duodeni peritonaeo spoliata ut fibrae appareant circulares.

FIG. II.

Ex Cadavere.

Ventriculus a summo ad imum ita dissectus ut cavum ejus in oculos incurrat, et facies interior parietis posterioris.

A. B. Ut in Fig. I.
C. C. Arcus major seu fundus ventriculi.
D. Intestinum duodenum.
d. d. d. Quâ omentum ab inferiori ventriculi curvatura prodibat.
e. e. e. Crassities tunicarum ventriculi.
F. Plicae ad orificium ventriculi superius, quae in speciem

quamdam valvulae stellam quodammodo referentis compinguntur.

f. Anulus pylori, seu valvula anularis, qua inferius orificium angustius redditur.

g. g. Portio anuli dissecta, ut ejus crassities pateret.

h. h. h. Rugae intra ventriculi caveam plus minus prominentes.

FIG. III.

Ex Cadavere.

Pars extrema dextera ventriculi, ita dissecta et aquae immersa ut anuli pylori forma ad naturam repraesentari posset.

A. Interior ventriculi superficies.

B. Intestinum duodenum.

C. C. Valvula pylori summa diligentia expressa et delineata.

FIG. IV.

Ex Dissert. inaugur. Auct. H. P. Leveling de pyloro.

Sistit portionem duodeni et ventriculi a curvatura minori visam, inversam, repletam aere.

a. Apertura duodeni.

b. Portio ventriculi.

c. Fibrae circulares ad latera deflectentes inferius.

d. Fibrae deflectentes superius.

e. Fibrae aliae horizonti parallelae.

f. Aliae fibrae per ansas communicantes.

g. Limbus muscularis valvulam pylori efficiens.

h. Spatium laterale triangulare.

i. Membrana nervea et villosa duodeni reflexa.

l. - - - - - nervea et villosa ventriculi.

m. Circulares fibrae duodeni.

TABULA CXX.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Portio ventriculi et duodeni intestini aperta.

a. a. a. Dextera stomachi seu ventriculi portio.
b. b. Interior ventriculi superficies rugis et cryptis mucosis referta.
c. Anulus pylori.
d. d. Crassities ejusdem anuli.
e. e. Cavitas intestini duodeni rugis exasperata.
f. Ostium ductus coledochi et pancreatici.

FIG. II.

Ex Sandifort Tab. intestini duoden.

Duodeni inter hepar atque renem descensus, decursusque pone mesenterium, sublato ventriculo.

a. a. Ventriculus sursum reclinatus, ut curvatura ejus inferior jam sit superior.
b. b. Curvatura ventriculi major, unde abscissum omentum est.
c. Sedes anuli pylori.
d. d. d. Duodenum intestinum.
e. Jejuni principium.
f. Lien.
g. Ren dexter.
h. h. Hepar.
i. Vesicula fellea.

k. k. Mesenterium.

l. Quâ duodeni curvatura sese subjicit mesocolo.

m. Pars pancreatis.

F I G. III.

E x C a d a v e r e.

Interiora ventriculi et duodeni, inferiore eorum viscerum portione ablata.

a. a. a. Hepar ab inferiore parte spectatum.

b. Vesicula fellea.

c. c. Paries ventriculi superior ab interiore facie conspectus.

d. Rugae prope orificium oesophagi.

e. Anulus pylori.

f. f. Ejusdem anuli crassities.

g. Intestinum duodenum.

h. Ren dexter.

TABULA CXXI.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Portio intestini ilei hominis adulti.

A. Tunica exterior, quae intestinum complectabatur, reflexa.

b. Ejus pars, cui fibrae longitudinales adnexae sunt, ab intestino separatae.

C. Portio intestini exteriore tunica denudati, in qua fibrae longitudinales apparent, intimas fibras circulares obtegentes.

d. Fibrae circulares, quae remotis longitudinalibus veniunt in conspectum.

FIG. II.

Ex Albini Academ. Annotat. Lib. II.

Portio intestini jejuni hominis adulti, inversa, inflata, siccata. Exhibet nerveam in cellulosam versam, membranamque cellulosam mesenterii per intestinum excurrentem.

a. Tunica nervea in cellulosam versa.

b. b. Tunica cellulosa mesenterii, *c. c.* per intestinum excurrens.

f. Membrana mesenterii, quae in tunicam intestini communem abit.

h. Tunica musculosa.

l. Tunica communis cum musculosa.

m. m. Tunica interna.

n. n. n. n. n. Valvulae.

FIG. III.

Ex eodem Opere.

Portio intestini ilium hominis adulti, tunica nervea in cellulosam versa. Intestinum ab ea parte, qua cum mesenterio conjunctum fuerat, per longitudinem dissectum, ac deinde expansum. Detracta tunica interna, sola cellulosa illa exhibita est.

a. a. a. a. a. Arteriae impletae; quae cellulosae illi inhaerent.

FIG. IV.

Ex eodem Opere *Lib. III.*

Portio intestini ilium hominis adulti. Per longitudinem, ibi ubi intestinum cum mesenterio conjunctum, dissecta, et explicata. Detracta tunica communis cum parte musculosae. Impletae arteriae, et venae.

a. a. Tunica interna, villosa.

b. b. Tunica nervea, laxata et in humore explicata.

c. c. c. c. Pars tunicae musculosae, a qua reliquum ejus una cum communi *d. d. d. d.* separatum dependet. Fila musculosa expressa, quibus intestini ambitus orbiculatim circumdatus.

e. e. Intestinum integrum, non detracta communi.

f. Tres trunci arteriarum et venarum, qui e mesenterio venientes, ad hanc partem intestini accedunt. Procedunt primum inter tunicam communem et musculosam. Dein inter fila musculosae penetrant ad nerveam, ut expressum. Post discurrunt per nerveam *g.* sub filis musculosae.

h. Tres trunci arteriarum et venarum, qui e mesenterio venientes, ad hanc alteram intestini partem accedunt, hic, quum jam per nerveam procedunt, sub filis mu-

sculosae expressi. Trunci *g.* et *h.* per nerveam in ramos se spargunt, quibus se creberrime conjungunt, tum finitimi inter se, tum oppositi. Ab illis truncis *g.* et *h.* ramisque eorum, rami *i.* ad internam pertinent. Ab iisdem rami ad musculosam, qui inter ejus fila penetrant *k.* ubique: hic abscissi detrahendo partem tunicae musculosae cum communi *d.d.d.d.*; in qua iidem rami abscissi *l.* ubique; qui ramulis, in quos se spargunt, partim discurrunt inter fila musculosae, partim ad communem penetrant, pertinentque, creberrime conjunctis inter se.

m. Quatuor rami arteriarum et venarum, quos trunci ad intestinum accedentes *f.*, antequam musculosam subeant, exigunt. Hi se in ramulos inter communem et musculosam spargunt, iisque conjungunt tum inter se, tum cum supradictis *l.*

n. Similes rami ad hanc alteram intestini partem pertinentes.

FIG. V.

Ex Ruyschii Thes. max. Tab. III.

Segmentum intestini Ilei cum portione Mesenterii e corpore humano ventilabrum repraesentans.

A. A. Segmentum Mesenterii, per illud disperguntur venae cavae portiones ceracea materia repletae, ex quibus emergunt ramificationes tomenti instar tenues, peculiari reptatu gaudentes, an ob diversum, quem obtinent usum?

B. B. Portio intestini.

FIG. VI.

Ex Albini Academ. Annotat. Lib. III.

Portio intestini jejuni hominis adulti. Per longitudinem, qua parte cum mesenterio conjuncta erat, dissecta, et explicata. Venae impletae. Detracta tunica interna, nervea expressa, cum processibus in valvulas pertinentibus.

a. a. a. Nerveae processus in valvulam pertinens: ex quo reliqui cognoscentur.

b. b. Vena nerveae inhaerens: unde rami *c. c.* per processum excurrunt. Reliquis, quoniam ex his cognoscentur, notae non adscriptae. Detrahendo tunicam internam, ramuli ad eam pertinentes abscissi.

FIG. VII.

Ex eodem Opere.

Portio tunicae internae intestini jejuni hominis adulti, detracta a nervea, et explicata. Ab ea parte expressa, qua nerveae adhaeserat. Venae impletae: quarum ramuli a. ubique, ad eam pertinentes, a ramulis nerveae inhaerentibus, detrahendo tunicam internam abscissi.

TABULA CXXII.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Portio intestini jejuni hominis adulti per longitudinem ipsiusmet intestini dissecta et aqua mersa, a cujus interiore superficie valvulae seu rugae surgunt, quae connivente*s dicuntur. Earum valvularum extremitates in proximam valvulam sive superiorem sive inferiorem absque certo quodam ordine concurrunt.*

FIG. II.

Ex Jo. Nath. Lieberkuhn Dissertat. Anatomico-physiologica de fabrica et actione villorum intestinorum tenuium hominis 1745.

A. Particula intestini ilei, cujus arteriae rubra, venae viridi cera repletae sunt. Sedes eminentior est valvula Kerkringiana quae parte inferiore velut in furcam discedit.

B. Ejus furculae portio quae spectatoris dextrum latus respicit ope microscopii repraesentata.

FIG. III.

Ex eodem Opere.

Folliculos glandulosos, qui in ambitu villorum siti sunt, haec Figura nobis ostendit. Villorum praeterea apices ac vascula in his reptantia, nonnihil ad latus depressa conspicere licet. Folliculos autem a villis discernere difficile non est, parte enim infima tam spisse villi villis accumbunt ut interpositos folliculos distinguere non detur.

FIG. IV.

Ex eodem Opere.

Villosae intestinorum tunicae ea superficies, qua nerveae adhaeret. Corpuscula albicantia rotunda ad folliculos spectant, de quibus in Fig. III. dictum fuit. Grandiores crassioresque trunculi arteriarum ac venarum cum vasis nerveae membranae continuabantur; tenuiores autem ramuli villosam penetrabant, et ad villos procurrebant.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Portio intestini ilei quâ colon ingreditur, per longitudinem dissecta, aqua mersa et delineata ut discrimen innotesceret, quod inter valvulas hujus intestini, atque eas, quas in jejuno Fig. I. repraesentavimus intercedit.

FIG. VI.

Ex R. A. Hedwig Disquisit. ampullularum Lieberkühnii.

Particula intestini jejuni hominis ex horizontali verticaliter dissecta. Villi omnes cylindrici, spongiosi, conferti, microscopio aucti.

a. a. a. Suprema orificia villorum, quorum margines ex albo pellucidi erant.

b. Intestini tunicae.

c. Externa tunica, quae mesenterio formatur, albo-flavescens.

FIG. VII.

Ex Jani Bleuland Vasculorum in intestinorum tenuium tunicis detegendorum Descriptione.

Monstrat quomodo diversae intestini tunicae post verticalem incisionem comparatae sunt.

In villosa villi per medium divisi conspiciuntur, et quomodo tubuli lactiferi ex apice villi juxta tunicas eum constituentes decurrant ad cellulosam inter nerveam et villosam positam, minima tunicae villorum vascula videntur terminari in cavitatem tubuli lactiferi.

In nervea apparet congeries minimorum vasculorum rubro et albo colore distinctorum: nexa est cum musculari ope cellulosae laxioris. In musculari conspiciuntur fibrarum transversarum abscissi fines: haec artissime cum extima cohaeret.

FIG. VIII.

Ex eodem Opere.

Est particula intestini a parte extimae tunicae in liquore pellucido fluctuans sub microscopio conspecta

Apparent hic duo vascula rubra per longitudinem intestini, uti lactea, decurrentia, sed praeterea conspicitur mirandum rete tenuissimorum tubulorum, qui non nisi decolorem liquorem admiserunt, per arterias immissum, quorum nonnulli ad arteriosum, alii ad Lymphaticum systema pertinere videntur.

TABULA CXXIII.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Crassa intestina repraesentat eadem servata dispositione, quae in cadaveribus observatur.

A. A. Intestinum caecum.
B. Ilei finis.
C. C. Appendicula vermiformis.
D. Quâ colon sub jecinore flectitur in se ipsum, ut deinde recte decurrat *E. E.* sub ventriculo.
F. Quâ ad lienis regionem intestinum nonnihil adscendit, et flexu facto descendit *G.* per epicolicam regionem sinistram.
H. H. Portio intestini crassi in regione iliaca sinistra, a qua adscendit in superiora ultra postremam lumborum vertebram *I.*
K. K. Rectum intestinum.
L. L. Musculus *sfincter ani externus.*
m. Musculus *dilatator urethrae posticus* qui ab ipsomet ani sfinctere producitur.
n. Anus.
o. p. *Levatores ani.*

FIG. II.

Ex Santorini Septemd. Tabul.

Figurat ultimam intestini ilei partem, caecum cum appendicula, et primam coli partem.

A. Intestinum ileum abscissum, in quo

a. Reliquiae mesaraei sunt intestino innexi.

b. b. b. Tenues eminentiae adiposae sunt, in habitioribus cadaveribus conspicuae, quae appendicum pinguedinosarum officio fungi videntur.

B. Pars ilei crassis proxima, quae globosa propemodum videtur.

C. Ipsius ilei pars extrema compressa, et inter geminationem intestinorum caeci, et coli conjecta.

D. Principium coli, quod supra caecum assurgens, sub simam jecinoris partem procedendo se recondit.

E. E. Pars summa intestini caeci, quod deorsum versus angustatum conum fere repraesentat, cujus

F. F. Vertex in

G. G. Processum, seu appendiculam vermiformem continuatur.

H. H. Cellulae utrinque similes coli, et caeci, quas tria ligamenta, quae coli dicuntur, formant, quas inter cellulas

c. c. c. Rimae, seu rugae sunt, quae ex interiore intestini facie quasdam quasi valvulas referunt, in tertia hujusce Tabulae figura demonstrandas.

I. I. Unum ex tribus coli ligamentis, quod productum, tenuatumque caeci appendiculam vermiformem cum caeteris componit.

K. Novum nostrum ligamentum, quod non brevem extremi ilei partem caeco, atque vermiformi appendiculae colligat.

FIG. III.

Ex eodem Opere

Explicat eorumdem supra explicatas intestinorum partes contrario situ locatas ilei, caeci, et coli, aere inflatas, exsiccatasque, et contra ilei exitum in longitudinem deductas, ut facies interior ipsarum, atque adeo id, quod valvula Bavhini dicitur, in apertum proferatur.

A. Extremum intestinum ileum.

B. Pars ipsius globosa.

C. Ejusdem pars compressa, quae inter rugas caeci, et coli inseritur.

D. Pars nostri ilei ligamenti ex obliquo conspecta.

E. Pars extrema caeci, quae principium est appendiculae vermiformis pone intestinum evectae, et abditae.

F. Caeci cavea.

G. Coli cavea.

H. H. Duplicaturae membranarum caeci, quae intrinsecus eminentes valvularum nomen, et formam gerunt, ejusdemque generis sunt.

I. I. I. Duplicaturae, quae in coli capacitate indicantur.

K. Duplicatura caeteris omnibus longior, atque eminentior est, quae ex geminatis caeci, et coli membranis, seu parietibus conficitur, qua condita Bavhini valvula dicitur.

L. Exitus intestini ilei inter tunicas.

a. Intestini coli, et

b. Intestini caeci, e quibus valvula conficitur, cujus accurata forma altera parte acuta, altera rotunda saepissime huic respondet.

M. M. Extremae partes valvulae sunt, quae apertissime ex duplicatura, seu replicatione caeci, et coli conflari videntur.

FIG. IV.

Ex Cadavere.

Intestinum caecum aere distentum, exsiccatum, et apertum.

A. Finis intestini ilei.

B. B. Colon.

C. C. C. Valvulae intestini coli.

d. Valvula coli seu *Bauhini* duobus instructa labiis *e. f.* inferiore uno, *e. g.* altero superiore. Labia istiusmodi

habenis quodammodo reguntur *h. i.* quae dicuntur *retinacula* valvulae coli.

k. Appendicula vermiformis.

l. Ostium appendiculae vermiformis, in quo saepissime valvulam inveni *m.*

FIG. V.

Ex ALBINI *Academ. Annotat. Lib. III.*

Principium intestini crassi cum extremo tenui hominis adulti, per longitudinem resecta parte dimidia explicatum in aqua. Magnitudo vera.

a. b. Crassum.

c. Tenue.

d. d. d. Tunica musculosa, ab exteriore parte vestita externa tenui.

e. e. e. Tunica nervea, ab interiore parte vestita interna tenui *f. f.*

g. Valvulae conniventes crassi: *h.* hic effectae ex rugis intestini: *i. i.* hic ex processibus nerveae, interna vestitis.

k. Valvulae conniventes tenuis, constantes ex processibus nerveae, interna vestitis.

l. Valvula connivens magna, in qua ostium valvulae coli *m.*

m.n.n.o.p. Valvae due valvulae coli, factae ex tenui connexo cum crasso. In iis *n.* tunicae musculosae tenuis et crassi conjunctae inter se: *o.* tunica nervea tenuis, *p.* crassi, vestitae interna.

q. Pingue, inter communem et musculosam.

FIG. VI.

Ex Albini *Academ. Annotat. Lib. VI.*

Confinia intestini crassi et tenuis embryonis humani. Omnia inversa fuerunt.

a. Intestinum crassum. Paulatim angustatum fit intestinum vermiforme *b. b.* inde sensim quoque angustius.
c. Intestinum tenue.
Crassum et vermiforme absque villis; tenue villosum. In crasso et vermiformi stigmata, seu oscula glandularum.

FIG. VII.

Ex Cadavere.

Intestini recti portio per longitudinem dissecta ex cadavere viri quinquaginta circiter annorum, sub aqua explicata.

A. Pars superior intestini recti.
B. B. Anus ejusque rugae.
C. C. Ostium ani discissum.
D. D. Anulus valvulosus, qui faeces sustinet facile prolapsuras.
e.e.e. f.f.f. Pori ad folliculos seu mucosos sinus pertinentes, quorum humore intestinum lubricatur.
g. g. Nervea tunica cum villosa ea de ratione separata, ut carneae fibrae robustiores transversae *h. h.* conspici possent, quae sub longitudinalibus locum obtinuerunt.

TABULA CXXIV.

FIGURA I.

Ex SANTORINI Septemd. Tabul.

Inverso elevatoque hepate, ut sima ejus facies appareat, vesiculam fellis, naturalem ventriculi et pancreatis sedem repraesentat.

A. B. Hepatis sima facies, cujus *A.* pars sinistra, *B.* dextera.

C. Ligamentum per quod sinistra hepatis pars ad diaphragma alligatur.

*. Clavus quo ligamentum figitur, ut distentum remaneat.

D. Fissura jecoris, per quam in foetu vena umbilicalis excurrit.

a. a. Venae umbilicalis, aeque ac sinus venae portarum extremitas, qua ambo simul coeunt, secundum longitudinem discissa, ut

b. Osculum ellipticum, per quod sanguis e modo memoratis venis ad jecur abit, in conspectum veniat.

E. Teres ligamentum ex umbilicali vena.

c. Fissura minor, eam jecinoris partem distinguens, quae

F. Lobulus Spigelii nuncupatur.

d. Fissura rimae instar aliquando satis profunda in facie sima haud procul a cysti.

e. e. Excavatio jecinoris sive locus unde sensim jecur excavatur, ut vesicula fellis praelonga *G.* excipiatur.

f. f. Ductus cysticus tortuoso incessu donatus.

g. g. Ductus hepatici, qui in canalem hepaticum abeuntes *h.* in choledocum deinde, sive communem *i.* confluunt.

H. Venae portarum sinus, cujus inflexio *. venae splenicae incessum e liene et pancreate prodeuntis, eumdemque sinum subeuntis exhibet.

k. k. Conglobatae glandulae, quae non raro portarum lateribus adjacent.
I. I. Ventriculus.
K. Laeva ejusdem globosa pars.
L. Locus, cui interius ostium respondet, quod Cardias dicitur.
M. Oesophagus, circa quem fibrae carneae *l. l.*
N. Pars ventriculi dextera adscendens.
O. O. Intestinum duodenum, quo discisso atque explicato rugae apparent *m. m.* sive valvulae conniventes.
n. Osculum commune ductui choledoco et pancreatico.
o. Osculum superioris ductus pancreatici.
P. P. Pancreas sua in sede constitutum, atque ita sectum, ut plures ejus ramusculi *p. p. p.* in ductum pancreaticum abeuntes, et ipse ductus pancreaticus *q. q.* in conspectum veniant.
Q. Lien.
R. Intestini jejuni pars suprema resecta.
S. Meserei portio.
r. r. Globosae parvi omenti particulae conspicuae.

FIG. II.

Ex Cadavere.

Hepar ex facie cava.

A. Lobus sinister: *B.* dexter.
C. C. Peritonaeum cum ligamento quod hepar alligat ad diaphragma.
D. D. Portio diaphragmatis.
E. Lobus Spigelii.
F. F. Peritonaeum relinquens hepar ad ambitum ligamenti coronarii.
G. Vena portarum in portis.
g. Ejus ramus sinister: *h.* dexter.

i. i. Vena umbilicalis.
k. Ductus venosus in sua fossa.
l. l. Vena cava.
m. Truncus arteriae hepaticae.
n. n. n. n. Ejusdem arteriae rami.
o. Ramus arteriosus ad cystidem fellis.
p. q. Ductus hepatici a dextero et a sinistro lobo hepatis procedentes.
r. Ductus choledocus.
S. Vesicula fellis, a cujus collo ductus exit cysticus *t. u.* qui abit in choledocum *r.*
X. Pons seu *isthmus* hepatis.

FIG. III.

Ex Cheselden's *Anatomy.*

Venae intestinorum et vena portarum.

a. a. a. Venae ab intestinis ortae.
b. Truncus venae portarum.
c. c. Rami venae portarum hepatis substantiam perreptantes.

FIG. IV.

Ex Ruysch *Epist. Anatom. V.*

Vesicula fellea leviter inflata cum vasis suis.

a. Arteria cystica.
b. Ramuli ejus ad hepatis membranam transeuntes.
c. Ramulus arteriae hepaticae ad vesiculam felleam se conferens.
d. d. Vasorum absorbentium trunculi.

FIG. V.

Ex F. A. Walter Annotat. Academ.

Sistit membranas vesiculae felleae a se invicem separatas.

a. a. a. Tunica externa, peritonaei propago.
b. b. b. Secunda membrana nervea, cujus vasa solutione dissecta sunt.
c. c. c. c. Tunica interna vasculosa, in qua terminantur arteriae, venae, nervi.
d. d. d. Valvulae, cavo interno ductus cystici praetensae. Orificia mucifera in ductu cystico lector facile distinguet.

FIG. VI.

Ex Ruysch Epist. Anat. V.

Pars vesiculae felleae.

A. Collum vesiculae felleae.
B. Ductus cysticus, serpentino reptatu incedens.

FIG. VII.

Ex F. A. Walter Annotat. Academ.

Portio tunicae internae vesicae felleae ope microscopii Lieberkühniani plurimum augentis depicta. Solae venae materia ceracea rubra turgent.

TABULA CXXV.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Pancreas, Lien, duodenum intestinum, eorumque vasa injectione repleta. Omnia ab anteriori parte spectata.

A. A. Lien: *B.* superior extremitas qua suspenditur a diaphragmate: *C.* extremitas altera tenuior, inferius atque anterius respiciens.

D. D. Fissura, ceu rima tumentibus labris circumscripta per quam vasa intrant, aut egrediuntur.

E. Pancreas: *e. e.* extremum sinistrum: *F. F.* portio ejus, quae *parvum pancreas* seu pancreatis *caput* ab Anatomicis appellatur.

G. G. Intestinum duodenum.

H. Hepatica arteria: *I.* arteria coronaria ventriculi.

K. K. Arteria splenica, quae per lienem fere tota dispergitur: *k. k.* rami ejusdem arteriae qui latus petunt ventriculi sinistrum, paullo prius quam splenicae propagines lienem ingrediantur.

L. L. Vena splenica, quae sanguinem a liene traducit ad venam portarum: *l.* venula, quae in hoc cadavere unica erat arteriarum *k. k.* comes ventriculi sinistro lateri prospiciens.

FIG. II.

Ex Cadavere.

Ductus pancreatis excretorius ceracea materia repletus, duodenum autem intestinum per longum dissectum, ut papilla pateat, qua ductus ipse inter intestini rugas aperitur.

A. A. Pancreatis facies anterior ita dissecta, ut ductus excretorius qui per axin visceris decurrit, in oculos incurrat.

b. b. b. Ductus ipse excretorius communis princeps ceracea materia repletus, qui a tubulis perficitur *c. c. c. c.* ad invicem convenientibus. Tubuli autem ab acinis minimis ortum ducunt ex quibus pancreas componitur.

d. Ductus minor procedens ab inferiore parte crassioris extremitatis, et in principem ductum confluens.

e. Truncus communis ductuum *b. b. d.* qui in duodeni intestini caveam *g. g. g.* prominente papilla *f.* aperitur, et humorem ab acinis secretum in ipsum duodenum intestinum profundit.

FIG. III.

Ex Ruysch Epist. Anat. IV.

Truncus arteriae splenicae hominis, serpentino reptatu proserpens, cujus rami omnes, unico excepto, sunt abscissi.

A. Truncus arteriae splenicae.

B. B. Rami abscissi.

C. Ramusculi minutissimi ab extremo molliori et succoso nonnihil deorbati.

D. Vas arteriosum breve per ventriculum disseminatum (Fig. I *k. k.*).

E. Rami arteriosi aliquot per pancreas disseminati.

FIG. IV.

Ex eodem Opere.

Vena lienalis, ejusque productiones.

A. Truncus venae splenicae.
B. Vas breve venosum per ventriculum distributum.
C. Ramusculi minutissimi ab extremis mollioribus et succosis productionibus nonnihil privi.
D. Vena haemorrhoidalis abscissa.
E. E. Venulae per membranam Lieni connatam disseminatae.
F. Venula seu vas breve alterum.
G. Unum ex vasis lymphaticis venam splenicam concomitans.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Rami duo splenici cum annexis fasciculis.

A. Ramulus arteriae splenicae.
B. Ramulus venae splenicae.
C. Fasciculi ceu penicilli a se invicem deducti ut distinctius sese videndos exhiberent.

TABULA CXXVI.

FIGURA I.

Ex Loderi *Tabul. Anatom.*

Ren dexter cum capsula suprarenali ex cadavere viri annos XL. nati magnitudine naturali.

a. Renis superficies anterior.
b. b. Margo exterior convexus.
c. c. - - - interior.
d. d. Hilum.
e. Extremitas inferior. Superior tecta est capsula suprarenali.
f. Pelvis renalis.
g. g. Ureter.
h. Arteria renalis superior: *i.* inferior.
k. Vena emulgens seu renalis superior: *l.* media: *m.* inferior.
n. Capsulae suprarenalis superficies anterior: *o.* ejusdem extremitas superior: *p.* exterior: *q.* interior.
r. Sulcus.

FIG. II.

Ex eodem Opere

Ren sinister cum capsula suprarenalis.

a. - r. Omnia ut in Fig. I.

FIG. III.

Ex eodem Opere.

Capsula suprarenalis dextera a posteriori parte.

a. Extremitas superior: *b.* exterior: *c.* interior.
d. Pars renis.

FIG. IV.

Ex eodem Opere

Capsula suprarenalis sinistra a parte posteriori.

a. - *d.* Ut in Fig. III.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Capsula suprarenalis dextera, discissa, ab anteriori parte.

a. a. Extremitas superior: *b.* exterior : *c.* interior.
d. d. Lamina anterior: *e. e.* posterior.
f. Substantia interior, prout apparet, cum capsulà ab inferiori parte ad superiora verticaliter discinditur.
g. Eadem substantia, prout apparet, cum laminae magis a se invicem diducuntur.

FIG. VI. VII.

Ex Santorini Septemd. Tabul.

Ren dexter succenturiatus, seu capsula suprarenalis dextera cum vena sua. Fig. VI. indicat faciem posticam, VII. anteriorem.

FIG. VIII. IX.

Ex citato Opere Loderi.

Renes fetus masculini septimestris cum capsulis suprarenalibus.

a. Ren.
b. Capsula suprarenalis.
Apparet hîc renis partes nondum coalitas fuisse.

FIG. X.

Ex A. Schumlansky Dissert. de structura renum.

Dimidium renis ex homine adulto desumpti, verticali sectione divisi, quae per convexitatis et hili medium tendit, unius tantummodo extremitatis portione intacta relicta.

a. a. a. Renculi, scilicet lobi, qui simul coaliti renem constituunt.
b. b. b. Lineae, quae lobos a se invicem separant, quaeque solummodo mente concipiuntur.
d. Septum corticale, seu columna corticalis, quae inter medullares pyramides locatur, et duos conos per vertices sibi oppositos quodammodo aemulatur.
e. Pyramis medullaris seu substantia medullaris integra unius lobi.
f. Hilum renale per sui medium dissectum, vasis, pelvi et calycibus liberatum.

g. g. Segmenta medullaria, seu pyramides partiales quae in unam papillam confluunt.

h. Papilla per sectionem dimidiata quae in hilum prominet.

i. k. Duae aliae papillae integrae, remotis calycibus minoribus, quibus cinctae erant.

l. Hîc impressionem seu foveolam papillarem Auctor delineavit, quam tamen scalptor noster imitatus non est.

m. m. Ambitus papillae circularis, quem arcus vasorum majores circumscribunt.

n. Fornix cum suis vasculis dissectis.

o. Superficies, quae in toto rene observatur.

p. p. Eadem superficies in hilo renali.

Lineae, quibus superficies renis tam in hilo quam in omni sua circumferentia exarata est, nihil aliud sunt, quam rete aut plexus venarum superficialium, cujus areolae tamquam bases pyramidum *Ferrenii* considerantur.

q. q. Pyramides Ferrenii, quae ab ipsa superficie tendunt ad papillae apicem. Notandum est, has pyramides minores esse in natura, quam hîc expressae sunt.

r. Pars corticalis pyramidis *Ferrenii.*

s. Pars ejusdem medullaris.

t. Fasciculus medullaris duplici lineola expressus.

u. Prolongatio seu continuatio per corticem uniuscujusque fasciculi punctis expressa.

FIG. XI.

Ex eodem Opere.

Portio superficiei renis, microscopio aucta.

a. a. Venulae superficiales, quae ubique in superficie sibi invicem junctae formant plexum venosum.

b. Radiculae earum subtilissimae, quas ex ipso cortice recipiunt.

c. c. Areolae, quas venae superficiales circumlegunt, seu bases pyramidum *Ferrenii.*

d. Venula radiata in superficie in quinque ramos terminata, stellulam *Verheyenii* repraesentans.

FIG. XII.

EX EODEM OPERE.

Lamina seu planum papillae a superficie renis ad sui apicem dilaceratae in qua tantummodo sex pyramides Ferrenii (seu fasciculi medullares) delineatae sunt, microscopii ope ultra vigesimam circa rationem auctae.

a. a. Portio peripheriae renis.
a. b. a. b. Substantia corticalis.
b. c. b. c. Substantia medullaris.
b. b. Fornix vasculosus.
d. Papillaris impressio, seu foveola per sui medium divisa.
e. e. Arteria radiata ramosa.
f. f. Vena radiata ad utrumque figurae latus cum suis ramulis depicta.
g. Ramus arteriosus cum suis pedicillis et glomerulis globosis racemum sistens.
h. h. h. Venarum extremitates villosae quibus eae cum suis arteriolis coeunt.
i. i. Arteriolarum extremitates in tortuosas flexuras abeuntes, quae demum interiora petunt.
k. k. Bases pyramidum *Ferrenii.*
k. - d. Ipsa pyramis Ferrenii.
l. Ejus concameratio corticalis.
m. Prolongatio medullaris seu nucleus concamerationis corticalis.
n. Ductus serpentini urinarii.

o. Ductus urinarii recti.
p. Vascula abscissa, circa quae ductus recti flexi et surculi ad instar amplectuntur.
q. Continuatio prolongationis seu fasciculus medullaris.
r. Spatia inter fasciculos medullares pro locandis vasculis sanguineis; quae in figura exprimere non licuit.
s. s. Ductuum rectorum bifurcationes.
t. t. Ductuum lacerorum portiones, quae papillae soliditatem utcumque referunt.
u. u. Ductulorum orificia.

FIG. XIII.

Ex citato Opere Loderi.

Pars renis per corrosionem praeparati, cujus vasa arteriosa materiae ceraceae ope impleta sunt.

a. Arteriae renalis truncus.
b. b. Pars ambitus renis, substantiam corticalem formans.

FIG. XIV.

Ex eodem Opere.

Dimidium renis ex cadavere adulti hominis desumpti, per longitudinem dissecti, cujus vasa arteriosa injectionis ope nitidissime repleta sunt, ita ut materia rubra in ipsos tubulos Bellini *seu pyramides Ferrenii penetraverit.*

a. Arteria renalis superior seorsim ex aorta prodeuns.
b. Arteria renalis inferior.
c. c. Hilum renale.
d. d. d. d. Substantia corticalis ex vasculis innumeris serpentino ductu decurrentibus constans.
e. Substantia tubulosa seu medullares, tubulos Bellini seu pyramides *Ferrenii* formans.

TABULA CXXVII.

FIGURA I.

Ex Loderi *Tabul. Anatom.*

Pelvis renalis cum infundibulo.

a. a. Duo infundibula minora superiora.
b. Infundibulum majus superius, quod ex confluxu minorum *a. a.* nascitur.
c. c. Duo infundibula minora media.
d. Infundibulum majus medium ex unione minorum *c. c.* enatum.
e. e. e. Tria infundibula minora inferiora.
f. Infundibulum majus inferius, quod tria illa minora *e. e. e.* constituunt.
g. g. Pelvis renalis inflata et aperta.
h. Ureteris origo.
i. Ureter.

FIG. II.

Ex eodem Opere.

Ren juvenis per longitudinem dissectus, papillas, infundibula, pelvim renalem et originem ureteris monstrans.

a. Extremitas inferior.
b. - - - - - superior.
c. c. Hilum renale.
d. d. d. d. Substantia corticalis.

c. e. Substantia tubulosa.

f. f. Papillae.

g. Infundibulum minus, seu calyx duplicem papillam involvens.

h. Aliud ejusdem generis.

i. i. i. Infundibula minora, quae simplicem papillam recipiunt.

k. l. m. Tria infundibula majora, seu calyces majores.

n. Pelvis renalis.

o. o. Ureter.

FIG. III.

Ex Santorini *Septemd. Tabul.*

Vesicam aere distentam et nonnihil in latus conversam exhibet, ut praeter variam ejusdem fibrarum directionem vesicula seminalis, vas semen deferens, vas urinarium alterius lateris, et praesertim prostata ejusque ligamentum in conspectum veniant.

A. A. Vesica urinae.

B. Urachus.

C. Priores extimarum fibrae, quarum *a. a.* bina strata conspiciuntur, quorum alterum alteri subjicitur.

b. Fibrarum fasciculus, qui a prioribus decedens seorsim fertur.

c. c. c. Alii atque alii lacertuli qui infra dimidiam vesicam deflectentes, in arcum ducti in posteriora contendunt.

D. D. D. Fibrae intimae rete quodammodo inter se compingentes.

E. E. Fibrae inter extimas intimasque in stratum compositae.

F. Vas urinarium sinistrum desectum, quod non in anteriori vesicae parte, sed circa posteriora inseri maxi-

me constat, quodque quanto lumine hiet *d.* ostenditur.

G. Vesicula seminalis lateris ejusdem, pone quam conspicitur vasis deferentis flexuosa origo *H.* in quo quantum sit ejus orificium *e.* seu cavitas indicatur.

I. K. K. Num glandulae prostatae moles? *K. K.* An hîc capsulae pars reperitur laxe prostatam obducens, in quam extimae vesicae fibrae *. *. sese demittant?

f. f. Tenues fibrae, quae juxta priorem prostatae faciem e vesica deducuntur.

L. Ligamentum prostatae novum, quo tum prior prostatae pars, tum levatorum musculorum priora latera adducta inferiori pubis ossis faciei valide colligatur.

M. M. Hujusce ligamenti productiones inferiores, quae imis etiam levatoris ani fibris miscentur.

N. An productionum superiorum altera prostatae capsulae adjuncta? *g.* Capsulae vestigium a sinistris, aut si mavis, sectio.

h. h. An ligamenti productiones quae in capsulam disperguntur?

O. O. Fibrae arcuatae urethrae, ut videtur, isthmum supergressae.

i. i. Intimiores aliae, quae urethram amplectuntur.

l. Fibrarum interruptio.

P. Urethra, quam funiculus perstringit *m. m.* ne aer, quo vesica turget, incommode egrediatur.

o. Num ligamenti portio reflexa?

FIG. IV.

Ex eodem Opere

Varietatem incessus fibrarum vesicae aere distentae mirum in modum demonstrat, tum si solam spectari cum si priori comparari lubeat.

A. Vesicae pars cervici proxima, ex qua nonnullae fibrarum series emergunt, in vesicae fundum commigraturae, cujusmodi sunt

a. a. Bina fibrarum strata his Fig. III. *a. a.* respondentia.

b. b. Aliaque caeteros fibrarum fasciculos subeuntia.

B. B. Vesicae fundus, circa quem fibrae *c. c. c.* funduntur, singulis e partibus advectae.

C. Urachus, qui in vesicae summo constitutus, fibras excipit *d.* e priori potissimum parte profectas.

D. Vas urinarium dexterum singulis hinc inde validioribus fasciculis *e. e.* interceptum. Hisce additur *f f f.* fascis alter validissimus intimior, qui cum priores secet, fit ut vas urinarium undequaque iisdem comprehendatur.

E. Globosa vesicae eminentia, aut ejusdem dilatatio cujusmodi in homine et in brutis animantibus interdum observatur.

F. Hîc fibrarum vesicae implexus et textus ratio mirifice repraesentatur.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Vesicae sphincterem Santorinum hac figura exhibuisse videtur.

A. Vesicae urinariae pars inferior et interior.

B. B. Glandula prostata e posteriori parte inspecta.

a. Specillum meatum indicans.

C. An urethrae isthmus, cui fibrae orbis in modum circumducuntur?

FIG. VI.

Ex eodem Opere.

Serra a summi pubis lateribus ad ischii usque tubera demissa, adversam pubis faciem, et quae pone eam sunt, labyrinthum, prostatam, imam vesicam repraesentat.

A. Interior facies ossium pubis, qua committuntur superiora pubis crura seu cornua *B. B.* serra excisa.

C. C. Tubera ossis ischii pariter desecta.

D. D. Obturatores musculi interni, qui ab ora *a a. a.* demittuntur magni foraminis, quod utroque pubis crure et ischii processu anteriore comprehenditur.

E. E. Fibrae tendineo-carnosae imis levatoribus accensendae, inferioribus ligamenti prostatae productionibus fortasse continuae, et forte eaedem, ac in Fig. III. *M.M.* descripsimus, maxime si fibrae ibi *O. O.* cum fibris *F.* hujus figurae comparentur.

b. b. b. Vasa resecta, quae sub pubis arcu transeuntia genitalibus partibus inserviunt. Haec illa sunt quae in labyrinthum, seu in torcular confluentia variorum ordinum sinus circa prostatam deinceps efficiunt.

G. G. Glandula prostata, ab osse pubis una cum incumbente vesica emota, ut clarior quarumdam partium conspectus exhiberetur.

H. Prostatae apex, quem isthmus urethrae subsequitur.

I. Fibrarum fascis imae prostatae et isthmo subtensus.

L. L. Vesicae pars ima, in qua triplex, quo pertunditur, osculum observatur.

c. Vescicae urinariae osculum, cui prominulum corpus praefigitur *d.*

e. e. Hiatus ureterum in vesicam, atque eorum corporum origo, quae sensim inclinata in *d.* producuntur.

TABULA CXXVIII.

FIGURA I.

Ex GIRARDI *Tabul. II. adjecta Septemd. Tabulis Santorini.*

Foetus quatuor circiter mensium testes peritonaeo, ut caetera obductos adhuc in abdominis cavo haerentes exhibet, quorum bases apice suo in os pubis sese demittere apertissime observantur.

a. a. Renes.
b. b. Ureteres.
c. Vesica urinaria sursum revoluta una cum arteriis umbilicalibus *d. d.*
e. e. Vasa spermatica sinuosis flexibus incedentia.
f. f. Testes.
g. g. Eorum epididymides.
h. h. Vasa semen deferentia serpentino incessu procedentia.
i. i. Testium bases, quarum apices *k.k.* infra peritonaeum *l. l.* in os pubis *m.* sese demittere atque explicare conspiciuntur.

FIG. II.

Ex HUNTER'*s Observations on certain parts of the animal oeconomy.*

Situs testium in abdomine foetus sex mensium. Intestina omnia, recto excepto, remota sunt; peritonaeum autem plerisque in locis partes obtegit, adeoque partes ipsae non ita luculenter apparent, ac si detractum fuisset.

A. Cadaveris superior pars linteo obtecta.
B. B. Coxae.
C. Penis.
D. Scrotum.

E. Integumenta, musculi abdominales, et peritonaeum in dextro latere revolutum ut testis in conspectum veniret.

F. Eadem integumentorum et adiposae membranae dispositio in latere sinistro.

G. Abdominales musculi et peritonaeum in latere sinistro ad cristam ossis iliûm revolutum.

H. H. Inferior renum pars in utroque latere.

I. Regio ultimae vertebrae lumborum.

K. Rectum intestinum meconio turgens.

L. Arteriae mesentericae inferioris ramus, qui colo prospiciebat.

M. Ramus inferior ejusdem arteriae in pelvim pone rectum descendens.

N. Pars inferior vesicae urinariae, superior enim resecta fuit.

O. O. Arteriae umbilicales.

P. P. Ureteres.

Q. Q. Vasa spermatica serpentino reptatu decurrentia.

R. R. Testes psoae musculo incumbentes.

S. S. Ductus deferentes.

T. T. Membrana quae ab Auctore *gubernaculum testis* seu *ligamentum* dicitur.

FIG. III.

Ex Eduardi Sandifort *Opusc. Anatom.*

Foetus abdomen sic apertum, ut peritonaeum nudum appareat, per illud intestina transpareant, separata vero sint ab eodem vasa umbilicalia cum vesica. Peritonaei productiones. Testes in inguine adhuc siti.

a. a. Integumenta cum musculis, de superiori abdominis parte separata.

b. b. De pube et inferiore abdominis parte separata integumenta.

c. c. c. Peritonaeum nudum.

d. d. Hepar per peritonaeum transparens.

e. e. e. Intestina similiter per peritonaeum conspicua.

f. f. Productiones peritonaei vaginalem testis tunicam formantes, immisso aere aliquantum turgidi.

g. g. Testes inferiorem harum productionum partem adimplentes, nondum scrotum ingressi, sed in inguine adhuc subsistentes.

h. h. Scrotum aquoso tumore turgidulum.

i. Penis.

k. Vesica urinaria.

l. Urachus.

m. m. Arteriae umbilicales.

n. Vena umbilicalis.

o. Funis umbilicalis.

p. Integrum peritonaeum ibi etiam loci, ubi umbilicalis funis de cute emergit.

q. Ossium pubis margo, supra quem vesica assurgit, et a cujus lateribus testes peritonaei productionibus contenti dependent.

FIG. IV.

Ex eodem Opere.

Peritonaei plica transversa ad aperturam productionis peritonaei, pone quam descendunt vasa.

a. Plica transversa peritonaei.

b. Vas deferens.

c. Vasa spermatica.

FIG. V.

Ex Tabula Girardi *inter XVII. Tabulas Santorini.*

Foetus sex circiter mensium ita dissectus, ut testium potissimum sedes, eorum vasa, et tunica vaginalis peritonaeo continua perbelle conspiciantur.

A. Thorax; *a.* os sterni; *b.b.b.* costae; *c.* diaphragmatis plica.
B. B. B. Molles abdominis parietes resecti et revoluti.
C. C. Jecur, in foetibus praegrande.
d. Umbilicalis vena, fessuram cognominem *e.* subiens.
f. Isthmus jecinoris.
g. Lobulus Spigelio dictus.
h. Vesicula fellis ad ovalem figuram accedens.
i. Cysticus ejusdem ductus.
k. Jecoris scissura, ad latera sinus vesiculae excipiendae facti.
D. Ventriculus.
l. Intestini duodeni curvatura.
m. Jejuni summa pars.
n. Mesaraei portio.
o. Pancreas deorsum detrusum.
p. Lien praegrandis.
E. E. Renes.
q. q. Glandulae renales, aut renes succenturiati.
F. Truncus cavae inferioris.
G. Aorta.
r. r. Vasa emulgentia: *s.* vena quae ex emulgente sinistra in glandulam renalem tendit.
t. Vena spermatica dextra: *u.* arteria ejusdem lateris.
v. Arteria spermatica sinistra: *x.* vena.
y. Duplicatura peritonaei, qua spermatica vasa testem subeunt.
H. Testis dexter paulo infra renes intra cavitatem abdominis comprehensus.

z. Ejus epididymis fere soluta ac nutans.

α. Vas semen deferens serpentino incessu incedens.

I. Basis mucosa peritonaeo obducta, quae testi subjicitur, ac in eumdem continuatur.

K. Testis sinister e cavo abdominis ad inguina delapsus, jamjam scrotum subiturus.

β. Epididymis.

γ. Vas semen deferens.

δ. δ. Integumenta secundum longitudinem discissa atque ad latera revoluta.

ε. ε. Peritonaeum ad anuli abdominalis regionem dissectum, ut tunica vaginalis ξ. ξ. pariter discissa, e peritonaeo producta, eidemque continuata in conspectum prodeat.

L. Intestinum rectum meconio repletum.

η. η. Ureteres.

M. Vesica urinaria deorsum inflexa et revoluta.

θ. Urachus.

ζ. ζ. Vasa iliaca.

ι. ι. Umbilicales arteriae in iliacas arterias abeuntes.

ϰ. Nodus anfractusve, qui in dextera hujusce foetus umbilicali arteria occurrebat.

N. Pars umbilicalis funiculi in spiram convoluti, in quo vasorum nodi conspiciuntur.

FIG. VI.

Ex Wrisberg *Comment. medici, physiologici, anatomici et obstetricii argumenti.*

Exhibet foetus corpusculum, cujus abdomen inferius eo scopo praeparatum, ut testiculorum situs, canalis peritonaei apertum, et progressus, peritonaei in eumdem continuatio, ejusdemque cum scroto connexio cerni possint.

A. Renum margo inferior.

B. Vena cava.

C. Arteria aorta.

D. Vasorum spermaticorum origo et pone peritonaeum descensus.

E. Ureteres.

R. Intestinum rectum.

V. Vesica urinaria.

P. Mentula.

S. Scrotum in utraque cavea apertum.

L. Fascia ligamentosa, peritonaei processum cum scroti infime sacco conjungens.

T. Testiculus dexter tunica sua vaginali inclusus, ex cavo abdominis per annulum jam egressus, medio autem in loco inter inguen et infimam scroti partem haerens.

U. Testiculus sinister, cujus alterum dimidium adhuc in abdominis cavo cum sua epididymide *e* remansit, alterum vero per annuli aperturam canalem peritonaei jam ingressum est.

e. Epididymis sinistra.

d. Ductus deferentes.

a.b.c.q.f.g.o. Peritonaeum, cujus *a.b.c.q.o.* pars, quae musculos abdominales interius obducit, ab illis soluta est, et vasa spermatica pellucent; altera vero pars *q.f.g.o.* est vera peritonaei immediata continuatio per annulum in scrotum producta, *canalem*, vel *processum peritonaei* formans, qui testiculum ambit, in quo *q.o.* infundibuliformem hujus canalis peritonaei aperturam designat, per quam testiculus descendit, et intestina simul, si hernia congenita hac in regione observatur.

r. Introitus per dictam aperturam in canalem processus peritonaei.

i.h. Tubulus, quo facillime tunicam vaginalem in amplam vesicam inflare possumus.

m. Externa annuli sinistri apertura, qua exit processus peritonaei cum contenta testiculi parte.

o. Arteriae umbilicales rescissae.

FIG. VII.

Ex Hunteri Opere citato.

Situs testiculorum in foetu paullo maturiore, cujus testiculi jam in scrotum descenderunt. Tenuia intestina remota sunt, crassa vero in propria sede relicta.

A. Hepar obiter indicatum.
B. B. Crura.
C. Penis.
D. Scroti pars media.
E. E. Abdominis integumenta discissa et reclinata.
F. Intestinum coecum.
G. G. Appendix coeci vermiformis.
H. Colon intestinum.
I. Flexura coli ad sedem lienis.
K. Quâ colon descendit ante renem sinistrum.
L. Flexura coli sygmoidea.
M. Initium intestini recti.
N. Pars musculorum abdominalium dextri lateris, cum peritonaeo ad os iliûm reclinata.
O. O. Inferior pars musculi obliqui exterioris sinistri.
P. Pars inferior musculi recti abdominis dextri lateris, ad sinistras ideo reflexa, ut arteria epigastrica conspici posset.
Q. Urinariae vesicae pars anterior.
R. Urachus.
S. S. Vasa cruralia sub ligamento Falloppii decurrentia.
T. Funiculus spermaticus sinistri lateris.
U. Testiculus sinister vaginali tunica inclusus, quae tunc eam formam praesefert, cum aere aut aqua nonnihil distenditur.
V. Testiculus dexter, tunica vaginali discissa.
W. Epididymis ejusdem lateris.
X. X. Vasa spermatica.

Y. Ductus deferens.
Z. Ureter.
a. Residuum *gubernaculi* seu ligamenti, quo testes scroti fundo alligantur.

FIG. VIII.

Ex eodem Opere.

Omnia ut in Fig. VII. separatis visceribus, quae in iliaca regione posita sunt, abdominis musculis reclinatis et urinaria vesica.

A. A. Crura.
B. Penis.
C. Media pars scroti.
D. D. Abdominis integumenta.
E. E. Portio musculorum abdominalium et peritonaei.
F. F. Peritonaeum, quo musculus tegitur iliacus internus.
G. Rectum intestinum meconio repletum.
H. Vesica urinaria, ad cujus latera sunt arteriae umbilicales.
I. I. Ureteres.
K. Testiculus dexter, ut in Fig. VII. *V. W. X. Y.*
L. Testiculus sinister, ut *U.* Fig. VII.
M. Vasa spermatica sinistri lateris peritonaeo contecta, quae ad *anulum* pergunt.
N. Ductus deferens.
O. Sacci apertura seu canalis, qui testem continet. Hujusmodi orificium viam praebet, qua productio peritonaei vel saccus cum abdominis cavo communicat.
P. Arteria epigastrica lateris sinistri.

TABULA CXXIX.

FIGURA I.

Ex LODERI *Tabul. Anatom.*

Vesica urinaria feminae annorum circiter XL. *discissa, cum urethra.*

a. a. a. a. Laciniae partis anterioris vesicae dissectae, reflexae.
b. Interior superficies rugosa.
c. c. Urethra aperta cum sinibus suis mucosis.
d. d. Ureteres.
e. e. *Corporis trigoni* basis.
f. Ejusdem corporis trigoni apex, in collo vesicae circa originem urethrae evanescens, ibique *uvulam vesicae* sic dictam formans, in virili vesica magis conspicuam. Confer Fig. II.
g. g. Ureterum ostia.
h. h. h. Tela cellulosa vesicam et urethram externe obtegens per lenem macerationem paullulum soluta.

FIG. II.

Ex eodem Opere.

Vesica urinaria virilis aperta cum pene dissecto.

a. a. a. a. Vesica aperta, cujus laciniae reflexae sunt.
b. Ureter dexter.
c. Ostium ejus in vesicam hians.
d. Ureter sinister.
e. Ostium ejus.
f. *Corporis trigoni* basis.
g. Ejusdem corporis apex seu *uvula vesicae.*

h. i. k. *Caput gallinaginis*, seu *verumontanum*: *h.* pars ejus globosa: *i.* apex in urethram desinens: *k.* sulcus ejus, seu sinus.

l. l. Ostiola, quibus ductus ejaculatorii in capite gallinaginis aperiuntur.

m. m. Prostatae discissae facies exterior: *n. n.* interior.

o. o. Ostiola ductuum prostaticorum.

p. p. Pars urethrae membranacea, seu isthmus.

q. q. Glandulae Cowperi.

r. r. Ostiola, quibus earum glandularum ductus in urethram aperiuntur.

s. s. s. s. Bulbus urethrae discissus.

t. t. t. t. Corpus urethrae spongiosum discissum.

u. u. Glans penis, discissa.

v. v. v. Praeputium discissum et reflexum.

x. Urethra discissa, ut interior ejus membrana in conspectum veniat.

y. y. y. y. Corpora cavernosa penis.

z. Musculus accelerator urinae dexter.

α. - - - - - - - - - - sinister.

β. Musculus erector penis dexter.

δ. - - - - - - - - sinister.

ε. Ductus deferens dexter.

ζ. - - - - - - sinister.

F I G. III.

Ex eodem Opere.

Glans penis praegrandis, materia ceracea impleta.

a. a. Portio corporum cavernosorum penis.

b. b. Praeputium retractum.

c. Frenulum.

d. d. d. d. Corona glandis.

e. Apex.

f. f. Colliculi.
g. Sulcus glandem dividens.
h. h. Glandulae sebaceae coronae glandis in hoc specimine valde conspicuae.

FIG. IV.

Ex Ruyschii Epist. Anatom. XV.

Penis a cute denudatus, praegressa balsamatione exsiccatus, et prona parte visus.

a. Superficies tunicae cellulosae ab involucro exteriore crasso, nervoso denudatae.
b. Unius lateris corpus nerveo - spongiosum majus.
c. Septum inter duo corpora nerveo - spongiosa.
d. Meatus urinarius.
e. e. Exterioris involucri crassi et nervosi superficies interior.
f. f. Glans.
g. g. Tunicae cellulosae aere inflatae crassities.
h. h. Margo interioris involucri crassi.

FIG. V.

Ex eodem Opere

Lamellam exhibet penis humani, inflatam et exsiccatam, neglecta tunica cellulosa.

a. Utrumque involucrum crassum sibi invicem ita adhaerens, ut simplex nobis occurrat.
b. Sinistri lateris corpus nerveo - spongiosum majus.
c. Septum inter duo corpora nerveo - spongiosa.
d. Corpus nerveo - spongiosum minus urethram ambiens, superiore parte excepta.
e. Meatus urinarius.
f. Fibrae nervosae e septo prodeuntes et in integumento crasso interiore desinentes.

FIG. VI.

Ex Loderi Opere citato.

Septum corporum cavernosum penis inflati et siccati, cujus corpora cavernosa resecta sunt.

a. a. Urethra.
b. Glans penis.
c. Vena dorsalis.
d. e. e. Septum corporum cavernosorum: *d.* pars posterior, fere solida: *e. e.* pars anterior pectiniformis.

FIG. VII.

Ex eodem Opere.

Arteria profunda penis, per corpus cavernosum sui lateris decurrens. Vasa sanguifera materiae ceraceae ope repleta sunt: penis inflatus et siccatus.

a. a. b. c. Ut in Fig. VI.
d. Arteria dorsalis penis.
e. f. Arteriae profundae, per corpus cavernosum ramos suos mittentes: posterior *e.* ex arteria pudenda immediate, anterior *f.* ex dorsali in hoc specimine oritur.

FIG. VIII.

Ex Santorini Septemd. Tabul.

Penem et partes musculares, quae in ima et exteriore pelvis facie conspiciuntur ab ossibus pubis et ischiorum, ad os coccygis et sacrum pertinentes ostendit.

A. Glans penis preputio nudata.
a. Urethrae hiatus rimulam referens.
b. b. Exigua oscula circa penis cervicem, e quibus, quod sub praeputio aggeri solet, excerni putamus.

B. Penis praeputium revolutum.

C. Penis corpus omnibus hîc teguminibus obductum.

D. Urethra.

E. Ejus bulbus, cui acceleratores interni musculi sunt circumducti; eorum fibrae ad urethrae latera tamquam per cornua *c. c.* protenduntur.

F. An fibrae exteriores quasi in transversum ductae e sua sede remotae, quae a postica in priorem partem oblique feruntur?

d. Media linea, in quam fibrae contendunt.

G. G. Ischii tubera cruribus ossium pubis *e.* firmiter adnexa.

H. H. Bini musculi penis erectores.

I. An Santorini musculus ejaculator, seu elevator novus inter bulbum et urethram conjectus?

K. Musculus alter urethrae lateralis.

L. L. Transversales musculi ab erectorum, ut videtur, fibris ut plurimum abscedentes.

f. Lacertus qui transversalium finem habere conspicitur, quemadmodum in transversalium plexu adnumerandus est fasciculus *g.*

M. M. Fibrae in plurimos fasciculos discretae, quae sub transversis musculis communi fere cum levatorum *h.* imis fibris principio ab extremo infero pubis crure decedentes sphincteri ani adjiciuntur.

N. Anus fibris utrinque rectis comprehensus.

O. O. Ani sphincter externus, cujus fibrae in acutum productae in imam et posticam acceleratorum partem insertae pro triangulari musculo *P.* habitae sunt. Eaedem in penis membranam *Q.* insertae conspiciuntur.

i. Specillum, cujus ope triangularis musculus elevatus est.

R. Os coccygis, a quo imae levatorum fibrae, et exteriores *l. l.* et imae posticae sphincteris.

m. Orbicularis internus sphincter, cujus vestigia fortasse *n. n.* dissecta.

S. S. Pars maxima levatoris musculi, cujus non modica portio sub *M. M.* delitescit.

T. Posterior ischiorum acutus processus.
V. Tendo musculi obturatoris interni.
W. Ligamentum ab ischii tubere profectum, et in os coccygis et sacrum terminatum.
o. Spina processus acuti ossis ischii, e qua musculus triangularis coccygis proficiscitur, qui tum in coccygem, tum in os sacrum terminatur.
p. Ejusdem musculi triangularis ex opposita parte exigua portio.
Z. Ligamentum alterum ab eadem ischii spina pronatum musculo triangulari quammaxime adhaesum implexumque, et ossi sacro firmissime nexum.

FIG. IX.

Ex Camper *Demonstr. Anat. Pathol. Lib. II.*

Vesicae urinariae, prostatae et vesiculae seminalis sinistrae situs in pelvi a latere sinistro spectatus.

a. Synchondrosis ossium pubis.
b. b. Os iliûm resectum mox pone articulum.
c. c. Corpus cavernosum sinistrum penis resectum.
d. Sectio corporis cavernosi dextri.
e. Ligamentum suspensorium penis.
f. f. Bulbus urethrae.
g. Sectio urethrae.
h. Pars membranacea urethrae.
i. Prostata.
k. Vesicula seminalis sinistra.
l. Ductus deferens sinister.
m. m. Ureter sinister.
n. n. Vesica urinaria vacua et collapsa.
o. Recti abdominis tendo, ossi pubis insertus.
p. Musculus pyramidalis dexter.
q. q. q. Peritonaeum.

r. Musculus psoas major.
s. s. - - - iliacus internus.
t. - - - glutèus minimus.
u. - - - - - medius.
v. - - - - - major.
x. - - - piriformis.
y. - - - coccygeus.
z. z. - - - obturator internus.
α. Ossis coccygis vertebrae spuriae ultimae.
β. Gluteus major lateris dextri.
γ. Margo interior ossis pubis.
δ. δ. Flexura iliaca coli.
ε. Intestinum rectum.
ζ. Anus.
η. η. η. Sphincter ani externus.

TABULA CXXX.

FIGURA I.

Ex CAMPER *Demonstr. Anat. Pathal. Lib. II.*

Musculi perinaei cum parte urethrae vasisque sanguiferis et nervis.

a. Tuber ossis ischii dextri: *b.* sinistri.
c. c. Musculus gracilis.
d. d. Adductor magnus.
e. e. Glutei majoris pars.
f. f. Sphincter ani internus: *g. g. g g.* externus.
h. h. Musculi acceleratores urinae.
i. i. - - - erectores penis.
k. k. Corpora cavernosa penis.
l. Urethra resecta.
m. m. Musculus transversus perinaei superficialis sinister.
n. n. Musculi transversi perinaei profundi.
o. o. - - - levatores ani.
p. p. p. Arteria pudenda dextra.
q. Vera pudenda sinistra resecta.
r. r. r. Vena pudenda dextra.
s. Vena haemorrhoidalis externa.
t. t. t. Nervi pudendi rami.

FIG. II.

Ex eodem Opere.

Remotis musculis perinaei, situs prostatae, vesicularum seminalium et vesicae urinariae ab anteriori parte.

a. Urethra resecta.

b. b. Eminentiae ovatae bulbi urethrae in hoc cadavere valde conspicuae.

c. Pars membranacea urethrae.

d. d. Prostata.

e. e. Vesiculae seminales.

f. Fundus vesicae urinariae intestino recto insidens.

g. g. Intestinum rectum.

h. Ossis coccygis pars.

FIG. III.

Ex eodem Opere.

Prostata et glandulae Cowperi, *ab anteriori.*

a. b. b. c. Ut in Fig. II.

d. d. Glandulae Cowperi.

e. Prostata cum plexu suo venoso.

FIG. IV.

Ex eodem Opere.

Cavum vesicae urinariae a latere sinistro apertae et iter urethrae.

a. a. Urethrae cavum apertum.

b. b. Vesicae urinariae fundus.

c. Pars anterior vesicae.

d. Urachus, ex vesicae urinariae vertice prodeuns.

e. Ureteris sinistri orificium: *f.* dextri.

g. Caput gallinaginis seu verumontanum.

FIG. V.

Ex Roederer Opusc. Tom. I. Part. I.

Urachus foetus perfecti.

a. a. Urinariae vesicae pars superior.

b. Ligni frustulum ad sublevandam hanc vesicae partem suppositum.

c. Pars verticis vesicae urinariae, a qua fibrae musculares remotae sunt.

d. d. Fibrae musculares longitudinales vesicae in urachum continuatae.

e. Urachus in medio in longitudinem apertus et in planitiem diductus.

f. Canalis intra urachum absconditus: *g.* ejus ortus ex vesica.

h. Terminus, ubi canalis hic cum fibris muscularibus confusus apparet.

i. Seta intromissa.

FIG. VI.

Ex eodem Opere.

Urachus infantis octo dierum.

a. a. Vesicae urinariae pars superior.

b. b. Arteriae umbilicales.

c. d. d. c. Ut in Fig. V.

f. Terminus, ubi urachus cum fibris muscularibus confusus apparet.

g. Canalis intra urachum absconditus, tortuosus, mercurio repletus.

h. Ortus ejus angustus ex vesica urinaria.

i. i. Filum ligans verticem vesicae, ne mercurius effluat.

TABULA CXXXI.

FIGURA I.

Ex Ruyschii Epist. Anatom. I.

Scrotum humanum repraesentat post inflationem et exsiccationem parte superiore apertum.

a. a. Superficies scrotis pilis exornata, quorum radices et vaginulae quâ glandulis cutaneis productiores sunt, quâ vero iisdem glandulis privatae.
b. Pinguedo in parte superiore scroti.
c. Septum dirimens scrotum in partes duas.

FIG. II.

Ex Loderi Tabul. Anatom.

Tunicae vaginales testiculi et funiculi spermatici, ex cadavere viri annorum circiter xxx.

a. a. a. Funiculus spermaticus.
b. Testiculus tunica albuginea obductus.
c. Epididymis, eadem tunica tecta.
d. d. d. Tunica vaginalis propria testiculi.
e. e. e. e. Tunica vaginalis communis testiculi et funiculi spermatici.
f. Funiculus propria vaginali circumdatus.

FIG. III.

Ex Albini *Academ. Annotat. Lib. II.*

Testis hominis adulti, albuginea tunica per longitudinem testis incisa, et ejus portione a testis pulpa detracta, inversa et sic reflexa ut interiorem partem exhibeat.

a. Tunica testis albuginea.
b. Albugineae pars altera detracta inversa et reflexa. Penetrant quoque vasa, quorum nonnulla e pulpa protracta sunt; ut *c.* pleraque non nisi ex parte, quo appareat, quomodo se portionibus pulpae interserant *d.* et super eam in ramos spargant *e.*
f. f. Pulpa testis, a qua detracta albuginea. Pulpa in multas portiones inaequaliter divisa.

FIG. IV.

Ex eodem Opere

Pars tunicae albugineae a pulpa testis detractae ex interiore parte expressa.

a. Penetrant per eam multa vasa ad pulpam pertinentia, e qua protracta.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Una ex portionibus, in quas pulpa testis inaequaliter divisa est in Fig. III. aucta magnitudine expressa.

a. Fila quaedam flexuosa, e quibus constat.
b. Vasa, quae per eam se spargunt.

FIG. VI.

Ex LODERI *Tab. Anatom.*

Testiculus adulti, cujus arteriae rubro colore, venae viridi, viae seminiferae mercurio vivo impletae sunt. Sejunctus est ductus deferens a vasis sanguiferis funiculi spermatici, ut vasa melius in conspectum veniant.

a. a. a. Tunica vaginalis communis testiculi et funiculi spermatici.

b. Testiculus.

c. Arteriae spermaticae internae truncus ex aorta natus, varios ramos ad testiculum mittens, qui perforata tunica albuginea, ad ipsam testiculi pulpam penetrant.

d. d. Arteria spermatica interna altera (non constans) etiam ex aorta nata, quae juxta ductum deferentem ad epididymidem et testiculum decurrit, ibique in varios ramulos dividitur.

e. Arteria spermatica externa ab epigastrica ortum trahens et ramulis suis in testiculi involucris desinens.

f. f. f. Venae spermaticae internae rami, sanguinem ex ipsa testiculi pulpa revehentes ac per albugineam prorumpentes.

g. g. Plexus pampiniformis seu spermaticus, quem hae venae formant.

h. Venae spermaticae internae truncus, cum funiculo spermatico per annulum abdominalem transeuns, abscissus.

i. i. i. Vena spermatica interna altera seu minor (non constans) quae juxta ductum deferentem adscendens, tunicam vaginalem communem in hoc specimine perforat, ad externam ejus faciem decurrit, et tandem superato annulo abdominali cum venae spermaticae trunco *h.* confluit.

k. k. k. Vena spermatica externa, arteriae ejusdem nominis comes.

l. Ductus efferentes, qui ex ipsa testiculi substantia prorumpunt.

m. m. Coni epididymidis.
n. n. Epididymis.
o. o. o. Ductus deferens.

FIG. VII.

Ex Ruysch *Thes. Anat. IV.*

Testiculus humanus dissolutus, qui nil nisi fasciculus vasculorum tenuissimorum.

FIG. VIII.

Ex Haller *Oper. minor. Tom. II.*

Testis humanus argento vivo repletus.

a. Ductus deferens, cujus vas paulatim magis magisque complicatur.
b. Pars ejus ima, qua contra se ipsum adscendere incipit, et nunc epididymidis nomen induit.
c. Epididymis tota hydrargyro repleta ex uno serpentino vasculo composita.
d. Caput epididymidis dissolutum.
e. e. e. Coni vasculosi, in quos caput epididymidis resolvitur.
f. f. Vasa semen efferentia ex conis orta.
g. g. Rete cellulosum testis.
h. Ductus rectilinei.
i. Caro testis nuda.
k. k. Argentum vivum in bullas cellulosas effusum.

FIG. IX.

Ex Albini *Academ. Annot. Lib. II.*

Epididymis hominis adulti cum vase deferente argento vivo repleta et postea siccata.

a. Epididymidis globus superior, in quo canaliculi flexuosi subtiliores: inde sensim crassiores, usque in globum inferiorem *b.* et ab eo etiam *c.* donec in vas deferens *d.* abeat.

FIG. X.

Ex ALBINI *Academ. Annot. Lib. IV.*

Vesica hominis adulti a posteriore parte, quâ intestino recto adjacet.

a. Vesica.
b. b. Ureteres.
c. c. Vasa deferentia, quae ad postremum *d. d.* in parvae vesiculae seminalis speciem dilatantur.
e. e. Vesiculae seminales.
f. Pars communis vasi deferenti et vesiculae seminali ex eorum conjunctione nata.
g. Prostata.
h. Urethra.
i. i. Glandulae mucosae *Cowperi*.
k. Bulbus urethrae.

FIG. XI.

Ex eodem Opere.

Detracta prostata g. Fig. X. ut ea quae tegit ostendantur.

d. d. Vasa deferentia in parvae vesiculae seminalis speciem dilatata.
e. e. Vesiculae seminales.
f. Pars communis vasi deferenti et vesiculae seminali. Pars communis *f.* amplior et longior exit in canaliculum *g.* emissarium ad urethram pertinens.
h. Vas deferens et vesicula seminalis confluentia in unum, postquam prostatam subierunt. Ex quo pars illa communis *h.* minor, exeuns in canaliculum *i.* emissarium ad urethram pertinens.
n. Urethrae principium capacius.

FIG. XII.

Ex eodem Opere.

Principio urethrae per longitudinem bifariam dissecto, pars dimidia posterior, ex anteriore parte exhibita.

A. Urethrae principium capacius.

B. Caput gallinaginis.
m. m. Ostia emissariorum *g. i.* Fig. XI.
o. Fissura in capite gallinaginis, sinusque in quem ducit inflando distenta.

FIG. XIII.

Ex Floriani Caldani Opus. Anat. 1803.

Vesicula seminalis sinistra mercurio repleta, et in intestinulum resoluta.

a. Ductus deferens.
b. Ejusdem ductus portio varicosa.
c. Ubi ductus deferens in vesiculam aperitur.
d. Ductus communis canali deferenti et vesiculae, qui in prostatae vallecula finem habet.
e. e. e. Intestinulum, quod pluries inflexum vesiculam constituit.
i. i. i. Plicaturae ipsiusmet intestinuli.
o. Ejus finis caecus.

FIG. XIV.

Ex eodem Opere.

Vesicula seminalis dextera aere inflata, dein exsiccata, atque a summo ad imum ita dissecta, ut cellulae in conspectum veniant, in quas vesiculae ipsius cavum conformatur.

a. Ductus deferens.
b. b. Ejus portio varicosa, quae cellulis constat.
c. Foramen, per quod semen a ductu deferente transit in vesiculam.
d. d. Superficies exterior vesiculae.
e. e. e. Cellulae.
i. i. i. Valvulae seu septula, quae cellulas separant.
m. Ductus communis vesiculae et canali deferenti.

FIG. XV.

Ex eodem Opere.

Est portio vesiculae seminalis, in qua venae hydrargiro repletae sunt, ut reticulum magis pateat, quod interiorem superficiem ipsius vesiculae exornat. Portiuncula haec ter naturalem magnitudinem excedit.

TABULA CXXXII.

FIGURA I.

Ex Dissert. inaug. Anatomica de structura mammarum sexus sequioris,
Alex. B. Kölpin.

Mamma feminae annorum trigintasex, cujus lactiferi ductus mercurio felicissime impleti sunt. Ab anteriore parte spectata, communibus velamentis remotis.

a. - m. Tubuli lactiferi duodecim. Decimum tertium pictor omitere coactus fuit, quia nimis profunde collocabatur.

A. A. Insula glandulosa, an mamma parva *Heisteri* sub pinguedine recondita?

B. Discus papillae.

FIG. II.

Ex eodem Opere.

Postica mammae ipsius superficies, omni cellulosa remota.

A. A. A. A. Vasa lymphatica.

B. Maximus truncus vasorum lymphaticorum procedens ad plexum lymphaticum axillarem.

C. Medius et secundus trunculus lymphaticus pari ratione porrectus.

D. Tertius truncus lymphaticus.

E. Mamma parva *Heisteri* ab antica usque ad posticam faciem penetrans.

F. F. F. Majores tubuli seu ductus lactiferi transparentes.

FIG. III.

Tabula Cuboli in Appendice ad Septemd. Tab. Santorini.

Mulieris primiparae quatuor et viginti annos natae mammae dextrae basis, in qua plures vasorum lacteorum radices ex acinis prodeuntes, atque ex minoribus in majores sensim convenientes.

A. Pars mammae superior, quae sursum protenditur.
B. Altera, quae paulo plus patescit ad exteriorem partem.
C. Inferior pars, quae minus quam caeterae producta est, simulque interior *D.* quae duo ambitu fere orbiculato circumscribuntur.
a. a. a. Acini. *b. b. b.* Radiculae singulae quae ex singulis acinis proficiscuntur, quae ubi vix aliquantulum incesserint, altera cum altera inter se conveniunt, et brevi confecto itinere, intro se immissum eunt in mammae corpus, eodem ac caeterae contendentes.
c. c. c. Aliae radices quae cum modo exhibitis plane conveniunt.

FIG. IV.

Ex eodem Opere

Pars mammae, in qua vasorum origines, eorumque directio in conspectum veniunt.

a. a. a. Ductus lactiferi, qui non rectis lineis incedunt, sed non nihil flexuosis, et ad angulos fere curvilineos inter se coeunt.
b. b. b. Trunci ductuum lactiferorum, quorum alii majores sunt, minores alii.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Vasa lactea in sinum conicum corrivantia, ex quo tenuis exilisque excretorius ductus emergit.

a. a. a. Trunci vasorum lactiferorum, qui in sinum *b.* conveniunt, e quo emergit ductus excretorius *c.* apice nonnihil incurvo.

FIG. VI.

Ex eodem Opere.

Inversa areolae, papillaeque pars, in qua vasa lactea excretoria secundum finitorem discissa, papillam subeuntia conspiciuntur.

a. a. Areola ex interiori parte inspecta.
b. b. Papillae interior circumferentia, in qua *c. c. c.* oscula ductuum excretoriorum, qui dissecti fuerunt.

FIG. VII.

Ex eodem Opere.

Duae vasorum lacteorum radices ex acinis, a reliqua glandulari substantia secretis, radiato principio emergentes, ut luculentius earum initium atque directio occurrat.

a. a. a. Acini, e quibus radiculae proficiscuntur, quae abeunt in tubulos *b. b.*

FIG. VIII.

Ex eodem Opere.

Facies exterior Fig. IV. ut ejusdem laciniae, foveae, irregularitates in propatulo sint.

a. a. a. Appendiculae, quae a mammarum superficie hîc illic liberae et solutae dependent.
b. b. b. Foveae hîc illic passim excavatae.

FIG. IX.

Tabula Girardi *in Appendice ad Septemd. Tabul.* Santorini.

Sectio mammae circa medium ac secundum vasorum lactiferorum directionem, ut ejusdem partis, ac eorumdem vasorum sinus, forma, directio atque sedes conspiciantur.

A. Papilla, cui magna areolae portio adhaeret.

a. a. a. Vasa lactea, quemadmodum secundum naturam se habebant, levissima cerae injectione tentata.

B. Vas lactiferum injecta cera cerulea repletum, in cujus incessu non modò nonnullas ejus radices et truncos ad angulos curvilineos inter se convenire, sed alternatim sinuosos esse observatur, donec in

b. Sinum minorem perpetuum, singulis communem conveniant, cujus ductus excretorius statim infra areolam excurrit, papillam subiturus.

C. Vas alterius portionis cera rubra repletum, cujus radices et trunci eadem ferme ratione se habere conspiciuntur, donec et ipsi in

c. Sinum communem abeant, cujus excretorius ductus vix e sinu emersus dissectus est.

D. Vas tertiae portionis lactiferum, injecta viridi cera repletum, cujus incessus haud luculenter apparet, cum majori ex parte adhuc intra glandulae substantiam demersum sit, ne radices vasis portionis *C.* illud nudando depravarentur.

d. Sinus vasis ejusdem, in quem ex opposita parte truncus ex ejusdem portione sese demittit, quemadmodum et in sinu portionis *C.* observatur.

TABULA CXXXIII.

FIGURA I.

Ex Cadavere.

Externa muliebria feminae annorum xxv.

a. a. Labia majora.
b. Glans clytoridis; *c.* praeputium ejus.
d. Nymphae, quae et a fraenulo clytoridis *e. e.* et ab ejus praeputio inferius producto fabrefactae sunt. Finem habent in margine eminente carneo *i. i.*
f. f. Sinus fraenulo et praeputii productioni interjectus, in quo glandulae sebaceae delitescunt.
g. Clytoridis corpus sub communibus integumentis nonnihil assurgens.
h. Mons Veneris.
k. Fraenulum ad angulum in quo labia et nymphae inferius conveniunt. *l. l.* Sinus inter nymphas et labia.
m. Ostium vaginae.
n. Urethrae orificium.
p. Anus.

FIG. II.

Ex J. G. Tolberi Diss. de varietatae hymenum.

Genitalia virginea cum hymene integro, patentiori ostio, et tenuiori ambeunte ambitu.

a. Mons Veneris, brevibus pilis obtectus.
b. b. Labia pudendorum majora seu externa.
c. Nymphae dextrae facies interna.

d. Ejusdem nymphae finis rugosus in faciem internam labii exterioris dexteri.
e. Nymphae sinistrae facies interna.
f. Ejus terminus inferior.
g. Praeputium clytoridis cum cryptis suis sebaceis.
h. Crus nymphae dexterae ad praeputium clytoridis adscendens.
i. Ejusdem nymphae crus ad glandem clytoridis pertinens.
k. l. Eadem crura nymphae sinistrae.
m. Glans clytoridis.
n. Urethrae ostium.
o. Ostium vaginae.
p. Latior hymenis pars posterior.
q. q. Hymenis crura anteriora.
r. r. r. Variae trabeculae hymenis, profundarum lacunarum muciparamm ostia cingentes.
s. s. s. Lacunae mucosae anteriores.
t. t. - - - - - - posteriores.
u. Frenulum, duplicem hîc plicam efficiens, a partium distensione forte enatam.
x. Perinaeum, vi aliqua distensum.
y. Anus.

FIG. III.

Ex H*alleri* *Icon. Anatom. Fasc. I.*

Hymenem refert rotundum puellae aliquot hebdomadum natae.

A. A. Labia pudendi distenta acicularum ope.
B. Clytoris.
a. Orificium urethrae.
b. b. Duo ventriculi vestibuli.
c. Hymen rotundus, os vaginae circum circa ambiens.
d. d. Sinuli hymenis in concursu laminae hymenis superioris cum inferiori producti.
e. Cavitas vaginae tota rugosa.

FIG. IV.

Ex eodem Opere

Externae pudendi partes puellae quatuordecim annorum.

A. A. Labia pudendi.
B. B. Nymphae ordinario modo constitutae.
C. Clytoris.
D. Ejus praeputium.
E. Hymen elegans, falcatus.
F. Concursus marginis eminentis carnei *d. d.*
G. Fossa navicularis.
H. Aditus ad vaginam, hymenis limbo atque urethrae orificio interceptus.
I. Perinaeum.
K. Anus.
a. b. c. Sunt partes in vestibulo locatae: *a.* orificium urethrae: *b. b.* duo ventriculi: *c.* duo orificia, scilicet lacunae in summo vestibulo sitae.
d. d. Margines eminentes carnei arctioris rimae.

FIG. V.

Ex eodem Opere.

Hymenem monstrat praeternaturalem columna carnea praeditum, aditum ad vaginam in duo segmenta inaequalia dividente. E puella septem annorum.

A.B.C.D. Ut in Fig. IV.
E. Hymen.
c. Hymenis columna.
b. d. e. Ut in Fig. IV.

FIG. VI.

Ex Albini Academ. Annotat. Lib. IV.

Genitale embryonis foeminini maturi. Rima, nymphae scaphula plane diductae.

a. a. Labia diducta.
b. Clytoris cum praeputio suo.
c. Clytoridis capitulum.
d. d. Nymphae diductae.
e. e. Margines introitus scaphulae, quae diducta.
o. Exitus itineris urinae.
p. p. Hymen diductus, eoque patens foramine maximam partem rotundo *q.*
r. Crassior quaedam hymenis pars, instar frenuli.

FIG. VII.

Ex Santorini Septemd. Tab.

Ostendit Virginis naturalia suis in sedibus haerentia, ipsorum musculos, ani sphincterem et levatores.

A. Mons Veneris.
B. B. Diducta pudendi muliebris labia.
a. Clytoridis pars, quae glans dicitur.
b. b. Ejus praeputium.
C. C. Nymphae.
c. Orificium urethrae.
d. d. Hiatus lacunarum *Graafii.*
e. Interior pudendi facies inter urethrae et vaginae orificia.
D. Vaginae aditus.
f. f. Hymen, seu claustrum virginale.
E. Fraenulum, seu duplicatura cutis, in quam labia ad angulum terminantur.
F. Os pubis, quod infero crure versus ischii tubera *G. G.* producitur.

H. H. Clytoridis musculi erectores.

g. Musculus urethrae muliebris depressor, qui ab uno ad aliud latus continuatus producitur.

I. I. Vaginae sphincter seu cunni constrictor.

h. h. h. Membranosa substantia, a qua vaginae sphincter pronasci videtur.

i. Locus ubi clytoridis corpus deorsum reflectitur.

L. L. Transversales musculi prope musculorum clytoridis principium nati.

l. l. Bini validissimi sphincteris lacerti, qui utrinque ab ischio nati in imum ani applicantur.

M. M. Sphincter externus ani, cujus *m.* exitus anterius in cutem et adiposam membranam, quae pone fraenulum est.

n. Ejusdem tenue initium a cute os extremum coccygis tegente.

N. Cutis particula.

O. Anus.

o. o. Sphincter ani interior, orbicularis.

P. P. Musculi levatores ani.

Q. Obturator internus.

p. p. Ligamentorum os sacrum cum ischio nectentium reliquiae.

q. Portio adiposae membranae, quae inter membranaceam substantiam e qua vaginae sphincter ortum ducit et ani levatores occurrit.

TABULA CXXXIV.

FIGURA I.

EX CADAVERE.

Vagina, uterus, tubae, ovaria et ligamenta ex cadavere deprompta foeminae triginta circiter annorum. Vaginae facies posterior dissecta fuit et diducta.

A. Uterus: *B.* fundus ejus seu regio latior et suprema: *C. C.* latera: *D.* cervix: *E.* ostium ejus, quod hiat in vaginam, et a qualincumque figura appellatur *os tincae.*

F. Labrum ostii anterius magis prominens quam posterius *G.*

H. H. Anguli ad fundum seu basim uteri, a quibus canales originem habent in curvi *I. I.* qui sunt *tubae falloppianae* valde angustae, sensim autem sensimque dilatantur *L. L.* usque ad *foliaceam expansionem M. M.*, pendulam, fluctuantem ac laciniis seu fimbriis ornatam.

N. N. *Ala vespertilionis*, quae membrana fit, vasis plurimis ditata, et ejus ope tubae cum ovariis connectuntur.

O. O. Ovaria, uteri fundo colligata per ligamentum peculiare *P. P.* quod dicitur *latum uteri ligamentum*, et uterum ac vaginae initium cum pelvis osseae lateribus conjungit.

Q. Q. Ligamenta uteri *rotunda*, quae ab uteri lateribus producta anteriora tenent (uterus enim a posteriori facie delineatus) et trans peritonaeum hîc loci apparent.

R. R. Ipsamet rotunda ligamenta nuda et truncata.

S. S. S. S. Vagina aperta.

T. T. Plica interior simul et posterior, quam *columnam vaginae posteriorem* dicunt, in duas partes sectione direm-

pta. In eam aeque ac in *anteriorem columnam Y.* rugae finem habere videntur in pariete praesertim vaginae anteriore assurgentes *U.* quibus interior vaginae ipsius superficies plus minus exasperatur.

Z. Paries anterior vaginae.

a. a. a. a. Mucosi folliculi seu pori per uteri labra dispersi, et per eam vaginae partem, quae uteri cervicem complectitur.

b. c. c. c. *Carunculae myrtiformes* a disrupto hymene.

d. Valleeula in hoc cadavere conspicua mucosos sinus continens qui proprium liquorem effundunt.

e. Papilla prope orificium urethrae *f.*

g. h. h. Sinus mucosi, seu lacunae.

i. Glans clytoridis: *k.* ejus praeputium: *l. l.* fraenulum.

m. Linea cava sub clytoride.

n. n. Nymphae crenatae: *o.* finis nymphae sinistrae in labium.

p. p. Labia cunni majora.

q. q. Sulcus inter labia et nymphas.

r. r. Sinus cavus inter clytoridis fraenula et praeputium, in quo plurimae adsunt glandulae minimae sebaceae.

FIG. II.

Ex Halleri *Icon. Anatom. Fasc. II.*

A. Uterus: *B. B.* ejus crassities.

C. Cervix a latere aperta.

D. Tumor eminens oris uteri.

E. Valvulae cervicis in hoc cadavere confusiores.

F. Ovula Nabothi.

H. Tuba lateris dextri: *I.* ejus laciniae.

K. Ovarium in situ, in quo *L. L.* ovula varia integra et dissecta.

M. Vasa alarum vespertilionis.

N. Ovarium sinistrum.

O. Pars peritonaei cum vasis a spermaticis.

P. Arteria spermatica.
Q. Venae truncus: *R.* venae minores.
S. S. Corpus pampiniforme.
T. Vasa ovario inserta.
V. Alia vasa ad uterum descendentia.
X. Tuba sinistra vasculosa.
Y. Ligamentum seu ala vespertilionis.
Z. Laciniae tubae vasculosae.
a. a. Ureteres.
b. Arteriae ureteris ab hypogastricis.
c. c. Arteriarum uteri et vaginae plexus.
d. d. d. Vesica reclinata.
e. e. e. Vagina.
f. Pars posterior in qua leves rugae fere transversae.
g. Maculae in vagina frequentes.
h. i. Trunci rugarum vaginae: *h.* anterior: *i.* posterior.
k. Pars strata papillis dense confertis.
l. Pars valvulis facta.
m. Rugae intermediae transversae.
n. n. Ambitus pudendi externi.
o. Urethrae osculum.
p. Majores lacunae, sive uretericae.
q. Valvulae superiores.
r. r. Earum sinus superni.
s. s. Sinus inferni.
t. t. Magnae lacunae sinuum superiorum.
u. u. Lacunae sinuum inferiorum.
x. x. Glandulae sebaceae ibidem dispositae.
y. Clytoris.
z. Ejus praeputium.
α. Linea cava, quae medio corpori clytoridis respondet.
β. Lacuna in ea linea.
γ. Lacunae ad ejus lineae latus.
δ. δ. Nymphae crenatae.
ε. ε. Glandulae sebaceae nympharum.

FIG. III.

Ex Cadavere.

Uterus ita dissectus, ut appareat cavitas ejus.

A. A. Cavitas uteri triangularis.
B. Labrum anterius ostii. *C.* Posterius.
D. D. Crassities parietum.
E. E. Setae, quae ad foramina duo ducunt in angulis sculpta qui ad basim sunt trianguli seu ad uteri fundum. Ex iis foraminibus Falloppianae tubae originem habent.
F. F. Cervix uteri.
a. b. Eminentes plicae in formam palmae dispositae de cervicis parietibus assurgentes, quae palmarem rugam constituunt.
c. c. Ovula Nabothi.
d. d. Maculae et sinus, a quibus mucosus liquor effunditur.
x. Angulus in quo anterius ostii labrum cum posteriore continuatur.

FIG. IV.

Ex Cadavere.

Ovarium exterioris membranae portione denudatum.

a. a. a. Membranae exterioris ovarium circumplectentis reliquiae.
b. b. Ovula sub exteriori membrana collocata.
c. Ovulum dissectum.
d. d. Membrana cellularis, ovula circumdans.

FIG. V.

EX CADAVERE.

Tuba Falloppiana ab utero separata et aperta.

a. Tuba prope originem truncata.
b. Ejus exterior membrana.
c. Fibrae carneae inter extimam atque interiorem tunicam *d.* rugosam decurrentes.
e. Interior tunica separata et reflexa ut fibrae *c.* veniant in conspectum.
f. f. Quâ canalis aliquantulum adstringitur.
g. g. g. Laciniae seu fimbriae.

FINIS